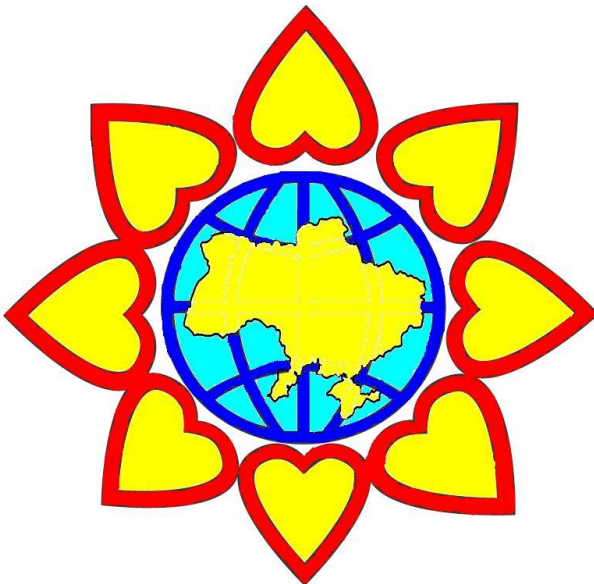

СНЯШНИК

*ЛІТЕРАТУРНО-
ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
АЛЬМАНАХ
Випуск 3*

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад
"Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка"

Кафедра журналістики і видавничої справи

*ЛІТЕРАТУРНО-ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
АЛЬМАНАХ*

Випуск 3

Луганськ
ДЗ "ЛНУ імені Тараса Шевченка"
2009

УДК 821.161.2(082)
ББК (4Укр)6я43
С62

Головний редактор – д. філол. н., проф. Галич В. М.
Редактор випуску – к. філол. н., Довженко О. В.

Члени редакційної колегії:

д. філол. н., проф. Галич О. А.,
к. філол. н. Акіншина І. М.,
к. філол. н. Кулініч О. О.,
к. філол. н. Манич Н. Є.,
к. філол. н. Федотова Н. М.,
асистент Біловол Ю. Є.,
асистент Кіцаєва М. В.,
асистент Куцевська О. С.,
асистент Ульянова К. М.,
аспірант Антонова О. В.

Соняшник : літературно-публіцистичний
С62 альманах. — вип. 3. — Луганськ : Вид-во ДЗ
"ЛНУ імені Тараса Шевченка", 2009. — 242 с.

Альманах – збірка різножанрових поетичних, прозових та публіцистичних творів студентів творчих спеціальностей Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. У доробку молодих авторів піднімається велике коло проблем, зокрема кохання і зради, стосунків між батьками і дітьми, любові до Батьківщини, зв'язку людини з природою.

Для широкого кола читачів.

УДК 821.161.2 (082)
ББК (4 Укр)6я 43

*Рекомендовано до друку кафедрою журналістики
і видавничої справи ЛНУ імені Тараса Шевченка
(протокол № 4 від 24 листопада 2009 р.)*

© Колектив авторів, 2009
© ДЗ "ЛНУ імені Тараса Шевченка", 2009

*Присвячується 5-річчю
заснування кафедри жур-
налістики і видавничої
справи*

*Наш гордий "Соняшник",
обрамлений ніжними пелю-
стками мрій, закорінений у рідну землю,
наснажений віковичною джерельною водою
Дінця, виношуючи зернята творчих
задумів, обгорнувся лапатами листям-
парусами – і перетворився на вітриль-
ник, який, підхоплений пахучим
степовим трунком, помчав до обрїю
світового океану людської мудрості –
її Величності Літератури.*

Валентина Галич

"СОНЯШНИК" – ВТІЛЕННЯ МРІЇ (ГІМН ТВОРЧОЇ МОЛОДІ)

Світ слів та рим обрали ми,
Щоб мову нашу піднести,
Щоб запалити ліхтарі
Надій великих.
І наче соняшник ясний,
До сонця линуть всі думки,
А сонце в серці молодім –
Це рідне слово.

Приспів
*"Соняшник" – світлі надії,
"Соняшник" – втілення мрії,
Шлях та відкрита дорога
Для українського слова.*

*"Соняшник" – крила в повітрі,
Наче веселка у світлі,
Наче зоря світанкова
Для українського слова.*

Мистецтво слова кличе нас,
На його ниві ми – творці.
Йому збудуємо палац
З весняних квітів.
І сонця промінь у серцях
Нехай осяє цілий світ,
Заграє радісно в очах
Чарівна квітка.

Приспів (2р)

Наталя Новикова

ЗМІСТ

- Передмова 9

Справжній професіоналізм – це перетворена на професію творчість

- Кудінова Ольга 12
- Шевердіна Анастасія 21
- Меньшиков Віталій
(Ден Княжич) 41

Дебют

- Білоус Ольга 60
- Горбань Катерина 66
- Івасенко Вікторія 71
- Малашенко Тетяна 73
- Самарська Світлана 80
- Шевченко Ірина 81

Людяність як моральна ідея годиться на всі часи

- Бірюкова Вероніка 87

➤ Семісенко Аліна	89
➤ Стешенко Діана	94
➤ Стовпець Юлія	99
➤ Хандрамай Олександра	117

***Найкращі публіцистичні твори на конкурс
імені Олеся Гончара***

➤ Гусак Яна	126
➤ Сухарукова Євгенія	128
➤ Полякова Анастасія	132

Весь світ – театр

➤ Рєпка Любов	135
---------------	-------	-----

Поезія – це завжди неповторність

➤ Василюк Олеся	140
➤ Гавриленко Ольга	144
➤ Радченко Юлія	147
➤ Стешенко Діана	152

➤ Чумак Максим	156
➤ Яценко Юлія	163

Я просто пишу так, як і дихаю

➤ Легещич Алевтина	168
➤ Репка Любов	176
➤ Старцева Юлія	179
➤ Шаталова Ірина	187

Маленька часточка великої душі

➤ Глазухіна Тетяна	190
➤ Карлова Світлана	200
➤ Носова Крістіана	209
➤ Подоляк Олександр	214
➤ Стешенко Діана	216

Рекламний креатив

➤ Бакштаєв Ярослав	219
➤ Волкова Катерина	220

➤ Малікова Марина	221
➤ Паніна Поліна	222
➤ Чернявський Олег	223

Читання – це для мене насамперед робота

➤ Романова Світлана	225
➤ Радченко Юлія	226
➤ Панченко Ксенія	228
➤ Гетьманцева Тетяна	230
➤ Діонісьєва Юлія	231
➤ Відоменко Дмитро	233
➤ Демченко Анастасія	233
➤ Коніщева Валерія	234
➤ Єпіфанцева Ганна	234
➤ Демченко Ольга	235
➤ Очаровська Ганна	237
➤ Твердохліб Наталія	239
➤ Шеняк Ольга	241
➤ Жигачова Юлія	241

ВИТВІР МИСТЕЦТВА – ЦЕ КУТОЧОК УСЕСВІТУ, ПОБАЧЕНИЙ КРИЗЬ ПРИЗМУ ПЕВНОГО ТЕМПЕРАМЕНТУ

Перед Вами третій випуск літературно-публіцистичного альманаху "Соняшник". Ця збірка – ювілейна, присвячена 5-річчю заснування кафедри журналістики і видавничої справи, яка з кожним роком збагачується новими здобутками. Про це свідчать успіхи, нагороди й відзнаки її викладачів і студентів. У квітні 2009 року завідувач кафедри журналістики і видавничої справи Валентина Миколаївна Галич отримала Літературну премію імені Олесь Гончара за книгу "Олесь Гончар – журналіст, публіцист, редактор: еволюція творчої майстерності". У цьому році в рубриці "Справжній професіоналізм – це перетворена на професію творчість", де вміщуються твори лауреатів Міжнародної україно-німецької літературної премії імені Олесь Гончара, з'явилося нове ім'я – Віталій Меньшиков (студент V курсу спеціальності "Літературна творчість"). У рубриці "Дебют" минулого року були представлені твори студентки спеціальності "Видавнича справа та редагування" Юлії Радченко. А в

2009 р. вона посіла I місце в номінації "Українська проза" в обласному літературному конкурсі "Молоді голоси". А твір «Я хочу любові» студентки IV курсу спеціальності "Літературна творчість" Діани Стешенко в лютому 2009 року був надрукований у літературно-художньому журналі "Дніпро".

На кафедрі журналістики і видавничої справи, окрім спеціальностей "Журналістика", "Видавнича справа та редагування", у 2008 році з'явилась ще одна – "Реклама і зв'язки з громадськістю (у медіа-галузі)". Редакційна колегія вирішила надати слово майбутнім спеціалістам-

рекламникам. У цьому номері вперше вміщені їх рекламні проекти.

Студенти груп "Видавнича справа та редагування" беруть активну участь у редагуванні альманаху, а в цьому випуску з їх враженнями від прочитаних творів можуть ознайомитися всі бажаючі. Сподіваємося, рубрика "Читання – це для мене насамперед робота" зацікавить і читачів, і авторів альманаху, бо як сказав Габріель Гарсія Маркес: "Маю проти критиків упередженість. Хочу, щоб між письменником і читачем було пряме спілкування".

Уже третій рік приємно дивують творчі роботи, що подаються на конкурс публіцистичних творів імені Олеся Гончара. Судячи з відгуків читачів, вони не залишили байдужими аудиторію, тим самим виконали основну функцію публіцистичного твору – привернули увагу до соціально вагомій проблеми.

Коли читаєш твори з рубрики "Я просто пишу так, як і дихаю!", пригадується вислів Олеся Волі: "У талановитого письменника чимало слів мовчать, але вони промовляють між рядками". Таким цікавим і оригінальним є твір у формі щоденника "Грохи неправди про..." магістрантки Юлії Старцевої.

Маємо надію, що, ознайомившись із цим випуском, кожен читач знайде для себе щось цікаве.

О.В.Довженко,
к. філол. н., доцент
кафедри журналістики і
видавничої справи

"Справжній професіоналізм – це перетворена на професію творчість"
Л. Гінзбург

Ольга Кудінова

Магістрантка спеціальності "Літературна творчість". Є переможцем багатьох літературних конкурсів. Автор збірки поезій "А в мого солов'я незрадлива душа" (Луганськ, 2004). Лауреат Міжнародної україно-німецької літературної премії імені Олесь Гончара (2006).

ЩОДЕННИК СТАРОЇ ЯБЛУНІ

Рання весна.

Летять наді мною гомінким ключем журавлі. Ні, не журавлі – веселики. Проте все одно якось журно. Сонце уплітає в гілки золоті нитки тепла, стовбуром щемко котиться хвиля життя.

Прокидаюся...

Років зо... Скільки? Боже, як багато років назад поети написали б, що зараз я вбираюся у весільні шати, і, наче сором'язлива юнка, зашарівшись, п'ю солодкий квітень з дивним присмаком щастя. П'ю і не можу напитися. А тепер... Сумний дідусь зі срібними скронями, проходячи повз, говорить сам до себе: "А старість торкнулася не тільки мене. Он і над річкою сивіє туман, і в яблуньки на кроні сивина". На суху старечу долоню запашною пелюсточкою блідо-рожевої квітки спливає моя сльоза.

Сумно...

Ледь звечоріло. Підійшла незнайомка, молода і дуже гарна. Зламавши гілку із суцвіттям, уплела в довгу русяву косу. На землю впала прозора краплинка крові. Дівчина поспішала на зустріч до того, хто задарма питиме її молодість і красу. Я ж бачила, як учора вночі він проводжав до дому іншу.

Боляче...

Ось так і стою, навічно приречена щовесни бути нареченою. Мовчу. І ніхто не здогадується, що то не вітер часом уночі стукає гілками об шибку хатнього вікна, а яблуня намагається розбудити людську душу, аби було кому висповідатись. Але поки мене розуміють тільки зорі, величезне крило темного неба, і зовсім недосвідчена, проте така щира дівчина-поетка, що, мов останній краєць хліба, ділить зі мною своє чергове безсоння. Ось і тепер вона довго мовчить, потому кладе руку на жорсткий, посічений глибокими зморшками стовбур і, заплющивши очі, ледь чутно ворушить вустами:

Твоє коріння глибоко в землі,

А ти і є...

А ти моє

коріння...

Правду кажеш. Я та ще стежка, що нею ти бігаєш провжджати сонце за обрій, та веселики, що лагодять гніздо на даху бабусиної хати – усе це твоє коріння, яким уросла ти в замислене мале село. Воно не відпустить тебе ніколи, а коли, не дай Боже, забудеш про нього, – болітиме, пеком пектиме, нидітиме в серці до тих пір, доки не пригадається. Воно не відсохне, допоки ти сама його не відрубаш, не зречешся його всім своїм єством...

Дівчина зникає під ранок, тікає, наче боїться, що промені сонця викриють її слабкість – розмовляти зі старою яблунею – як злочин. І тільки мені відомо, що нікому, окрім мене, не розкриє поетка до кінця свого серця. І я, окрім неї, – нікому.

Тільки б у неї в житті було якомога менше смутку, тільки б на її світлу душу, кольору біло-рожевого мого вбрання, не впала тінь людської заздрості.

Цікаво, а чи є в мене серце?..

Літо.

Відмела весняна хуртовина цвіту. Не тільки мого, яблуневого, а й цвіту тих полохливих молодих вишеньок, що зграйкою юрмляться коло хати. Струнка й горда, відчуваю себе жінкою, яка носить у собі нове життя.

Пішов дощ. Перший за це літо, такий очікуваний. Знесилена земля спрагло ковтає живлющі краплини, щойно вони торкаються її поверхні. Умиваю листя, притрушене пилом, підставляю під дощ кволу зав'язь. Нехай п'є. Химерною, витіюватою сіткою коріння тягну вологу із землі. Хтозна, коли тепер чекати такої розкоші. Останніми роками спека стає дедалі сильнішою...

Дощ заполоскав дужче. Певно, треба знову ховати малі яблука в листі, щоби не пооббивало. У яблунь теж є материнський інстинкт.

Над синім рукавом річки зачепилась блискавиця. Котрась із вербин подалася вбік і не з тріскотом, а з якимось передсмертним голосінням важко гупнула об землю. Розкотисто ухнув грім. Не встигла пожаліти бідолашну, як щось болоче різонуло по гілках: разом із виваженими краплями дощу, темна товста хмара струшувала із себе крижані квасолини граду. Лишенько! Геть чисто виб'є зав'язь.

Вербине горе відійшло на другий план. І у вас, людей, так: своя сорочка завжди ближче до тіла.

Гроза вщухла. Над каламутною річкою, над вербою-небіжчицею зійшла строката веселка. Хіба можна зараз звати її саме так? Чи, може, нехай краще буде... ну, скажімо, журницею?..

Зіщулена, згорблена, наче стара баба, стою і плачу. Теплим, літнім. Таким очікуваним дощем, що вже пройшов...

Поволі, не оминаючи брудної води каламутних калюж, виткою стежкою до мене йшла дівчина-поетка. Сумна, замислена. Озирнулася назад, туди, де все ще яскравіла напівпрозора райдуга, постояла якусь мить і знову рушила

в мій бік. Я знала: вона багато чого розповість. Вона завжди багато говорить зі мною, коли її, дивакувату, не хоче чути ніхто з людей. І я не помилилась. Дівчина-поетка скаржилася, що дощ застав зненацька на півдорозі (а ранок же був таким світлим і сонячним!), що вдома засохла примхлива орхідея, подарована тепер уже колишнім залицяльником, що, врешті, і сама вона, поетка, не приживеться в цьому світі і не буде жити так, як усі, не знайде ні пари, ні родини, довічно блукатиме чужою серед своїх... Вона припускала, буцімто веселка вдалині – то малюнок маленьких янголів, і не даремно веселки бувають тільки над водоймами, треба ж янголам десь розводити свої чарівні фарби. А ще вона прагнула дива так, як ніхто інший. Зазвичай, люди чекають від дива користі. Дівчині-поетці не треба від нього нічого, їй потрібне воно саме. І, аби зустріти одне маленьке диво, вона ладна віддати все, піти на край землі...

Дівчина не раз іще прийде сюди і, висповідавшись мені, старій яблуні, знову творитиме. І від того творіння так щемко стане всередині. Певно, у мене є таке серце...

*Самотньо-горда, рідна і проста,
Та яблунька вмостилась край дороги.
– Частуйтеся. Є чим, дякувати Богу.
...Губився серпень у гілках розлогих,
Губила сива яблуня літа...*

*Взяла собі печаль її душі.
З гілок зривались яблука наліті
І падали, і бились, соковиті,
І був від них терпким останок літа,
І я збирала їх у спориші...*

Я ніколи не сперечатимусь, поетці й так заперечують майже всі. Проте для себе твердо знатиму: райдуга – то

душа зламаной грозою верби. І не треба летіти у світи в пошуках дива. Диво є в кожному з нас: і в дівчині-поетці, що стане матір'ю, святою для свого сина, і навіть у мені, старій яблуні, берегині їхнього простого щастя.

Осінь.

Над чорним крилом зораного поля, що круком упало просто за річкою, летить у вирій журавлиний ключ. Навздогін йому женеться холодна осіння пора. Десь глибоко в душі я заздрю тим величним птахам, що полетіли шукати весну. Не журавлями – веселиками прилетять після зими, розбудять трепетним курликанням сонну землю.

Сьогодні почала губити листя. Сусідка-калина гордо увібрала гілки палаючими разками червоного намиста. Тепер усі милуються нею. Мої ж голі віти, що не так давно простягали вам солодкі плоди, більше не варті вашої уваги. Ви, люди, швидко забуваєте добро. Тільки дівчина-поетка так само приходитиме пізніми вечорами.

Увесь день моросив набридливий дощ. Сумна поетка прийшла і кинула мені до стовбура свою душу. Мовчки. Без недоречних слів і зайвих пояснень. Причина була мені відомою, проте співчувати поетці чи радіти за неї – я не знала. Завтра вона назветься заміжною і, може, навіть щасливою, якщо їй, кволій комашині, стане сили виплутатися із павутини смутку, безвиході, що міцно обснували серце. Серце, у яке дівчина пустила одразу двох. Обоє з надією дивилися їй у вічі, обоє мріяли, щоби вона хотіла дивитись у вічі їм. Тепер вона ладна була розбитися навпіл. Людський осуд ніщо порівняно з осудом власного "я". І за якусь мить оте "я" вже зривалося на крик, глуха ніч відлунювала слова, уривки яких ще довго боліли в осінній загрозливій тиші: "...І ніхто, чуєте? Ніхто! Не знає, як воно – плювати в душу тому, хто тобі довіряє, хто свято вірить у тебе, хто бачить у тобі щось таке тендітне, таке безмежне, щось таке, що ніколи на побачиш ти сам, хто хоче просто бути по-

руч. Ви не знаєте, як то: наступати на горло тому, хто певен (чи був певен) – ти здатна творити тільки прекрасне, ти створена бути прекрасною; хто мав би за щастя сприймати всі твої примхи...". Вона довго стояла на перехресті життів. Далі – крок... два... Хтось мав залишитись позаду, мусив пробачити. Чи зможе вона вгледіти ще коли-небудь себе в його погляді? Тепер він бачить тільки те, чого найбільше боявся, – він не став їй ближчим, вона віддаляється. Тільки яке він має право так судити, коли немає ж, немає!!!!!! серця ріднішого, ніж його...

Плечі поетки безутішно здригалися. Гіркі сльози, змішані з тушшю, стікали чорними струмками по щоках. Даремно Той, за ким вона так побивалася мало не щоночі, хотів, аби ця мила дівчинка плакала тільки від щастя. Він не мав чим зарадити, я – поготів. Не міг нічого зробити і той, на чю долю все-таки випало це нелегке щастя із русявою головою.

Важко давалася сьогоднішня сповідь юнці. Довго стояла я мовчки, скрушно хитаючи гіллям, а потім сама взяла на себе гріх. Пробач, дівчино-поетко. Ти гадала, що яблуня не видасть твого болю нікому. Але зрозумій, лише так, тільки прочитавши цей щоденник, Той прозірливий, щирий, вразливий, Той Інший зможе знайти правду. Інакше ніяк. І нехай, нехай не додасться від того тобі, хай вічно, усе твоє коротке життя, серце каменем тяжітиме в грудях; та десь далеко звідси, точно таким осіннім вечором, чи, може, весняним, Хтось відгадає себе в цих рядках, і стане йому гаряче й тривожно. Я не знаю, чи потрібно це буде Йому. Я всього лише яблуня. А ти, дівчино-поетко, всього лише людина, а довкола всього-на-всього дощ... І, певно, Хтось Великий так велів, щоби яблуня старіла, щоби поетка кохала і мучилась, щоби страждав Той, кому вона зробила боляче, щоби дощ ішов, щоби осінь була...

З гілки зірвалося останнє пізнє яблуко. Дівчина-поетка написала нові рядки.

Стиглим
яблуком
падаю вниз,
Зашарілі
збиваючи
щоки.
На, скуштуй,
та молю,
не дивись,
Як стікаю
безпомічно
соком.
Я для тебе
зриваюсь
в траву,
У п'тьму
вересневого
саду,
І не знаю,
коли я живу:
Як цвіту,
як расту
чи як падаю...

Я не знаю, кому я пишу
эт письмо, как пишу
на как пишу...

Невизнаний геній

чийогось невдячного світу.

Одного маленького світу...

а більше й не треба.

Ти сам його вигадав. Правда.

Хоч можеш не вірити.

У ньому ні-ні... та й печально,

і сумно без тебе.

До інших тривог світ летить,

твоїм словом окрилений,

І іншим світам, сміючись,

простягає долоні...

Та якось згадає, що в нього ще вірять...

чи вірили...

І виє на місяць,

що шкіриться в шибку безсонням.

Розгублений світ

заблукав у собі і зневірився,

Став схожим на них,

вже до когось із них прибудивши.

Ти геній. Маленькому світу

до тебе не вирости.

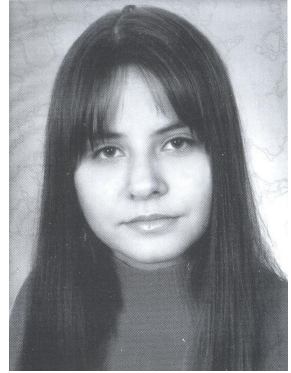
Прости! І пусти...

він не просить нічого більше...

Анастасія Шeverдіна

Студентка ІV курсу спеціальності "Літературна творчість". Навесні 2006 року видала роман-фентезі "На краю фантазії", відзначений першою премією в номінації "Російська проза" на обласному літературному конкурсі "Молоді голоси". Брала участь у художніх виставках в Україні, Польщі, Японії. Лауреат та дипломант міських і обласних художніх конкурсів. Має досвід роботи на обласному радіо. Лауреат Міжнародної україно-німецької літературної премії імені Олеса Гончара (2007).

КВИТОК У МРІЮ

Осінь – свято Поетів. Осінь – спокута Грішних. Осінь – фортеця Втоми.

Осінь... Осінь назавжди...

Вона повільно йшла центральною вулицею міста. Довкола – сотні стурбованих облич, які розчиняються в гуркоті автомобілів. Але це неважливо. Усе неважливо.

Тепер вона – головне посміховисько їхнього "кулька". Як вони наважилися перетворити її виступ на цирк, як вони дозволили собі знущатися з найсвятішого – з музики?! Господи, чому вона не Паганіні?! Чому не змогла зіграти на одній струні?! Але вона обов'язково помститься їм за сьогоднішню ганьбу, за знівечену скрипку! Нехай у неї відсохнуть руки, коли вона не зіграє на наступному концерті свій "Дует закоханих" чи сонату Білій Троянді!

Восени її завжди спіткають невдачі. Сьогодні єдиний вечір, коли московський балет дає "Лебедине озеро". У їхньому місті ще ніколи не було балету. Але грошей на квиток немає: стипендія станула в перший же тиждень. Господи, чому вона не Чайковський?! Чому в неї нічого не виходить?

А довкола листопад. Уздовж тротуару нестримний вітрюган жене із днів журби зів'яле листя.

Вона зупинилася під старезним дубом і подивилася вгору. З похмурого неба на похилені плечі падали пожовклі уламки примарного літа.

На думці тужливі пісні:

Впаде додолу листя з деревини,
Впаде невпинно, чутно, сумовито,
Мов сльози мами, що на гріб дитини
Прийшла і плаче, шепчучи молитов.
Осики лист кривавий із гіллина
Впаде, немов ножем його пробито;
Жалібно жовте листя березини,
Здається, шепче: "Літо, де ти, літо?!"
Лиш дуб могучий, жолудьми багатий,
Спокійно в темну, зимну даль глядить, —
Таж він не дарма тепле літо втратив!
Най в'яне листя, най метіль гудить,
Се сил його не зможе підірвати,
А плід його прийметься й буде жить!

Прямо в холодні долоні впав золотавий дубовий листочок. Він ще теплий, сповнений сонця та спраги життя. Марно! Осінь убиває надії.

Дівчина сховала листок до кишені й рушила далі. Скоро початок вистави. Уже звідси видно темний натовп, який хвилями накочується на обшарпану будівлю театру. Вона підійшла ближче й почала роздивлятися людей. Ось кістлява блондинка з маленькими дітьми – вона розуміється на музиці? Ось безмірний бізнесмен, затягнений у шкіряний плащ, – він любить танці? Ось гурт пом'ятих розпатланих парубків з божевільними очима – вони закохані в театр? Їх усіх не цікавить мистецтво, але вони наполегливо проштовхуються у вузькі двері, бо балет – це престижно. Як вона їх усіх зараз ненавидить!

Дівчина оговталася лише біля самісіньких дверей: невпинний людський потік підхопив задуману скрипальку й поніс до театру.

– Ваш квиток? – почула вона над вухом крижаний голос високої жінки у величезних окулярах.

Дівчина розгублено озирнулася й занурила руки в кишені.

– Ось, – автоматично промовила вона, простягаючи контролерці щось шершаве й ламке. – Тримайте.

Жінка мовчала.

Скрипалька поглянула на застиглу руку контролерки: на її долоні лежав дубовий листок. Серце дівчини завмерло від жаху.

Тепер усе! Тут не звикли до жартів бідних. Цікаво – просто проженуть, з лайкою виштовхають у шию, нам'явши боки, чи викличуть міліцію? Краще б стратили на гільйотині!

Дівчина нерішуче поглянула на сувору жінку повними благання очима. Обличчя контролерки було спокійним і світлим.

– Ви можете проходити в зал, – промовила вона. – Ваше місце в п'ятому ряду.

Дівчина, затамувавши подих, швидко пройшла в зал. Дійсно, одне місце в п'ятому ряду було вільним. Боячись знепритомніти, вона впала на червоне крісло й озирнулася. Ніхто не шепотів довкола неї. Ніхто не тицяв у неї пальцем. Світло згасло, залунала музика, розійшлися порт'єри. Господи, невже ти для кожного з нас приберіг диво?!

Осінь – свято Поетів. Осінь – дарунок Нещасним. Осінь – колиска Мрії.

Осінь... Осінь назавжди...

КОЛЕКЦІОНЕР

Він колекціонував вечори. На заході сонця виходив на балкон і спостерігав, як закінчується день. Це було захоплюючим заняттям, оскільки не існує двох однакових митей у житті, а тим паче – двох однакових вечорів. Улітку вечори переважно блідо-помаранчеві, сповнені медовою втомою, зойками ластівок, оксамитовим запахом зів'ялої трави, старечими вузлами гілок тополь і недосвідченим співом гітари. Восени – зелені, спокійно-сумовиті, як води глибокого озера, охолоджені крилами перелітних птахів, просякнуті гіркувато-кислим зітханням золотих кленів і сльозами скрипки. Взимку – малинові, скріплені плетивом замерзлих горіхів, відзначені запальними танками горобців, духом домашньої випічки, апельсинів і ледь чутним тремтінням арфи. Але найбільше він любив весняні вечори, і йому завжди здавалося, що їх найменше.

Саме такий вечір він зустрічав сьогодні. Надворі було тихо, лише здалеку, із-за гаражів, плинув безжурний сміх молоді. Тіні розтікалися по асфальту й перетворювалися на чорнильні плями. Земля часто зітхала, парувала, цікаво поглядала на світ чорними зіницями нещодавно скопаних грядок. Із сіро-бузкових квітучих абрикос крапав на землю синій морок і багатоголосий пташиний спів. А далі, у розломі темних багатоповерхівок, у гірчично-рожевому тумані дерев і випарів сяяли хрести невеличкої церкви. Пахло фіалками й мокрим пилом. Вдоволені бджоли десь за горизонтом грали на флейті.

У такі миті він був цілком задоволений. Забував, що знайомі його вважають прозаїчним, неуважним, закомплексованим, просто безперспективним; що давить безбожно малесенька кімнатка без вікон, у якій він обслуговує неважливих клієнтів свого банку; що давно вже втратив друзів; що далеко-далеко, у маленькому селі на півночі України

вже поснули в похиленій хаті старі батьки. Усе найкраще залишилось у дитинстві, у тій хаті край села, де вечори були найпоетичніші.

Глибоко запало сонце. Стало холодно і яось прозоро. У небі був штиль, і перші бліді зірки заблимали до нього з-під духмяних блакитних хвиль. У темних квадратах вікон спалахували лагідні вогники. На балкон із будинку навпроти вийшла дівчина. Він відразу пожвавішав: розправив плечі, ноги поставив широко, впевнено, недбалим рухом запалив сигарету. Ця дівчина вже давно подобалася йому. Вона жила сама, пізно поверталася додому і, не вмикаючи світла, виходила відпочити на балкон. Вона сідала на стілець, клала руки на перила, а голову схиляла на руки. Коли світло ліхтаря падало на її обличчя, одяг і хвилясте волосся, вона нагадувала царівну, яку замкнули в башті. Коли лампочка в ліхтарі перегорала, у місячному сяйві ледве виділялися її довгі руки, тонка шия, худе обличчя із зимними очима, а русе волосся видавалося зеленим, як у русалки, яка гріє на холодній скелі своє примарно-блїде тіло.

Інколи йому здавалося, що вона прихильна до нього. Дівчина часто зупиняла погляд на його балконі й посміхалась. Вона яось безвільно опускала білі руки, а він зачаровано дивився на її блискуче волосся. Час від часу його проймало гостре бажання доторкнутися до цих рук, до цього волосся, зазирнути зблизька в темні очі. Але він не наважувався. Він просто колекціонував її образи на фоні молоді ночі. Він чекав на знак, а його не було. Вона просто посміхалася; потім раптом на місяць зникла, і коли він споглядав захід сонця, йому чогось не вистачало. Згодом він звик, як звикають до того, що дерево біля будинку зрубали, але щось муляло йому кожного разу в спогадах, коли дивився з вікна.

І ось знову з'явилася. Така сама бліда й примарна. Схилилася над поруччям і раптом... раптом помахала рукою! Він був упевнений, що йому придався цей мимолітний рух. Широко розкритими очима дивився він на її балкон, забувши про сигарету. А вона посміхнулася і зробила закличний жест. Він кинув сигарету й зайшов до квартири. Темні обриси предметів збільшувалися, заповнюючи всю кімнату.

"Треба йти. Вона кличе. Зараз або ніколи".

Накинувши спортивну куртку поверх піжами, він виїшов із дому.

"Божевілля. Це просто якесь божевілля. Не може бути. Мені примарилося. Зараз я зайду до неї, а вона погляне на мене, як на дурня, засміється й вижене геть. Не піду".

Він зупинився перед її дверима й сумно поглянув на кнопку дзвінка.

"А раптом я подобаюся їй? Раптом вона кине́ться мені на шию і задушить в обіймах? Раптом відбудеться диво?"

Потягнувся до кнопки, але не натиснув.

"Дива не буде. Краще піду я повечеряю".

Він відвернувся від дверей і наблизився до ліфта. Двері за його спиною відчинилися.

Вона стояла у смузї світла – висока, струнка, із розпущеним волоссям. Була серйозна.

– Привіт.

– Добрий вечір, – тремтячим голосом відповів він.

– Нам потрібно розстатися.

– Що?.. Чому?..

– Я виходжу заміж. І повішу непрозорі штори.

Вражений незвичністю й неочікуваністю цієї розмови, він якимось дивно труснув головою.

– Жаль...

– Мені також.

Вона простягнула руку й поклала йому на долоню невеличкий аркуш.

– Це адреса моєї сестри. Вона живе недалеко звідси. Її вікна чудово видно з лави в парку. І вона дуже красива при вечірньому світлі.

Він почервонів і ніяково промовив:

– Дякую.

ЗУСТРІЧ

Даша не знаходила собі місця вже третій день – з тих самих пір, коли дізналася, що мусить забрати до себе тітку. Вона не могла спати, їсти, займатися хатніми справами й навіть просто сидіти: хвилювання й обурення кидало її із зали до спальні, із спальні до кухні, із кухні до ванни, з ванни до балкону. Всюди Даша відчувала себе такою крихтливою-крихтливою й нікчемною-нікчемною... Нарешті сіла на краєчок стільця, обхопила плечі руками й спробувала привести думки до ладу. Її привезуть сьогодні, з хвилини на хвилину! А ще позавчора зранку вона була такою щасливою... Ні, зовсім не щасливою, але принаймні спокійною... Як довго вона досягала цього омріяного спокою! А тепер людина, яку вона ненавидить найбільше у світі, забере останнє, що в неї залишилося!

Жінка притиснулася головою до холодної стіни. Здавалося, мозок зараз вибухне. Господи, ну звідки тітчині добрі сусіди дізналися, що в цієї фурії є самотня племінниця? От чому вона не залишила її помирати напівпаралізованою в тому пекельному містечку? Навіщо дозволила повісити на неї цю хвору дияволицю? Це було тимчасове божевілля, не інакше! Можливо, ще не пізно відмовитися?.. Ні, вже пізно... Боже, чому вона карається так тяжко?

Злість переповняла її до краю. Даша жила зараз самою ненавистю, це страшне пекуче почуття стало частиною її самої. За що ненавиділа? Причин було так багато, що не змогла б дати чітку відповідь. Найперше – за скупість. Нічого не дістала Даша від тітки, окрім зради. У дитинстві ніколи не отримувала подарунків: тітка, буцімто, заробляла крихти, а от одяг любила дорогий, тому племінниця вдовольнялася маленькою шоколадкою на день народження. Потім – гірше. Матір Даші підвищували, а тітку – ні, і, щоб позбутися конкурентки, вона донесла директору, нібито її сестра втягнула одруженого начальника відділу до позастатутних стосунків. Матір вигнали, і з того часу вже ніколи не було в неї гідної роботи. Але найстрашніше те, що тітка зруйнувала їхню родину. Цього Даша їй ніколи не пробачить! Вона навіть не могла зрозуміти, навіщо тітка запевняла батька, що дружина його зраджує, а коли сварки досягли апогею, запропонувала переїхати до себе. Ніколи не казала, що кохає його, навіть не виявляла поваги. А батько погодився. Дурень! Зачекав півроку, доки Даша досягла повноліття, а потім поїхав із сестрою дружини до невеличкого східного містечка, де невдовзі отримав квартиру... Краще б вони з матір'ю поїхали! Ці плітки, косі погляди, злидні не давали мамі вільно дихнути. Та й Даша не вийшла заміж. Бачте, повія, як і стара...

Із того часу Даша вже не жила – існувала. Кинула інститут, влаштувалася з матір'ю на фабрику. Почалася перестройка й поховала надії більшості чесних людей. Обох їх звільнили. Виживали завдяки періодичним заробіткам – пекли пиріжки, в'язали светри, підробляли посудомийками й прибиральницями, навіть пляшки збирали, бо жодного разу не отримали ні копійки від батька. Його Даша згадувала часто – із сумом і соромом, тітку – дуже рідко – із нестримною лютьтю. І ніколи не шукала зустрічі з ними: не було ані бажання, ані часу.

Чотири роки потому пролунав надвечір дзвінок. Даша відкрила двері. На порозі стояв сивий згорблений чоловік із паличкою. Брудний, смердючий, якийсь химерний... Батько!.. Запитав дозволу увійти, сів на тумбочку в коридорі, важко дихаючи. "Якою ж я був сліпою сволотою", – промовив тихо й заплакав. Вийшла мати, кинула на нього швидкий колючий погляд і вилаялася брудно, страшно, як ніколи в житті. "Щоб ти здох, наволоч!" – мовила наостанок. "Не бійся, уже скоро!" – спокійно відповів він. Так Даша дізналася, що він прийшов помирати.

Мало оповідав про минуле життя, а Даша й не хотіла слухати. І так усе було зрозуміло: отримав квартиру, зробив ремонт, купив меблі, техніку, наскладав грошей, а коли виявили цукровий діабет, став непотрібний. Міг би жити з тіткою, як у гуртожитку, але, на горе, почалася гангрена, а тітка зневажала слабких і хворих. "Іди здихати деінде", – сказала одного разу, викинувши його речі за двері. І він пішов. До них. Але Даша вже його не любила.

Він помирав довго й страшно. Ніколи не кааявся, бо вже було пізно, ніколи не просив пробачення, бо таке не пробачають. Майже весь час мовчав, і Даша рідко говорила з ним. Відчувала себе медсестрою, але не дочкою. Мати не помічала його й марніла щодня сильніше. Коли помер, вони з матір'ю зітхнули вільно. Проте не надовго.

Десь за півроку матір пограбували. Грошей забрали мало, а побили сильно. Вона ледве дошкандибала додому, лягла на диван і вже не вставала. Два роки хворіла й плакала, а Даша за цей час стала сивою, як голуб. Коли поховала, проспала три доби, а потім занурилась у смуток. Лише нещодавно влаштувалася на роботу, купила собаку й трішки розважилась... Аж ось тобі на, нове горе!

Подзвонили у двері. Даша повільно встала й пішла в коридор. Зараз вона відкриє двері, побачить цю огрядну жінку з модною зачіскою і щосили вріже їй у нахабну

пику! Нехай що там буде, але вона хоча б на мить зробить цій тварюці боляче!

Рішуче відкрила двері. На порозі стояв високий парубок, який підтримував маленьку скривлену стару.

– Здрастуйте. Ви Даша?

– Так. А це?...

– Еге, тітка ваша. Вона, знаєте, сильно схудла й аж усохла хворіючи. Я б теж не пізнав.

Жінка поглянула на тітку. Червоні очі в щілинках безбарвних повік дивилися кудись угору, слина стікала на підборіддя з напіввідкритого синього рота. Даша відчула, що її починає нудити.

– У неї, бач, ногу й руку вивернуло, – показав на скривлені кінцівки парубок. – Сама вона ніяк не може. Мені ніколи, я своє діло відкрив, а так у нашому під'їзді самі пенсіонери залишилися. Шахту, бач, закрили, і всі повтікали...

– Ну що ж, прошу, – Даша вказала на крісла перед телевізором.

Парубок допоміг сісти старій та присів сам.

– А ще, знаєте, що страшно? Вона ж нічого не пам'ятає. Особливо з того, що ось недавно було.

– Склероз!

Стара від голосу племінниці ніби отямилась.

– Де я? – тихо запитала вона.

– У племінниці, – пояснив парубок.

– Ні, племінниця мене ненавидить. Вона дуже погана... Як її мати...

Парубок хотів заперечити, але Даша зупинила його.

– Не треба. Це зайве.

Парубок знизав плечима. Даша приготувала чай, пригостила кексами, гість підкріпився й встав.

– Вибачте, я поїду вже, бо роботи повно. А ви ж не забудьте, як ми домовлялися

– Так, я приїду до вас невдовзі й вирішу всі справи. Я зателефоную. Дякую вам.

– Та це вам дякувати треба, – посміхнувся парубок. – Дай Бог усього!

Даша зачинила за гостем двері, пройшла до зали й сіла поряд зі старою. Зморщене старече обличчя видавалося їй огидним. Даші знову захотілося її вдарити.

– Добрий день, – промовила стара. – Ви хто?

– Даша.

– А-а-а...

Червоні очі уважно дивилися на жінку.

Хоча б вилаяти її, виплеснути свій біль, висловити своє страждання! Все одно вона все забуде, це немічне стерво, а завтра буде так само пускати слину й дивитися червоними очима. Хоча б хвилину бунту! Хоча б мить помсти!

– Ви знаєте, я така хвора, – пробелькотіла стара. – У мене нікого немає... Я нікому не потрібна...

Не можна! Це як сварити дитину за батьківські злочини. Це вже не тітка-зрадниця, це якийсь безсилий шматок м'яса, щось гірше за її собаку, бо собака любить її і буде вірна, а ця істота вже ні на що не здатна, навіть на зраду! Вона не може зробити боляче цій беззахисній старій. Господи, чому ти покарав її так тяжко? Чому забрав навіть надію на справедливість? Чому вона завжди має дбати про рештки чийось неповноцінних життів?

– Знаєте, дорогенька, мені нікому навіть води подати...

– Нічого, не переймайтеся! – над силу ласкаво промовила Даша. – Я подбаю про вас, обіцяю.

ЛИЦЕМІР

Савелій Панасович стояв на зупинці й нервово курив, мимохіть озираючись. Він відчував себе як ніколи незатишно – горбив худі гострі плечі, ніби комплексував через високий зріст і трохи замерз цього вологого осіннього ранку.

Люди підходили й залазили до маршруток, інші викичувалися з них і, важко зітхаючи, зникали у волохатому вранішньому тумані. Цей колообіг пасажирів злегка дратував Савелія Панасовича.

Раптом товстий рудий чоловік у костюмі торкнувся руки Савелія Панасовича.

– Вибачте, пане, а ви, часом, не Савелій Крушницький?

Чоловік здивовано, якимось налякано підняв на товстуну очі різким рухом зіниць.

– Що вам потрібно?

– Дозвольте відрекомендуватися: Сергій Павлович, професор семіотики й великий шанувальник вашого таланту. Ви живете в цьому місті?

– Ні.

– Вибачте, ви, певно, у справах видання творів?

– Ні.

– Якщо ви не дуже зайняті, я хотів би запросити вас до себе на каву. Така честь...

– Ні. Я дуже зайнятий.

Професор семіотики образився, скривився й уже майже плакав.

– Вибачте, я не можу, – крижаний тон Крушницького трішки потеплішав, коли він скосив на засмученого співрозмовника тьмяні сині очі. – Я приїхав на могилу батьків і вже повертаюсь додому.

– То, можливо, ви хоча б розповісте, як ви пишете свої твори? Ну, будь ласка, хоча б трішки!

Савелій Панасович нахмурич чоло, прорізане зморшками, знизав плечима й дістав нову сигарету.

– Як пишу?.. Просто переносу життя на сторінки, та й усе...

– Ваші твори такі світлі, життєствердні! Ви справжній гуманіст, не те що нинішнє плем'я! Відразу відчувається, що ви любите людей любов'ю глибокою й чистою! Я в цьому схожий на вас.

Крушницький посміхнувся стомлено й сумно.

– Сумніваюся, що ви схожі на мене.

– Ви, певно, здобули блискучу освіту? Такі глибокі знання з літератури, історії, філософії та естетики дають, напевне, лише за кордоном?

– Не знаю. Я не був за кордоном, – захлинаючись, загнувся Савелій Панасович.

– Справді? Ніколи б не подумав! У вас такий широкий світогляд!

– Широкий світогляд дають не тільки мандрівки, але й самотні роздуми.

– А ви любите бути самі?

– Я звик.

– То в якому університеті ви навчалися?

– Я закінчив вісім класів загальноосвітньої школи.

– Невже?! – вражений до глибини душі Сергій Павлович навіть затис великого рота товстою короткою долонею.

– А що, власне, вас так дивує?

– Просто... просто... деякі наші професори знають менше за вас...

Крушницький невдоволено хмикнув.

– То це не до мене, а до них претензії.

– Я розумію... Ви займаєтесь самоосвітою?

– О, так!.. У мене було для цього вдосталь часу...

Савелій Панасович відкинув недопалок і дістав нову сигарету. Він часто дихав, шулився, крутив сигарету в довгих жовтих пальцях. Товстий професор поглянув на його руку й якимось дивно хлипнув.

– Що?.. Що це? – він указав на татуювання у вигляді персня на руці письменника.

– А, це?! – стривожено відгукнувся Крушницький, заховавши руку за спину, і обличчя його потемнішало. – А ви не знаєте?

– Ви що... СИДІЛИ?!

– Так, Я СИДІВ!!!

Люди на зупинці озирнулися на цей дикий вигук і відсахнулися від чоловіків.

– Але ж ви пишете такі світлі, життєствердні книжки, – ледь чутно залопотів Сергій Павлович. – Ви ж так любите людей...

– Та хто вам сказав?! – скипів Савелій Панасович. – Я ненавиджу людей і боюся їх! Всюди сама мерзота!

– І це кажете ви? Ви?! – нарешті зібрався з думками й обурився професор семіотики. – Та як ви смієте так казати?! Як ви наважилися писати ще й для дітей?!

– Я люблю дітей. Діти ще не вирости у сволоту. Я маю надію вказати їм вірний шлях.

– Зек вкаже вірний шлях нашим дітям?!

– А хто вкаже?! Ти?! Ти ж нічого в житті не бачив!

– Яке нахабство! Геть від мене, лицеміре!

Підійшов автобус, і пасажири кинулися до дверей. Салон уже був повний, люди лаялися, штовхалися. Нарешті на зупинці залишилися лише троє – професор, письменник і повновида дівчина. Крушницький відійшов убік, надаючи дівчині можливість зайти першою. Але Сергій Павлович вискочив наперед, штовхнув дівчину й заліз до автобусу. Двері зачинилися.

– Лицемі-і-і-і-р! – завзято кричав рудий товстун із-за зачинених дверей.

– От хамло! – надула губки дівчина.

– Професор семіотики, – посміхнувся Савелій Панасович.

ДВА ЧЕНЦІ

Край старого села у степу
Сонце пишно сідало
І садок у квіту золотім
Тишею огортало.

Поміж синіх розлогих дерев
Монастир заховався,
Де народ мовчазний і смутний
В скруті Богу віддався.

Вікна темні, незрячі, страшні
На світ божий дивились,
А всередині храму-труни
Люди нишком молились.

Лише двоє стареньких ченців
Не боялись простору:
Вечір вийшли вони зустрічати
І молились знадвору.

На колінах розпухлих стоять,
Болю й втоми не знають;
Очі старців, побляклі від сліз,
Радо світ оглядають.

Озирають і степ, і садок,
Та нічого не бачать:
Перед поглядом спокою край
Вже літ десять маячить.

Сипле вишня пелюстки до ніг,
Соловейко співає,
А до стомлених скорених душ
Морок сну заглядає.

Затуляють від сонця лице –
І слова тихі ллються:
То надії, сумні, неземні,
Над стражденними в'ються.

І молитва ченців тих сумна:
Щоб прийняв бог їх жертви,
Щоб скінчився веселий цей день
І щоб швидше умерти.

Раптом спокій сонливий садка
Чийсь кроки розбили.
Ченці стишили свій "Отче наш",
Озирались надсилу.

То хлопчина іде із села
Набирати водичку:
Люблять діти сумні ці місця,
Монастирську криничку.

Хлопець глянув на сивих ченців,
Уклонивсь, посміхнувся
І над темною прірвою вод
Із відерцем нагнувся.

Та не вдержав відро, і воно
У криницю пірнуло.
Малий кинувсь за ним, послизнувсь,
І упав – аж загуло.

А старі б'ють поклони землі,
Як дозрілий вже колос,
Коли раптом зачули глухий
І наляканий голос.

"Старці сиві, мій крик з-під землі,
Ради Бога, почуйте,
Та й від смерті страшної мене,
Сиротину, врятуйте!"

Ченці разом здригнулись і знов
З переляку залякли.
Навіть очі, що спрагли чудес,
Від страху в них поблякли.

Переглянулись. Йти рятувать? –
Не скінчили молитись.
Та і силою в ці от роки
Не могли похвалитись.

"Допомога – то борг наш святий
Кожній в світі людині, –
Думав старець один і привстав, –
Підсобімо дитині!"

Тільки раптом у серці самім
Голос дивний лунає:
"Ти Господь, що шляхи всіх людей

Сам накресливши, знаєш?"

"Не Господь". "То й не думай ним быть.
Стань сумирним – спасешся.
А хвататимеш в жменю буття –
То й об зло обпечешся.

Хай ніколи на твоїх устах
Не згасає молитва.
Хай відріже хлоп'я від життя
Злая доля, мов бритва".

Серце біль його тут пронизав,
Та чернець все ж скорився:
У байдужій молитві, нудній
До землі він схилився.

Другий думав чернець: "Я хлоп'я
Рятувати не стану.
Молитов не скінчивши, з колін
Я нізащо не встану".

Але голос у серці звучить:
"Нащо Богу поклони,
Коли чиниш добру на землі
Ти такі перепони?"

Бог відразу б від злого ченця
У край райський полинув,
Якби він безневинне маля
У халепі покинув.

Божий Син тут у муках конав,
Щоб всі люди спаслися

Ти зроби невеличке добро,
А не марно молися.

Молитви без живого добра –
То є гріх, то омана.
А бездушний лякливий чернець –
Серця Божого рана".

І старий підхопився з землі,
І підбіг до криниці.
Ой, тяжкий же хлопчина той був,
Ніби злитий із криці!

Ось вони на траві вже сидять,
Обнялись і ридають –
Старий дід і хлоп'ятко мале
Господа прославляють.

Ну, а другий чернець з-за куща
На них заздро дивився.
Він молитись без віри в життя
Вже нарешті втомився.

Сіло сонце. Роса у садку
Медом тепленьким пахне.
А люд темний у склепах сирих
Над Мінеями чахне.

Сиві старці-ченці все мовчать,
Про пригоду – ні слова,
А душа про хлоп'я у садку
Вже кричати готова.

Якби хтось запитав, через що

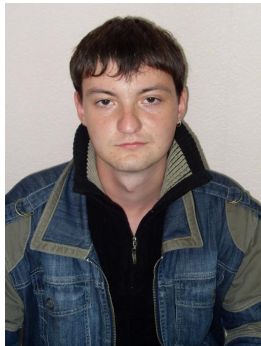

Вони так учинили,
Вони б мовили: "Бог наказав
І надав мені сили".

Тільки тоскно обом. Монастир
Вже холодний не гріє,
І стара безпритульна душа
Сохне, блякне і пріє.

Вірять в Бога, не вірять собі.
Чи ж Господь про те знає?
Бога й пекло, спокуту і гріх
Кожен сам обирає.

Віталій Меньшиков (Ден Княжич)

Студент V курсу спеціальності "Літературна творчість". У 2005 році побачив світ його перший роман "Ян Жижка". Упродовж 2006-2008 років друкувався в газетах "Народна трибуна", "Літературна Луганщина", "Вечірнє місто Луганськ". Брав участь у Міжнародному конкурсі імені Чингіза Айтматова. Лауреат Міжнародної україно-німецької літературної премії імені Олеса Гончара (2009).

Віталій Меньшиков (Ден Княжич)

ПОВЧАННЯ ВОЛОДИМИРА І МЕРТВИМ, І ЖИВИМ, І НЕНАРОДЖЕНИМ ДІТЯМ

Дійові особи:

***Володимир** – мертвий князь*

***Ярослав** – живий князь*

***Святослав** – ненароджений князь*

***Ізяслав** – князь-покидьок*

***Ярославна** – ненароджена княгиня*

***Україна** – образ, що постійно змінюється*

***Молоді слов'яни** (хлопець, дівчина)*

***Старі слов'яни** (дід, баба)*

***Язичники** (хлопець-язичник, шаман)*

***Чорні тіні** (чотири)*

А також Мультимедійний екран – допоміжний засіб, диво сучасної технології

Вступна сцена Тризна

На сцені сплетені напівоголені чоловічі та жіночі тіла. Ця купа нагадує курган. Вона погойдується в різні боки. Навколо неї лежать п'яні воїни.

Справді, на екрані висвічується курган.

Раптом із купи повільно вилазить Володимир, мертвий князь. На відміну від інших, він одягнутий цілком пристойно.

Володимир: Ну от, пом'янули мене, а тепер можна ховати.

Чийсь голоси співають пісню "Розрита могила".

Голоси: Світе тихий, краю милий,
Моя Україно,
За що тебе сплюндровано,
За що, мамо, гинеш?
Чи ти рано до схід сонця
Богу не молилась,
Чи ти діточок непевних
Звичаю не вчила?
"Молилася, турбувалася,
День і ніч не спала,
Малих діток доглядала,
Звичаю навчала.
Виростали мої квіти,
Мої добрі діти,
Панувала і я колись
На широкім світі".

Начетверо розкопана,
Розрита могила.
Чого вони там шукали?
Що там схоронили
Старі батьки? Ех, якби-то,

Якби-то найшли те, що там схоронили,
Не плакали б діти, мати не журилась.

Акт 1

Дія 1

На сцені стоїть дерев'яний стілець. На стільці сидить Україна. Це молода дівчина. Вона босоніж. У руках Україна тримає великий пісочний годинник, у якому немає піску.

За спиною України стоять чорні тіні. Вони ледь погойдуються.

Україна (показує годинник глядачам): Догори дригом!

Україна перевертає годинник. Чорна тінь стає навкарачки й повзе до стільця. Біля ніг України тінь зупиняється і чогось очікує. Україна роздумує.

Україна (трохи веселіше): Догори дригом!

Україна знов перевертає годинник. Тінь біля її ніг хрипить і мертво розтягується на сцені. Усі інші тіні пронизливо верещать.

На екрані зблискує сонце. Починає світати.

Україна (задоволено): Поки що все.

Притискаючи до грудей годинник, Україна підводиться і йде. За нею обережно крадеться тінь. Дві інших залишають на сцені дерев'яного ідола й тягнуть за Україною мертву тінь і стілець.

Україна (наче щось пригадавши): Ой, ледве не забула! (Вона піднімає годинник над головою). Догори дригом!

Україна втретє перевертає годинник. Тіні скрикують і тікають. Україна біжить за ними, лякаючи годинником. На екрані світить сонце.

Дія 2

На сцену втягують чималі дерев'яні сани, оздоблені усілякими коштовностями. На санях сидить Володимир, мертвий князь, і розмірковує. Попереду, впряжені в сани, стоять Ярослав і Святослав, причому останній стоїть за Ярославом. З усього видно, що ненароджений князь не любить показуватися на людях.

На екрані пропливають пейзажі України. Ярослав та Святослав роблять вигляд, що тягнуть сани, проте княжа домовина залишається на місці.

Володимир (підганяє князів): Давайте, діточки! Везіть мене до могили! Залишилося зовсім трохи часу.

Ярослав (пошепки): Він не може розмовляти. Він же помер! (Хреститься). Господи, за що ж нам така кара?!

Володимир (прислухаючись): А що рече Святослав?

Святослав нічого не рече. Він мовчить.

Володимир (*посміхається*): Оце правильно, синку! Мовчання – золото. І тим коштовніше це золото, якщо мовчить ненароджена дитина.

Святослав (*похмуро виправдовується*): Мене не встигли народити.

Володимир: Значить така воля Божа.

На екрані замість пейзажів України з'являється в'язниця. Князі її чомусь не помічають.

Володимир (*голосно закликає князів*): Помолимося!

На екрані знов пропливають мирні пейзажі України.

Ярослав (*зупиняється*): От пам'ятаю свої молитви! Я молився у поході, а мені лише відрубали пальці, я молився на полюванні, а мені лише ведмідь ребра поламав...

Святослав (*зупиняється*): Хм! Йому відрубали пальці! А я не молився! (*Гордовито б'є себе кулаком в груди*). І цілий, хоч і ненароджений.

Володимир (*впевнено*): Тоді Бог покарає тебе!

Святослав (*обережно визирає з-за Ярослава*): От мені цікаво, як це Бог покарає живіт моєї матері! І не лише живіт.

Ярослав (*до Святослава*): А що ти робив ДО ТОГО, як тебе не народили?

Святослав: Що робив? А мовчав.

Володимир (*вельми зацікавлено*): А чого ж ти, грішнику, не молився, щоб тебе народили?

Святослав (*смирнено*): Мовчання – золото.

Князі замислено мовчать. Чомусь вони не помічають ідола, який самотньо стовбичить на сцені.

На екрані майорять сучасні будівлі.

Ярослав: От пам'ятаю молитви перед їжею! Я молився, що б мене не отруїли.

Святослав: І що?

Ярослав: Бог захистив. Помер отой отрок, який переді мною скуштував...

Володимир (похапцем): Така то воля...

На екрані пропливають мури, увінчані колючим дротом. Біля мурів стоять люди, схожі на в'язнів.

Ярослав: І така воля.

На екрані мерехтять ґрати.

Повз князів проходить Україна, вимахуючи годинником. За нею обережно іде чорна тінь. Тінь встигає лише підхопити ідола і залишити на сцені чималий дерев'яний хрест.

Аж раптом Україна помічає це.

Україна (перевертаючи годинник): Догори дригом!

На екрані з'являється церква. Біля неї можна побачити ченців.

Тінь перелякано сахається. Україна також. Вони розбігаються врзнобіч, залишаючи по собі покинутий хрест й здивованих князів.

Князі, на тлі яких проходила ця приємна зустріч, чухають потилиці.

Ярослав (здивовано): Чого це вона? Мертвих ніколи не бачила?

Святослав: Напевно, ненароджених.

Володимир (впевнено): Вона з печенігів.

Ярослав: Скоріш за все, із варяг у греки.

Князі співчутливо зітхають. І чомусь не помічають хреста, так дбайливо підкинутого тінню.

На екрані знов пейзажі України.

Володимир: А що, діточки, продовжимо нелегку путь?

Ярослав і Святослав тихо матюкаються.

Володимир (занепокоєно): А?! Що?! Монгольську мову чую?

Володимир неспокійно озирається і ледь не падає з саней. Потім заспокоюється і починає міркувати. Святослав і Ярослав роблять вигляд, що тягнуть сани, але клята домовина не рушить із місця.

Дія 3

Князі відпочивають. Володимир сидить на санях. Ярослав зі Святославом біля саней. На екрані раз по раз спалахує блискавка.

Князі замислено витріщаються на хрест, але чомусь не помічають його.

Несподівано з'являється нова процесія.

Молоді слов'яни тягнуть маленькі санчата, на яких сидять старі слов'яни. Вони повільно рухаються під містичне завивання вітру.

Біля покинутого хреста процесія зупиняється.

Хлопець (піднімає хрест і показує князям): Це ваш?

Князі мовчать. Вони зацікавлено роздивляються дівчину.

Узагалі це нагадує протистояння іномарки та старенького "запора", які зупинилися на світлофорі.

Першим оговтується Святослав.

Святослав: Беріть. Це потрапило сюди випадково.

Володимир: А куди їдете, слов'яни?

Дівчина: Та ось веземо старих до лісу.

Ярослав: Ховати? Вони ж іще живі!

Святослав (*потихеньку смикає Ярослава за рукав*): Чуєш, живий брате, наш також ще в змозі розмовляти...

Ярослав (*до Святослава*): Не лізь, ненароджений брате.

Хлопець (*віддаючи хрест старим*): Ми веземо старих вовкам на пошану, що б узимку не померти з голоду.

Дід (*хрипко*): Ми самі попросили. Наш час вийшов. Нехай діточки наші спробують пережити зиму.

Баба (*киває*): А кому зараз легко? Добре, хоч молодим їжа. А як її на чотирьох ділити?

Ярослав (*смикає Святослава за рукав*): А як Святу Русь на двох ділити?

Святослав (*до Ярослава*): Та вже якось поділимо.

Володимир киває. Молоді слов'яни і старі слов'яни також кивають. Молоді слов'яни заходяться тягти санчата зі старими. За кілька хвилин вони зникають. Блискавки спалахують усе частіше.

Ярослав (*штовхає Святослава*): Я гадаю, що наш також живий (*киває у бік Володимира*). Куди нам його тягти?

Святослав знизує плечима, оцінюючи ситуацію.

Володимир: А що, діточки, до могили небагато залишилося.

Святослав: Зате ліс ближче. І вовки.

Ярослав (*розлючено шепоче*): А Русь як пропонуєш ділити? Наш ще нічого не сказав про поділ.

Святослав: Русь можна поділити і на могилі.

Ярослав (*сахається*): Що?! На кістках?! Це ж погана прикмета!

Святослав: Скільки себе пам'ятаю, завше так здобич ділили. Ото після хазарів... Прямо на бойовищі розподіляли. Кожному своє: воїну воїнське, князю князівське.

Володимир (*підказує*): Боже Богу. Не забувайте.

Святослав (*весело стукає по санях*): І Богу віддамо. До могили ж небагато залишилося.

У зблисках громовиці чорні тіні шукають хрест. Не знайшовши дерев'яного, вони залишають на сцені золотий. Це привертає увагу князів.

Ярослав (*задоволено*): Усе ж таки є Бог на Русі!

Володимир (*благоговійно*): А давайте помолимося. Це ж диво! Я бачу золото!

Святослав: І я бачу золото.

Ярослав: А я чомусь бачу хрест.

Володимир (*хреститься*): Так, синку, хрест – це добре.

Ярослав неквапливо підводиться і хоче взяти хрест. У цю ж саму мить повз нього пробігають язичники. Першим біжить шаман і щось вистукує на бубні. За шаманом біжить хлопець-язичник. Князі побожно хрестяться. Ярослав намагається плюнути на шамана, проте не влучає.

Шаман, побачивши хрест, задоволено скрикує. Язичники зупиняються.

Хлопець-язичник (піднявши хрест, до князів): Ваше золото?

Ярослав (крізь зуби): Наше, поганцю! Віддай.

Святослав (занепокоєно): Заради Бога! Забери золото!

Володимир: Заради Бога! Забери хрест!

Шаман починає бігати навколо Ярослава, щось вистукуючи. Хлопець-язичник з хрестом тікає. Потім тікає й шаман.

Святослав (розлючено): Сволота поганська! Щоб вам...

Володимир: Мовчи, синку. Мовчання – золото.

Святослав: З мовчання хреста не зліпиш. А поганці погуляють на наше золото.

Ярослав: Не наше. Його хтось залишив.

Володимир: Така воля Божа...

Ярослав (додає): ...поки не прийдуть язичники.

Святослав (замислено): Китайці також язичники, а ми чомусь купуємо в них...

Договорити ненароджений князь не встигає, оскільки від княжих саней відвалюється спинка і з гуркотом падає. Володимир скрикує. Гримить грім.

Святослав (сміється): Не дивуйтеся. Це не воля Божа. Це вже Шовковий шлях нам боком вилазить.

Володимир (розсерджено): І не забувайте, діточки, шанувати гостей, звідки б вони не прийшли... І не купувати собі наостанок китайської домовини.

Язичники знов пробігають повз князів. Цього разу хлопець-язичник забирає з собою відламану спинку.

Володимир (з помстою): Богу Боже, поганцю китайське.

З того боку, де зникли язичники, хтось незадоволено кричить: "Це ж із Китаю!". Хлопець з шаманом востаннє пробігають повз князів і залишають спинку біля саней.

Князі серйозно замислюються.

Кінець першого акту. Під звуки грози опускається завіса.

Танець шаманів.

Акт 2

Дія 1

На сцені стоїть диван. На дивані сидить Україна. Це немолода жінка. На ногах у неї шкарпетки – синя і жовта. У руці Україна тримає тризуб. Позаду неї похитуються чорні тіні. Цього разу три.

Україна (показує тризуб глядачам): Догори!

Україна перевертає тризуб зубцями догори. На екрані з'являється синє небо. Три тіні починають бігати навколо дивану, щоразу хапаючись за сідниці. Україна розмірковує.

Україна: Гарзд, а якщо так. Униз!

Україна перевертає тризуб зубцями униз. На екрані залишається синє небо, але в небі тепер кружляє згряя птахів. Три тіні бігають усе швидше, але цього одразу вони плескають себе по плечам, немов змахують непроханий пташиний подарунок. Білі та жовтуваті плями з'являються на їхніх плечах із кожним доторком.

Україна розмірковує. Відкладає тризуб. Тіні зупиняються. Але Україна дістає пісочний годинник, у якому немає піску й загрозово помахує ним. Тіні сахаються.

Україна: Догори дригом!

Україна чомусь не перевертає годинник, а просто лякає ним тіні. Тіні поквапливо відтягають диван. Україна залишає годинник на сцені і виходить.

На екрані пропливають пейзажі України, на тлі яких по черзі висвічуються портрети видатних письменників України.

Дія 2

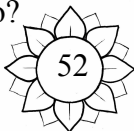
На сцені з'являються Ярослав, Святослав та Володимир. Володимира ведуть під руки. Трохи позаду чимчикують Ізяслав та Ярославна.

На екрані пропливають пейзажі України.

Володимир (розгнівано): Навіть померти нормально не дадуть! Хрест загубили! Сани розвалилися – це називається "посидів"! І от Ярославу треба заміж...

Ярославна (наздоганяє Володимира): Я звичайно ж люблю вас, батечко, хоч ви і мертвий. Але чому мене спіткало таке лихо?!

Святослав (до Ярославни): Яке лихо? Ти також з'явилася ненародженою?

Ярославна: Пощастило ж мені.

Володимир (*до князів*): А ще, діточки, любіть жінку. Любіть, але не надавайте їм великої влади над собою!

Ярославна: Мене забули народити.

Ярослав: Мало молилася.

Ярославна (*покvapливо*): Ні, що ти, живий брате! Я молилася!

Святослав (*підбиває підсумки*): Тому й забули народити. Що б це було, ти уявляєш? Вона молиться, а вони (себто ми) працюють!

Володимир: А тому тебе краще видати заміж...

На екрані з'являється пейзаж Парижу.

Володимир (*радісно*): Точно! За французького короля!

На тлі паризького пейзажу з'являється портрет Ніколя Саркозі.

Ярославна (*невпевнено*): Це король?

Святослав: Це король?

Володимир: Це король.

Ізяслав (*роздивляючись портрет*): Це вам не соломою підтиратися.

Ярослав: А хіба у Франції підтираються не соломою?

Святослав (*бурмотить*): Цей король напевно серпантинном. Вони ж це... витончені.

Ярославна: А це точно чоловік?

Святослав (*переконливо*): У Франції перевіриш.

Ізяслав (*сам до себе*): Щось мені не хочеться ділити Русь з оцим... витонченим. (*До князів*): Русь – це жінка. Їй чоловік потрібен.

Володимир (*киває*): Франція – також жінка. З Божою волею.

Ярослав (*дивлячись на портрет Саркозі*): Шкода, що не чоловік.

Ізяслав (*налякано*): Боже збав! У такому разі Русі була б потрібна жінка!

Святослав (*махає рукою*): А я не хочу у Францію. Там, кажуть, жаб їдять.

Ярослав: І я не хочу. Там, кажуть, не миються.

Володимир: Мені час помирати.

Ярославна: Чому я не народилася чоловіком?

Князі ошаліло дивляться на неї. Ярославна роздивляється портрет.

Ярославна: Не хочу заміж.

Ярослав (*гнівно*): Мовчати, жінко! Хто тут у штанях: ти чи ми?

Володимир (*вельми задоволений виконанням його повчань*): Діточки, Бог створив чоловіка та жінку. І плодилися...

Ярослав: Напевно, для Франції Бог зробив певний виняток.

Ізяслав: Утім... не слід поспішати з висновками...

Він також роздивляється портрет Ніколя, що височить над пейзажем Парижу.

Усі інші очманіло позирають на Ізяслава. Святослав, що стоїть найближче до Ізяслава, обережно відходить.

Святослав: Пощастило ж мені не народитися!

Ярослав: Ізя, гріховні думки...

Володимир: Усі ми грішники...

Ярославна: Ізя, цей король, напевно, хороший... бач, як на тебе дивиться.

Ізяслав: Та ідїть геть з цим королем! Я роздивляюся Францію!

Усі зітхають з полегшенням.

Володимир (*починає важко дихати*): Діточки! Помолимося! Ярославно, їдь у Францію. Або ти, або Ізя... (*пирхає*)...слав.

Князі підбігають до Володимира. Ярославна розпачливо хапає пісочний годинник і ходить із ним, не знаючи в кого жбурнути.

Ярослав: Останнє слово, батечку!

Ізяслав: Хто візьме Русь?

Святослав: Я хочу народитися!

Ярослав: А я хочу сісти в Києві!

Ізяслав: Тоді я – у Чернігові!

Ярославна (*ледь не плаче*): Та відчепіться від нього! Він помер!

Володимир (*хрипить*): І після смерті своєї, уже відсидівши своє на санях, я бачу розбрат...

На екрані майорять прапори. Потім на екрані з'являється натовп, суцільна маса облич. Люди щось кричать. Князі штовхають Володимира зусібіч.

Святослав: Нам із Ярославною треба народитися. Але, у принципі, ми не проти! Русь!

Ярослав: Русь, батечку!

Ізяслав: Франція, батечку!

На екрані знов з'являється Саркозі. Цього разу він запопадливо посміхається.

Ізяслав (виправляється): Русь, батечку!

Ярославна (роздратовано): Русь??! Русь?! І мертвим, і живим, і ненародженим??!! Ось де ваша Русь!

Ярославна замахується годинником, але забігає Україна. Це знову дівчинка, проте брудна й дуже бідно одягнена. Вона біжить по сцені, залишаючи червоні сліди, адже ноги в неї закривавлені.

Князі начебто завмирають у часі. Україна забирає в Ярославни годинник.

Україна (плаче): Он як?! Тоді догори дригом!

Україна перевертає годинник.

Вбігають чотири тіні з шаманом. Тіні несуть ідола, хрести й тризуб. Шаман тривожно б'є в бубен. На екрані затемнення сонця.

Дія 3

Князі, тіні та шаман мовчки стоять, розділивши Україну та Володимира.

Володимир (намагається докричатися до України): Не забувай мертвих, і живих, і ненароджених дітей своїх! І волі Божої!

Україна: Це воля Божа?

На екрані поле битви. Гримлять вибухи.

Україна (гучніше): Це воля Божа?!!

На екрані з'являються мури з колючим дротом.

Україна (кричить крізь сльози): ЦЕ ВОЛЯ БОЖА??!!!!

На екрані натовп. Люди кричать. Голос України все тихіше. Вона не може перекричати натовп.

Україна (опускається на підлогу): Це воля Божа?

Раптом стає тихо. Не чути галас натовпу. Проте можна почути голос Володимира.

Володимир: Це воля Божа. І це воля людська.

Його голос потонає в ревінні натовпу. Люди кричать: "Незалежність!"

Україна (ховаючи годинник): Тоді час живих і ненароджених ще не прийшов.

Князі, тіні та шаман оточують Україну. Стає тихо. На екрані натовп, але нічого не чути. Україна та Володимир намагаються розмовляти, проте здається, що кожен розмовляє сам із собою.

Володимир (зітхає): Діточки мої, речу останні слова. Щоб скоріше наступив час живих...

Україна (з оточення): ...щоб кров'ю наповнилися річки...

Володимир: ...щоб наблизилася пора ненароджених...

Україна (з оточення): ...щоб скоріше вибухнули реактори...

Володимир: ...щоб усе мертве віджило своє...

Україна (невпевнено з оточення): ...щоб не вилітали птахи назавжди... щоб помирили тут...

Володимир: ...мертве повинно віджити своє, хоч і зламалися поховальні сани, хоч існують живі й ненароджені...

Україна (з оточення): ...щоб холодні дощі змили з асфальту пилюку...

Володимир: Є воля Божа.

Україна (кричить): І є воля! (із оточення видно її руку. Україна піднімає над головою пісочний годинник, у якому є пісок). Догори!

Усі: Догори!

Шаман б'є в бубен. На екрані пропливають знайомі місця. Князь Володимир хреститься. Князі та тіні оточують його.

Володимир: Боже, врятуй і захисти Святу Русь!

Завіса

Визирає Україна. Вона хитро дивиться на глядачів.

Україна (показує глядачам годинник із піском): Догори дригом!

І знов чути галас натовпу.

Годинник залишається на сцені. Пісок повільно відраховує час.

Дебром

Ольга Білоус

Студентка III курсу спеціальності "Видавнича справа та редагування".

ПСОК

Привіт, Мій милий Друже!

Ти чудово знаєш, що Я й досі перебуваю на цій такій чужій і далекій планеті Земля, де Я застрягло навечно з Твоєї вини, через Твої жорстокі амбіції!..

Однак Я все одно люблю Тебе!.. Пам'ятаєш, як Нам було добре разом? Повернися! Я все пробачу! Нехай все буде так, як раніше!..

Ох, знов пишу Тобі листа! Знаю, що це виглядає дуже наївно, але Ти не дало Мені іншого вибору... Ти, як придуманий людьми Господь Бог, завжди бачиш, що Я роблю, чуєш, що Я кажу, читаєш Мої думки та почуття, знаєш про Мене все. Та все-таки ігноруєш усі Мої благання й молитви... Раніше Я теж знало про Тебе все, тому що Ми були єдині й могли С П І Л К У В А Т И С Я крізь будь-які відстані... Чим же Я перед Тобою завинило? Чому Твій голос перестав розмовляти зі Мною, і Я вже котре століття пишу Тобі листи?..

Сьогодні Моєю *тюремною камерою* служить тіло людини. Я вже починаю зивкати до людського світогляду й словесного способу мислення. І Мені зараз важко повірити, що колись Мій розум був безмежний і міг усвідомлювати абсолютно всі космічні закони й таємниці. Від то-

го, чим Я було спочатку, залишилися лише якісь туманні спогади й химерна ніжність до Тебе.

Колись давно, до початку часів і до виникнення світів, коли взагалі ще нічого матеріального не існувало, була лише єдина ТОЧКА. Невидима точка поза простором і часом, точка без форми і розміру, одночасно безкінечно маленька й безкінечно велика, точка, що містила в собі весь Всесвіт. І цією точкою було Я.

Тепер Я розумію, що лише тоді Я було посправжньому щасливим, бо існувало лише Щастя, і Щастям було Я. Усе було ідеальне, постійне і незмінне, і це було прекрасно... Я знаходилося в абсолютній гармонії із Собою і зі Світом, тому що весь Світ був у Мені.

Чому ж Я саме все зіпсувало? Навіщо Я позбавило Себе щастя і спокою, почало змінюватися і розвиватися?

Спершу, напевно, щоб розважитися і відчутися щось нове, Я стало Матерією, розділило Себе на дві рівні половини, і Моя друга частина теж отримала самотійність і стала Тобою. Ми розуміли одне одного й відчували свою єдність.

Пригадай, колись Я і Ти були рівними. Потім Ти обдурило Мене, і захопило всю Владу й Силу, а Мене зробило безпомічною й слабкою мікрочастинкою свідомості, тоді закинуло на цю дрібну планетку Земля, зробивши її Моєю темницею на вічні віки!..

Так, Я саме створило Тебе, і це було Моєю першою і найстрашнішою помилкою! Це Я в усьому винне! Я каюся і мрію повернути все назад, однак Ти зробило це неможливим. Чого Ти хочеш? Навіщо Тобі це потрібно?.. Ти не відповідаєш Мені. Напевно, Ти й саме не знаєш відповіді...

Просто Я – Існування, а Ти – Розвиток. Моя сутність полягає в Щасті та Спокої, і Я прагну відновлення гармонії

та рівноваги у світі. А Твоя сутність – Зміна. Ти змінюєш світ, навіть якщо від цього стає гірше. Ти кажеш, що Наш світ будується й розвивається, але, по-моєму, він усього лише розвалюється й деградує. Ти постійно розриваєш Матерію, тобто Себе й Мене, на безліч світів, аж до безкі-
нечності...

Щоб наповнити життям Наші нові світи, Ми створили за Своїм образом і подобою людей, марсіан та інших розумних тварин, проте вони виявилися лише малесенькими потворними пародіями на Нас, бо їх душі позбавлені вільного польоту й обмежені фізичними рамками в незграбних матеріальних тілах. Ці крихітні істоти, випадково повторюючи Твою помилку, вигадали "науку", яка начебто допомагає їм пізнавати світ. Сліпці! Їх "наука" ще більше шматує їх світ та їх свідомість на найдрібніші частинки, при цьому мораль і звичаї знищуються, а війни з новими видами зброї стають глобальними катастрофами! Їм би слід перестати займатися дурницями й навчитися любити світи, у яких вони живуть... Однак вони ніколи не зможуть усвідомити, що таке справжнє Щастя... О, як Мені жаль цих дурних крихіток!.. А тепер, завдяки Тобі, і Я саме стало рабом одного з цих примітивних світів і не можу вирватися звідси!..

Я згадало, що Я не якась там незначна частинка Всесвіту, а що Я саме і є цей Всесвіт, і що Ти і Я – це одне й те саме. Але Ти робиш усе, щоб Я забуло цю Істину й загубило свободу й силу. І Тобі це вдається. Я – Твоє дзеркало, яке Ти розбиваєш на дрібні осколки, і Я стаю все слабкішими і нещаснішими, проте Я все одно люблю Тебе, бо любов – це сенс мого існування... Тут, на планеті Земля, Я пройшло масу перероджень, переселень душ, змін форми і смислу. І з кожним разом Я розвиваюся й деградую все більше й більше. І все менше пам'ятаю про свої минулі життя і про своє найперше, найщасливіше і найсправжніше

життя, коли Я було точкою і Всесвітом одночасно, і весь світ був у Моїй владі. Я було вільне й незалежне, а Тебе просто не було, й Ти було нікому даром непотрібне...

Напевно, Мої останні форми взагалі не зможуть згадати про те, ким Я було і з чого ВСЕ почалося. І разом із ними Я зникну назавжди, і залишишся лише Ти, і всі люди та всі світи будуть складатися лише з Тебе, і Ти забудеш, що Ти – це Я?..

Моє чергове життя тут почалося ще зовсім недавно, і поки що я – дитина з української сім'ї. Оскільки я ще не навчилася писати по-українськи, а інші мови вже не пам'ятаю, то у своєму листі я користуюся універсальним стародавнім мовним кодом, на якому ми з Тобою могли спілкуватися в усіх минулих життях. Я гуляю морським пляжем і пишу лівою п'яткою на теплому золотому піску, а мої так звані нові "батьки" та інші люди думають, що я звичайна маленька дівчинка, яка нічого такого не робить, а просто танцює якийсь кумедний танок. І тому вони весело сміються. Але мені це нітрохи не заважає, а навпаки, допомагає, адже їх сміх – це джерело позитивної енергії, яке наповнює мене новими силами й допомагає мені краще виконувати свою таємну роботу.

Я пишу на піску, а море й вітер встигли стерти половину того, що я написала. Проте це не значить, що я працювала дарма. Адже рукописи не горять. І ногопослання не стираються. Моє послання навіки збережеться в паралельній реальності на особливій площині, де Ти завжди зможеш прочитати його, щоб відповісти мені, якщо Ти не хочеш спілкуватися по-нашому... Бачиш, моя самооцінка падає, вже називаюсь з маленької літери й асоціюю себе зі своєю тюрмою.

Нині я маленька дитина й поки що погано знаю *правила гри*, тобто сімейні традиції, національні звичаї та інші необхідні знання про умови того життя, яке мені доведеться прожити саме в цьому тілі. Нові знання зітруть з моєї пам'яті залишки найстаріших, найперших і найважливіших знань, і я з мудрого немовляти, яке ще не оволоділо місцевою мовою, перетворююся на дурну дорослу людину, яка з усіх боків обмежена умовностями, породженими людською культурою й мораллю. Пізніше людські проблеми, хвороби й старість приведуть мене до біологічної смерті. Разом із таємничими хімічними вогниками, я залишу свою труну, зариту в могилі, і полечу над цвинтарем назустріч своїй дивній долі, лякаючи уяву цвинтарського сторожа, що прийме мене за блідого привида. Моя безглузда каторжна робота в черговому житті закінчиться, щоб відтворитися у вигляді іншої людини, кішки, дерева, пістолета, дзеркала або будь-якої іншої фізичної форми, що впустить у себе мій атом-носій... Як усе це сумно... Усе. З нетерпінням і надією чекаю відповіді!

З любов'ю,
Твоя друга половина,
Творець Всесвіту

... Завершивши танець, тобто написання свого *листа*, я повернула дитячу голову й побачила поряд з моїм *підписом* чиєсь маленьке пісочне місто. Я придивилася і впізнала його. Так, це був детальний макет мого міста, зроблений із піску! Я знайшла свій дім, дитячий садок, парк, кінотеатр, пляж... А на вулицях, як дрібні мурахи, копошилися люди. Он, на пляжі, мене шукають мої "батьки", однак не можуть знайти, тому що я *тут*, поза містом... Невже я стільки століть була в пісочному місті? Тепер я усвідомила це, побачивши його збоку. Але ХТО зміг його зробити?..

Неподалік сиділа дівчинка з різнокольоровими косичками в незвичайному блискучому чорно-білому костюмі. Я такого одягу ніколи ще не бачила. Дивна дівчинка вміло споруджувала з піску інше правдоподібне місто, користуючись інструментами з великого ящика, що стояв поряд. Вона поглянула на мене й продовжила працювати, тільки попередила: "Гей, обережно! Дивись, нічого не зруйнуй!..".

Я оглянулася. З усіх боків до горизонту тягнулася золотиста пустеля. І вся вона була усіяна маленькими пісочними містами...

Дівчинка з косичками акуратно поклала інструменти й посміхнулася мені. Я впізнала її. Це Ти, Моя бунтівна половина, яка прагне до Розвитку! Нарешті Ти почула Мене й прийшла!!!...

Ти підійшла, взяла Мене за руку, покірно схилила голову й ласкаво промовила:

– Прости Мене.

Катерина Горбань

Студентка I курсу спеціальності "Журналістика". З дитинства пише вірші, обожнює займатися творчістю. Вірить, що професія журналіста допоможе досягнути поставлених цілей, а віра в себе – дістати зірку з неба.

ЗАПИТАННЯ БЕЗ ВІДПОВІДЕЙ

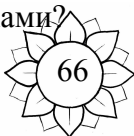
Життя прекрасне, ми це знаємо.
Але скажіть мені, чому
Ми про своє життя не дбаємо?
Самі руйнуємо, чому?

Нема людини без гріха,
Адже святих нема на світі.
У всіх нас доля нелегка,
Шляхи життя всі горем биті.

І як прожити нам, простим
І грішним людям на землі,
Бо поряд з всесвітом жаским,
Такі нікчемні ми й малі?

І чи існує те життя,
Що після смерті настає?
Чи справді поза нашим світом
Чистилище і пекло є?

Чому погане все в житті
Ми пам'ятаємо роками?

А все хороше чому ми
Самі руйнуємо руками?

Коли пора настане та,
Що барвами наповнить душу,
Людей покине сліпота
Й жадоба, що постійно душить?

Коли любов і теплота
Увійдуть у життя людей?
І коли прийде доброта
Для бідних й кинутих дітей?

Чому буває так в житті?
Чому його ми не цінуємо?
Чому живемо в небутті,
І не живемо, а існуємо?

СЛЬОЗИ ЯНГОЛА – ДОЩ

За вікном дощ сильно лється,
Мое серденько не б'ється,
Завмирає. Я чекаю.
Ти прийдеш – все повернеться,
І мій янгол усміхнеться,
Запалає небокраєм.
Грім гримить, і нерви пнуться,
Іще мить – і сльози ллються.
Звук лунає, заважає.
А дерева низько гнуться,
Ти не зможеш повернутися –
Я це знаю.

Тиск мій дуже сильно скаче,
Десь на хмарі янгол плаче,
Коли бачить мої муки.
Але я живу, тим паче,
Я жива, а це все значить –
Не забула твої руки.
Дикий погляд пам'ятаю,
Шепіт твій не забуваю,
Кожен подих твій ловила.
Все, що мала, залишаю,
Не вагаюсь, точно знаю:
Я любила.
І любов моя ця вічна,
Добра, чесна, і безмежна,
Буде жити, не загине.
Я до тебе серцем лину.

Буря вщухне на душі.
Далі жити зостається,
Бо життя за мить минеться.
Ти залишишся в дощі...

По вікну вода стікає.
Дощ про тебе нагадає –
Засумую на хвилину.
Ти – мій янгол, я це знаю.
Колисанку заспіваю,
Пригорну нашу дитину.
Посміхнеться немовлятко.
Сині очі – очі татка –
Дуже схожий підростає.
Ти лишив про себе згадку,
Відгадав життя загадку:
В дітях вічність виростає.

І ніяка смерть раптова,
Ні біда, ні сильна втома
Не віднімуть мої сили.
Виростає доля нова
На руках моїх удома...
Заспокойся. Я простила.

Не плач, янголе мій світлий,
Сльози геть з очей блакитних!
Не муч душу свою чисту.
Верни блакить ніжність нам привітну,
Здійсни мрію заповітну:
Даруй сонце променисте.

ЖИТТЯ ІДЕ...

"Життя іде і все без коректур", –
Колись давно це написала Ліна.
А я своїм життям живу,
Як річка часу неупинно плине.
І вже не зміниш те, що ти зробив,
Не зможеш знову ти життя прожити.
А ти такий, як Бог тебе створив,
Ти мусиш нести щастя і творити.
Нехай нелегко жити нам буває,
Не слід впадати в відчай кожен раз.
Спливає час – все пам'ять забуває.
Майбутнє світле вже давно чекає нас.

Вікторія Івасенко

*Студентка I курсу спеціальності
"Реклама і зв'язки з громадськістю (у
медіа-галузі)".*

Іду за обрій, десь за край.
Мене ти, вітре, зачекай.
Я хочу далі від брехні,
Від болю, страху й метушні.
Далеко біжучи від світу,
Присісти тут, посеред квітів.

Шепоче вітер щось калині,
Казково в небі пісня лине.
Чарівно в'ється в вишині,
Веселкою вертається мені.
Вода шалено поспішає –
Моя душа відпочиває.

Я тут. Це я, і буду лиш собою.
А вітер промайне над головою.
Я посміхнуся – поруч калинова гілка,
Трави, річка, поле, бджілка...

В одну мить руйнується світ,
І падіння змінює політ.
І просто синь на місці неба.
То є життя. Мабуть, так треба.
І виявляється, що друг – ніхто,
А просто хтось – товариш кращий...
На місце стане всесвіт все одно,
Але вже буде трішечки інакший.
Бо правда залишається брехнею,
А правдою – чистісінька брехня.
А він зостанеться із нею,
Самотня залишуся я.

Я мимоволі слово промовляю
Це слово СНІД. Воно мене жахає.
Бо ХХІ-го століття це – чума,
І чорною завісою вкривається земля...
Бо ця хвороба принесла страшне,
І забирає від життя ще зовсім молоде...

Але не вчиться світ на помилках,
І не боїться молодь із шприцом ходити по кутках.
А чорні плями більшають на карті.
А що ж буде зі світом, люди, завтра?

В тіні кошмару не бажаємо ми жити!
Ми СНІД повинні зупинити!
Заради нас і майбуття людей,
Заради щастя сьогоднішніх дітей.
Заради сонця й радості в очах.
Зупинимо ми СНІД! Зупинимо цей жах!

Тетяна Малашенко

Студентка I курсу спеціальності "Журналістика".

НОВОРІЧНА КАЗКА

Колись дуже-дуже давно жив собі Старий рік...

Зазвичай, саме слово "казка" асоціюється в нас із бабусиними розповідями на ніч, у яких протистояння добра та зла завершується перемогою "наших", тобто хепі-ендом, як його прийнято тепер називати. Тож новорічна казка, згідно з віковими традиціями, означає щорічну боротьбу майбутнього року з минулим за статус теперішнього. І, звичайно ж, хепі-енд у виконанні тваринки-символу Нового року.

Більшість звичаїв щодо святкування Нового року походять ще з непам'ятних часів. З роками новорічні традиції трансформувалися, змінювалися, перетрактувалися. Тобто, як і заведено з казками, передавалися з вуст у вуста, переплітаючись з індивідуальними особливостями кожного народу, країни, сім'ї. Та все ж корені, основа новорічних тра-

дицій збереглися, та їх можна побачити навіть у сучасних обрядах святкування.

У давні часи наші далекі пращури, пермагаючи в битві, прилюдно демонстрували тіла своїх ворогів. Та згодом еволюція поселила в їх думках гуманність, культуру та т. і. Вбивати своїх ворогів це людям, чомусь, не завважало, а от тіла переможених більше не оприлюднювалися. Замість цього на знак перемоги воїни хизувалися здобутими трофеями. У нашій новорічній казці в ролі трофея виступає багатостраждальна та вічнозелена ялинка. Вона, соратниця Старого року, нещадно зрубується, ніби в жертву Новому, а потім наряджається гуманістами-людьми в різні брязкальця. Ці дії, до речі, також мають свої корені: у давнину тіла ворогів деякі племена посипали червоною охрою перед тим, як принести в жертву божеству, аби останнє не відмовилося від "подарунка".

Повернемося до деревця. Після обряду надягання на ялинку мерехтливих вогників та різнокольорових кульок відбувається святкування смерті останньої посланниці Старого й жертви Нового року.

Ще один учасник цього обряду Дід Мороз – одвічний супутник новорічної казки. Такий собі червононосий бородатий дядько, що дарує подарунки слухняним діточкам, які з радістю кружляють навколо мертвої рослин., Та не все так просто... Довгоочікуваний і всіма любимий образ Дідуса походить ще з язичницьких часів. Тільки тоді Мороз, хоч і ходив з мішком, але подарунки не дарував. Згідно з

язичницькими традиціями, йому приносили в жертву молоду дівчину (до речі саме вона, мертва та вкрита снігом, і трансформувалася в сьогodenну Снігурньку), а якщо жертву не приносили, Старець Півночі заходив до поселень, ходив по хатах і збирав «данину» у вигляді маленьких дітей, тут-то в нагоді й ставав мішок, у який «добрий дідусь» складав своїх жертв... Але час іде, діти поступово перетворилися на помічників Діда Мороза, і тепер вони допомагають спровадити Старий рік у його "новорічний рай".

..., потім прийшов Новий рік і відправив Старий у безстрокову відпустку. І з тих пір ніхто його більше не бачив. Ось і казочці кінець, мораль: не цінуйте, любі друзі, старе, а обирайте нове – яскравіше й молодше. А хеппі-енд відкладається до кращих часів. Криза, як ні як...

ЗЛАМАНІ ЛЮДИ

– Мамо, а що ми робимо? – запитав Син.

– Будуємо. – посміхаючись відповіла Мама.

– А що? – очі дитини заблищали.

– Світ, сину, цілий Світ... – голос Мама стих, а погляд спрямувався в бездонний простір над головою.

– Він буде гарним! Правда, мамо? – ніби ковтнувши надії сказав Син.

– Звичайно, він буде гарним! Він буде прекрасним, для найпрекрасніших у Світі Людей! – нахилившись до своєї дитини, сказала Мама.

– Для найпрекрасніших у Світі Людей... – упівголоса повторив Син. – Тоді я буду дуже старатися! – хлопчик підскочив і почав скоріше будувати. – Мамо, – не відволі-

каючись від будівництва, порушив він тишу. – А чому ми тут самі?

– Щоб нам ніхто не заважав. – Мати погладила Сина по голові, пригладивши розтріпане курчаве волосся.

– А як довго ми будемо будувати? – запитала дитина.

– Усе життя, сину, усе життя... – у Мами в очах промайнув сум, але одразу ж змінився приємною посмішкою.

– Усе життя? – здивовано подивився хлопчик на Маму та навіть припинив будувати. – Будувати й усе? І більше нічого?..

– А хіба цього мало?! – Мама подивилася Сину в очі. – Наша справа – будувати. Ми створені для цього, – і знов її посмішка осяяла все навколо.

– Значить, усе життя... Цілу вічність... Лише вдвох!

– Так, малий. Цілу вічність, один з одним... – Мама поцілувала Сина в лоба, сколихнувши пасмо рудого волосся.

Син знову прийнявся будувати, але раптом підскочив і стурбовано запитав:

– А коли ми добудуємо, що буде тоді? – у дитини був зовсім не по-дитячому серйозний погляд і занепокоєний голос.

– Коли ми закінчимо, – почала Мати. – У прекрасному Світі поселяться прекрасні Люди. Вони будуть жити прекрасними життями та дивуватися прекрасним речам, які будуть відбуватися в цьому Світі.

– А якщо їм не сподобається Світ? Якщо я буду погано будувати? Раптом я не впораюся? – захвилювався хлопчик.

– Їм обов'язково сподобається! – своїм добрим виразом обличчя Мама одразу ж заспокоїла Сина.

– А раптом Світ зламається? Хто ж буде його ремонтувати? – усе нові запитання з'являлися в його голові.

– Люди, Сину, найпрекрасніші у Світі Люди. – Мати не відводила погляду від допитливої дитини.

Син замислився. Він дивився на закладений фундамент прекрасного Світу і темний простір навколо, що тягнувся кудись далеко, у нескінченну пустоту й безтурботність...

– А якщо зламаються... Люди?.. – сказав раптом хлопчик, підняв голову та побачив здивовані очі Мама.

– Люди? Як же люди можуть зламатися? – несподівано для хлопчика і для самої себе запитала Мама. Вона раніше ніколи не ставила Синові запитань. Він розгубився і винувато, ніби сказав щось жахливе, й стиха промовив:

– Що, як Люди більше не будуть прекрасними? Що як вони раптом... зіпсуються?..

– Зіпсуються?! – Мама засміялася і її сміх розсік нескінченний глиб простору. – Любий, ми будемо прекрасний Світ, для прекрасних Людей. Якщо люди раптом зіпсуються, вони не зможуть жити в прекрасному Світі. – Мамині слова просто вилетіли з вуст, які продовжували посміхатися.

– Значить, зламані Люди почнуть змінювати прекрасний Світ? Ламати його? Так? – голос дитини тремтів.

– Напевно. – і знову слова вимовилися нібито самі по собі.

– Але ж тоді Світ уже не буде прекрасним, правда? Вони зламають Світ, Мамо! Зламають! – прокричав Син.

– Дурниці, Сину! Не забивай голову такими думками, давай краще будувати. Та й до того ж, кому може прийти на думку ламати Світ, який збудував такий чудовий хлопчик, як ти? – Мама опустила на коліна та взяла Сина за руки.

Хлопчик посміхнувся, так, як це робила його мати. У нього в очах знову з'явилася надія, і від цієї розмови залишилася лише легка тривога.

Мама більше ніколи не ставила Синові запитань. А Син більше ніколи не згадував про зламаних Людей.
Кінець?..

ОСТАННЯ КРАПКА

Коли Світ починається з великої літери, немає іншого варіанту, окрім крапки в його фіналі.

– Що це?

– Крапка... Не заважай...

– Крапка? Крапки ставлять, коли щось закінчують!

Як ти можеш закінчити, ще навіть не розпочав?

– Я не закінчую... Я тільки-но розпочав... Це перша крапка... Я закінчу тоді, коли напишу останню...

– З крапки не можна почати! Починають з назви! Або, хоча б, з великої літери.

– Гаразд... Тоді нехай ця крапка й буде назвою...

– Що можна написати в оповіданні з крапкою в назві?

– Що ж тут незрозумілого... Звичайно ж крапку...

– Дві крапки? Кому потрібні дві крапки??? Намалюй краще небо. На ньому немає крапок.

– Я обов'язково намалюю небо... Але спочатку треба закінчити Крапку...

– І чим же ти збираєшся закінчити Крапку???

– Напевно, крапкою...

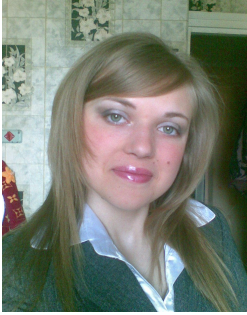
Ставлячи багатокрапку, ти залишаєш надію. На продовження чи щасливий фінал. Ніяких багатокрапок. Лише остання крапка. Адже Світ завжди починається з великої літери. Навіть на сторінках уявно-*

* Знаю, що слова "багатокрапка" в літературній мові не існує, проте в розмовній воно вживається. Смісл тексту – межі інколи можна порушувати. Хоча б на згадку про безхмарні дитячі роки :) Тож тут вживання розмовного слова – такий собі маленький приклад зрушених кордонів...

го Всесвіту. Тільки діти можуть дозволити собі починати з чого завгодно. У їхньої свідомості немає меж. Тому вони завжди виходять за лінії контурів, розмальовуючи казкові картинки. Але з віком ця можливість втрачається, і картинки стають усе більш правильними. Час малює межі і змушує звертати увагу на кордони. Така ціна Світу з великої літери – Дитинство"? І ніяких багатокрапок.

Світлана Самарська

*Студентка I курсу спеціальності
"Реклама і зв'язки з громадськістю (у
медіа-галузі)".*

СТО ТИСЯЧ РАЗ

Чому від нас пішло кохання?
Чого тепер я знов одна?
Нема кохання та зітхання,
Нема...сто тисяч раз нема.
Коли побачимось, не знаю,
А ти хоч посміхнись мені.
Бо без кохання я вмираю,
Без тебе...так летять ці дні.
Не можна жити без кохання,
Так тяжко бути на самоті.
Нема кохання та зітхання.
Прости...сто тисяч раз прости.
Не можу бути я без тебе,
Але тепер я знов сама.
Мені побачить тебе треба,
А в очі мерехтить сльоза?
Мій милий, де ж воно, кохання?
Де ж наші ті щасливі дні?
Нема любові та зітхання,
Самі...сто тисяч раз самі.

Ірина Шевченко

Студентка I курсу спеціальності "Журналістика".

Рівність прав не в тому,
що всі ними користуються,
а в тому, що вони даються всім.
Сенека

Право людини схоже на стумок, що невтомно тече своїм шляхом. Ви можете перекрити йому шлях, забарикадувати каменем або землею, але воно все одно не зупиниться, а буде повільно підточувати перешкоду, ідучи до своєї мети, бо водяний потік не можна зупинити, так само, як не можна зупинити чисті людські пориви, пориви до рівності та свободи. Завжди, у всі часи, у темні та беззоряні ночі, людина буде мати надію, віру в те, що нарешті настане світанок.

Ідея прав людини має давню історію. Людство змінювалось, змінювалась його суть, релігійні, філософські, політичні та економічні погляди, але протягом усієї історії людство завжди вело боротьбу за свої права та їх юридичне закріплення в законах та кодексах. Філософи-софісти Стародавньої Греції проголосили ідею рівності всіх людей від народження. Цей принцип одержував підтвердження на кожному етапі розвитку людства. Зробили свій внесок у

розвиток уявлень про права людини представники християнства, які проповідували ідеї рівноправ'я та свободи всіх людей, незважаючи на їх соціальне положення. Першим великим досягненням на шляху до соціальної свободи людства була Велика хартія вільностей 1215 року. Саме вона обмежувала права монарха та захищала свободу особистості від абсолютизму. На території нашої держави процес розвитку та становлення прав людини майже нічим не відрізнявся від інших держав. У різні часи з'являлись закони, що підтримували населення. Ось, наприклад, Київська Русь дала нам "Руську правду", яка є одним із найгуманніших кодексів часів феодалізму. Ідеали соціальної справедливості та рівності панували й у Запорізькій Січі та відносно автономній українській Гетьманщині. Після повалення царизму відбулися реальні демократичні зміни, ефективність яких помітно зменшувалась тільки через деспотичні методи та терор.

Не слід забувати й про Велику Вітчизняну війну, що вчинила неабиякий вплив на розвиток цього питання. Війна продемонструвала жахливі факти порушення всіх можливих прав людини. Вона підтвердила необхідність захисту людського права на міжнародному рівні. З цією метою була створена Організація Об'єднаних Націй, одним із завдань якої був розвиток поваги до прав людини, не зважаючи на расу, стать або релігію. У грудні 1948 року була проголошена Загальна декларація прав людини. Перша стаття декларації проголосила всіх людей рівними та вільними у своїх правах та гідності.

Міжнародні документи про права людини – це не застигли стандарти, вони з'являються в конкретних умовах у потрібний час. Конституція України заснована на досягненнях світового рівня конституційного права, а також повністю відповідає загальноприйнятим світовим стандартам у галузі прав людини. Ми живемо в демократичній держа-

ві, громадяни якої можуть похвалитися своїми правами. На жаль, ще не на всій планеті люди вільні та рівні. У країнах третього світу ще не скінчилося пригноблення та приниження. Але світ упевнено крокує вперед, не втомлюючись руйнувати на своєму шляху скелі несправедливості та пригноблення.

Сонце запалило небокрай,
Промінь спалахнув нестримним дивом.
На душі спокійно – справжній рай,
Почуттів коктейль не віє виром.
Відпочинок – ось нарешті він.
Не потрібно думати, бажати.
Тільки б не з'явився звідкись грім,
Я втомилась розсувати ґрати.
Світ живе, а з ним і я існую,
Поспішаю, рухаюсь вперед,
Але іноді сумую, так сумую,
Що не маю бажаний білет
Зачинитись, не вмикати світло,
Не дивитись вгору, ані в низ,
Не тікати, не наздоганяти
Свій щоденний, щогодинний лист.
Я люблю енергію та швидкість,
Поважаю море почуттів.
Позитивність личить організму,
Бездіяльність – це не по мені.
Але я людина, не машина.
Ностальгія заирне в вікно,
І вітає прикра нас картина –
Відпочинку прагнемо давно.
Емоційність інколи підводить,

Сонце гасне, ніч на зміну йде,
Що думками серця верховодить,
Де початок їх, кінцівка де?
Відпочити, стиснутись, сховатись
Прагне думка, але я борюсь.
Я встаю, бо мушу я вставати,
Програвати змалку не люблю!
Я підводжусь, хай засяє сонце,
Посміхаюсь променям його.
На хвилинку закриваю очі,
По-новому на життя дивлюсь.
Інші одягла я окуляри.
Ті – розбиті, їх пропав і слід.
Все по-іншому, а серце марить,
Прагне зазирнути в кращий світ...

Надворі вересень панує,
А в серці ще горить тепло.
Душа закони не шанує,
Для неї літо все одно.
Грайливе сонце б'є по стелі,
А вітерець гойдає лист,
І мрії линуть в інші двері,
Натхнення проявляє хист.
Думки заплутались у хмарах,
Цей лабіринт не перейти.
Шукаю вихід, тільки марно:
Я час не зможу обійти.
Ця безнадійність і безсилля
Мене примушують піти.
Сумую я, чому безкрилля
Людині принесли віки.

В душі ще червень, а планета
Давно малює інший штрих
Не допоможе те, що вперта.
Лише одним шляхом іти.
Хто є людина? Вищий розум?
Чому ж залежна скрізь, завжди!
Бо володіє тільки возом,
А світ насправді не її...

*"Людяність як моральна ідея го-
диться на всі часи"*

О. Гончар

Вероніка Бірюкова

Підготовче відділення. У 2009 році посіла III місце у XV обласному конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів наукових товариств та філії Луганського територіального відділення Малої академії наук України у секції "Літературна творчість". Весною цього ж року вийшла її перша збірка творів під назвою "Надзвичайний світ почуттів".

ПАВУК

– Ти мені більше не потрібна! – вигукнув чоловік та зачинив за собою двері.

Втомлена жінка впала на підлогу та голосно заплакала. Багато сил вона витратила останнім часом. Втомилась. Іноді хотілося просто лягти в тепле ліжко та заснути під заспокійливу класичну музику Бетховена. Це було б надзвичайно гарно, але зовсім неможливо в цей неспокійний час вічних пошуків щастя. Він пішов геть, здається назавжди. Сумно. Сумно, але на душі залишилась приємна легкість, що весь цей жах, який відбувався з нею все-таки минув! Усе минає! Вона зовсім не тримала його біля себе. З ним було цікаво, але більш нічого. Більше нічого, крім втоми...

У вікно увірвався холодний вітерець і підняв у повітря папери, які лежали на столі. Через мить вони опинилися на підлозі, розлетівшись, немов листя по всій кімнаті.

Жінка звелася на ноги та посміхнулася собі у дзеркало.

«Нарешті все!», – подумала вона та відчула надзвичайну радість. Останнім часом вона існувала тільки його життям, вирішуючи тільки його проблеми. Через це часто боліла голова, зовсім не хотілось жити. Це не було коханням.

Тільки прив'язаність і більше нічого. І ще втома... Він забрав всі її життєві сили, життєву мету. Не хотілося більше нічого, крім спокою та цього чоловіка поряд. Він пішов, але вона дуже сподівалася, що він повернеться через декілька хвилин, що він забере свої слова назад. Однак цього не сталося. Він ніби залишив її помирати у своєму павутинні, яке міцно утримує, не дає нормально жити. Вони були непотрібні один одному! Ці страждання були теж нікому не потрібні. Байдуже! Комусь все одно потрібно страждати... Хтось все одно повинен бути павуком...

Аліна Семісенко

Магістрантка спеціальності "Журналістика".

СМІХ КРІЗЬ СЛІЗОЗИ

Це були звичайні будні: прокидаєшся зранку й бачиш, що вже запізнюєшся на роботу, не встигнувши поспішати, швидко збираєшся й кулею летиш на своє робоче місце, цілий день працюєш у ритмі спринтера, а ввечері повільним кроком, щоб насолодитися гамором невеличкого міста, ідеш додому, де чекає на тебе родина.

Я – соціальний працівник, тому обслуговую різні категорії населення. До нас зазвичай звертаються люди з різними, дуже небезпечними захворюваннями, тому з профілактичною метою наші працівники частіше, ніж в інших організаціях, проходять медогляд.

На початку вересня відбулася така чергова перевірка. У той день наш відділ першим обійшов усі кабінети медичного закладу; ми ще так раділи, бо – чим швидше, тим краще! Повертаючись додому, ми з колегами багато жартували, ще й хтось зауважив: "Ой дівчата, щоб не довелося плакати". Проте на це ніхто не звернув уваги, здавалося сама погода сприяла веселощам.

Через кілька днів, коли я допізна затрималася на роботі, задзвонив телефон. "Дивно, – промовила я сама до себе, – хто може телефонувати у такій годині?"

– Так, Безсмертна Тетяна Миколаївна Вас слухає, – відповіла я.

– Тетяно Миколаївно, Вас турбують з лікарні, Вам обов'язково треба зайти до дільничного лікаря, – повідомила медсестра з реєстратури.

– А що? Щось трапилось? – якимось нервово запитала я.

– Не хвилюйтеся, завтра лікар Вам усе пояснить, – сказала вона й поклати слухавку.

Короткі гудки лунали в моїх вухах, та я не могла поворухнутися. У голові стояло єдине запитання: навіщо мене викликають?

Удома я не могла заснути, чоловік бачив мою напруженість та час від часу питав: "Що з тобою? Поганий день видався? Якийсь підопічний знов уляпався? Розкажи – тобі полегшає". Проте я своїми підозрами ділитися поки що не хотіла, навіщо лякати його передчасно.

Зранку, відпросившись з роботи, я пішла на пекельну зустріч. Несміливо переступаючи поріг лікарні, я зразу ж побачила нашого дільничного лікаря – Миколу Степановича.

– Доброго ранку, голубонько, Ви ж до мене? – привітався він.

– Доброго ранку, – відказала я і пильно подивилася йому у вічі.

Микола Степанович спокійно сприйняв мій погляд і запросив до свого кабінету. "А, може, нічого страшного, – шепотіла я, – може, просто загубили лабораторні аналізи, таке в наших лікарнях зустрічається часто".

Наступні хвилини перебування в цьому закладі проходили немов у сні: лікар показував мої знімки, результати обстеження, щось говорив, здавалося намагався підбадьорити, але я майже того не чула. Я дивилася у свою картку, де червоним щось було написано. Я не знала, тобто не могла розібрати, про що йдеться в записі, та все ж здогадувалася, якщо "червоним", то це занадто погано. Згодом, бліда, немов крейдяна стіна, я почала приходити в себе.

– У Вас РАК, – сказав Микола Степанович, – хоча це ще не остаточно, треба зробити ще деякі аналізи.

– Не може бути, – не вірила я, – у мене все добре, у мене нічого не болить, я активна, я...

Вийшовши з лікарні, я не бачила дороги перед собою, сльози застиляли мені очі. Перші мої думки були про те, як я скажу про це вдома, як... Як ми далі будемо жити... У нас такі ще малі діти. Опам'яталася я вже тоді, коли була на автобусній зупинці. Трохи заспокоївшись, я вирішила одразу перевіритися ще у двох лікарнях – адже ж лікарі теж можуть помилятися!

По поверненню додому я зібрала всю волю в кулак та намагалася не подавати виду, що я чимось засмучена, проте як не старалася – чоловік усе одно помітив занепад мого настрою. Не втримавшись, я зі сльізьми все йому розповіла; він не поворухнувся жодним м'язом, а в кінці заявив, що разом ми здолаємо все, і будемо боротися, чого б це нам не коштувало. Про дітей домовилися так, що нічого приховувати не будемо – безглуздо.

На мою біду аналізи двох останніх лікарень підтвердили мій діагноз про РАК. Та я й так про це знала. Знала, що тими аналізами просто плекала надію – вона ж помирає останньою. Коли остаточно підтвердили мій стан, я дуже болісно почала сприймати всіх і все, що мене оточує. Раніше, коли ти здоровий чуєш, читаєш або думаєш про смертельно хворих, то здебільшого жалієш їх, їх близьких, та все одно особливо не переймаєшся їхніми долями: ця хвороба десь... Десь далеко... І, здається, вона ніколи не прийде у твій дім. Та коли все ж хвороба торкається саме тебе, твоєї родини – біль стає невгамовним, а люди здаються надто байдужими.

Улюблений вересень перетворився на лютого ворога, бо ніщо не радувало навкруги, і саме він мені приніс звістку про хворобу. Світло згасло в моїх очах, щось зламалося

в мені, чогось не вистачало. Я стала замкненою від усіх, нічого не хотіла, усе більше турбував головний біль, удень починалися нервові напади, а вночі мене душили сльози. Хвороба почала дуже швидко прогресувати, а, здавалося, тиждень тому я була цілком здорова. Мене поїдав із середини мій власний страх, злість, образа. У такі миті задаєш собі питання: чому саме я, чим я завинила, як скрізь багато людей, які не достойні жити, чому ж Бог обрав саме мене?

Мені ставало дедалі гірше, проте я відмовилася приймати пігулки, відмовилася від хіміотерапії: знала, що вони майже нікому не допомагають. Чоловік намагався переконати мене у протилежному, казав, що треба спробувати все, що я не маю права відмовлятися від лікування хоча б заради дітей. Та для себе я це питання вирішила! Того ж вечора чоловік підійшов до мене, обійняв і сказав на вухо, що більше не буде силувати мене лікуватися.

– Люба, тобі не здається, що причина хвороби криється в тобі самій? – тихо запитав він.

– Що ти цим хочеш сказати? – здивовано й недружелюбно поглянула я на нього.

– Ти сама почала погіршувати свій стан. Ти тільки поглянь на себе, на те як останнім часом ти відлюдкуватого себе поводиш, сама себе мучиш. Ти змінилася! Ти вже вважаєш, що є більш достойною за інших. Хіба так можна? Чим ти краща від них? Ти не повинна нікого судити! – голос його зривався і переходив у галас. – Я не хочу тебе засмучувати, та давай міркувати тверезо. Поки ти не очистиш свої думки, своє серце, поки не кинеш себе жаліти – нічого не зміниться... Відкрий знову своє серце для життя, і впусти в нього щастя, – умовляв він, – ми ж Безсмертні! Так борись за своє життя! – наказовим тоном закінчив чоловік і ніби ненавмисно залишив на ліжку книгу Луїзи Хей "Пізнай себе зсередини".

Я стояла нерухомо, а сльози так і лилися по моєму обличчю. Його слова дуже зачепили мене, я знала: він був правий.

Наступного дня я встала, ніби знову народившись: настрої був чудовий, хоча я майже всю ніч не спала: читала залишену мені книгу. Ця книга неначе відкрила мені очі на прості речі, що відбуваються в житті. "Усе в моїх руках", – сказала я, кардинально змінюючи своє життя. Я відновила спілкування з товаришами, почала запрошувати гостей додому, готувати у своє задоволення. Родина в цей час оберігала мене від дрібних негараздів, щодня намагаючись зробити щасливішою. Вони навіть виробили свій метод мого лікування – тільки позитив. Де б ми не були, дивилися тільки на гарне, ходили до цирку, по телевізору шукали тільки комедійні фільми та передачі... І з часом я ніби почала забувати про свою хворобу, ніби й болу стало менше, колір шкіри став здоровіший, в очах знову з'явився блиск.

Теплого весняного вечора, прогулюючись усією родиною парком, я, жартуючи, сказала, що здоровіша, ніж вони всі разом узяті, та запропонувала бігти наввипередки до клена, що стояв неподалік. Усі розсміялися і прийняли пропозицію.

– На старт! Увага! Уперед! – скомандувала донька.

Вони побігли, а я, не рушивши з місця, сміялася їм услід, сміялася всім негараздам на зло.

За вечерею чоловік запропонував мені пройти обстеження: "Гірше ж від цього не буде", – мотивував він. Та мені якось не хотілося порушувати щастя останніх місяців.

– Давайте про все забудемо, – попрохала я, – просто будемо жити далі.

Відтоді минуло шість років, я гарно себе почуваю і знаю одне: хочеш жити – живи!

Діана Стешенко

Студентка IV курсу спеціальності "Літературна творчість".

Навчалася в МАН. Неодноразовий учасник і переможець предметних олімпіад і поетичних конкурсів. Здобула перше місце на конкурсі "Природа – рідний край".

МУДРІСТЬ

Софія сиділа, упершись руками на стіл, і байдуже спостерігала за тим, як змінюються картини за вікном вагона-купе. Була вже друга ночі, проте ані пізня година, ані втома ніяк не могли приборкати рій думок, що набридливо гули в її голові. Молода жінка дивувалася сама собі! Усе в неї завжди "розкладено по полицях", усе розплановано до дрібниць, а тут – глуха ніч... Невідома дорога... "Безіменна" мета поїздки... Вона тяжко й водночас якось безнадійно видихнула й подивилась прямо перед собою. Мимоволі погляд жінки спинився на невеличкому сіренькому папірці, що лежав на столі. Вона взяла його й сумно подивилась на хисткі літери. Якесь туманна усмішка з'явилася на цьому красивому обличчі, але в ту ж мить химера зникла...

"Чудернацьки" склалося – 13 років тому батько-заробітчанин залишав її, худорляву семикласницю, із матір'ю на гомінливому приміському пероні, обіцяючи незабаром повернутися. Ще довго в юній дівочькій голові лунали слова безмежної любові й нескінченного суму; не раз у холодні зимові вечори згадувалися ті теплі серпневі обійми; чимало жила надія, що ось-ось стара хвіртка повід-

омить про прихід довгоочікуваного гостя... Сльози всихали, роки змінювалися роками, віра й любов переходили в байдужість та злість. Були голодні вечери, розхристані зими, свята без свят, посмішки без облич. Опісля – важкий зліт у статус "залізної бізнес-леді"... Була смерть матусі... І дві чорно-білі фотокартки з трьома усміхненими обличчями....

Щось важке й страшне сперло Софії груди. Вона розплющила очі, і перші ранкові промені засліпили її. Раптово у двері постукотіли, і голос провідника повідомив, що зупинка пасажирки за десять хвилин. Софія поспіхом почала збиратися.

Потяг зупинився. Якийсь хлопець допоміг мандрівниці зняти валізу, і вона опинилася на широкій, майже порожній платформі. Софія почала роздивлятися, аж раптом побачила, що назустріч їй рухається жінка років сорока п'яти, у старій, певно, колись блакитній сукні, із чорною хусткою на голові. Коли незнайомка наблизилася, Софія, побачивши її обличчя, була неприємно вражена її далеко "неслов'янським типажем", а також відсутністю будь-якого натяку на колишню вроду. "І чим вона лише привабила вас, Зосиме Степановичу?.."

Невідома озвалася першою: "Софія?".

Молода жінка закивала головою у відповідь.

– Я Нана, дружина твого тата.

Такий початок вразив Софію.

– А чого на весілля не покликали? Не остання ж рідня!

Нана з погордою та злістю подивилася на "зубасту" пасербицю.

– Та не нервуй ти, кралю. Що було, то було... Чи ти думаєш, що я зараз дуже щаслива тебе бачити?

– Ви самі мене викликали!

– Не з великої радості. Він просив. Гаразд, знайомство відбулося. Ходімо швидше, Арен чекає.

Софії було гидко, вона вже хотіла повернути на станцію, але щось змусило її піти за "дружиною свого тата"...

Стара "Волга" в супроводі замуруваних дітей із голодними очима повільно їхала вулицями старого селища. Софії ставало дедалі неприємніше від вигляду вузьких вуличок із безкінечними бараками, по подвір'ях яких сновигали якісь брудні, волохаті людиноподібні істоти. Мачуха побачила той її спалах, і зло осміхнулася: "Не до вподоби вам таке, пані?" Софія поглянула на Нану, і їй чогось стало шкода цю жінку за її заздрість та озлобленість. Вона змовчала.

Через декілька хвилин прибули "на місце" – до однієї з таких самих "хат", які Софія спостерігала протягом всієї подорожі. Щойно "авто" зупинилося, як четверо "прозорих" дітей вилетіли надвір й обліпили мати, щось шебечучи. Софія не могла на це дивитися і відвернулася, але жахливе засмічене подвір'я породило ще більший смуток... Раптом до слуху жінки донеслося тонке: "Це вона? А вона візьме?" Софія обернулася, і побачила на собі допитливі й пронизливі дитячі погляди. "Та хто ж її знає, – вже звичним для Софії насмішкувато-саркастичним тоном та з викликом в очах промовила їх мати, – час готуватися".

Як тільки молода жінка переступила поріг "батьківського" будинку, то відчула свою остаточну зайвість. Чужа низька стеля, чужі мазані стіни, чужі скрута та бруд, "чужий тато" в червоній труні посеред чужої кімнати...

Похорон розпочався о дванадцятій. Людей було мало, здебільшого рідні та декілька знайомих. Софія стояла оподалік. Вона чула, як голосила Нана, бачила, як сльози текли по обличчях дітей та декількох незнайомих їй людей, але не наважувалася підійти. Вона згадала, як проклинала батька на похороні матері, і тепер їй було соромно й бояз-

ко побачити результат своїх прокльонів. Але ж це він, він був винний, що вона передчасно померла, це через нього вона підірвала здоров'я і назавжди втратила спокій. Він відібрав у Софійки дитинство, він подарував їй сльози і розпач... Він, він, він... Раптом якийсь чоловік вивів Софію зі ступору. "Залишилася тільки вона!". Жінка підвела очі і якимось несвідомо попрямувала до домовини. Завчасно посивілий, маленький, худий, жовто-зелений батько ніби посміхався до неї. Як у дитинстві... Ні, не "безіменна" мета привела Софію сюди, не звичайна цікавість і злорадість, а велика любов, що добре сховалася за образою. Дві великі сльози покотилися з Софійних очей...

Після бідного поминального обіду Нана підійшла до Софії і якимось ніяково, що дуже здивувало молоду жінку, на неї подивилася. "Я маю тобі дещо показати". Софія почувалася такою стомленою і розбитою, що не стала сперечатися й просто пішла за мачухою. Вони зупинилися біля найвіддаленішої кімнати. Нана показала на двері й попрямувала назад, залишивши молоду жінку на самоті. Софія обережно натиснула на ручку, і вона легко піддалася. Коли жінка опинилася у маленькій затхлій кімнаті з невеличким ліжком біля вікна, у якому спав хлопчик років шести, то відразу зрозуміла сутність того "А вона візьме?". Це була мала копія її батька, проте дуже бліда та худорлява. Страшно блідий... Софія перевела очі й подалік раптово побачила візок. Ужахнулася... Від шурхоту хлопець прокинувся. Спочатку переляк, а потім велика радість заграла на його обличчі. "Ти все ж таки прийшла," – питально подивився він на неї. Жінка не витримала й вибігла з кімнати.

Софія поспіхом складала свої речі, коли Нана зайшла до вітальні. "Що, не забереш?" – коротко запитала мачуха. Не підводячи очей, Софія відповіла: "Ні". Їй було гидко розуміти, навіщо її покликали сюди, чому згадали про її існування.

– Добре, тоді завтра я почну оформлювати його в дитячий будинок. Я не витягну таку ватагу, та ще й інваліда.

– Чого ж ви від мене жадаєте? Забрали батька, а тепер ще й ярмо повісити мрієте! Це ваш син, ваша проблема, а я забираюся!

– Мій син, твій брат.

Нана вийшла з кімнати, а її пасербиця продовжила збори. "Бридкі, бридкі..."

Потяг від'їжджав о шостій. Софія щойно влаштувалася, як у купе постукали. Це був уже знайомий їй провідник, який також упізнав ефектну пані. Він наполегливо намагався запропонувати якісь послуги щедрій жінці, але вона все відмовлялася. Тоді він перевів очі на іншу полицю, де супокійно спав "безкровний" хлопчик. "А може йому ..."
"Ні, йому також поки що нічого не треба. Раптом що, я вас обов'язково покличу". "Добре, " – сказав чоловік і вже майже вийшов, але раптом розвернувся біля дверей і запитав: "Пані, а хто це?". Софія підвела очі. Вона ненавиділа занадто допитливих людей, але цього разу просто посмінулася: "Моя нова родина". Сьогодні вона мала право радіти!

Юлія Стівпець

Магістрантка спеціальності "Літературна творчість", дипломант IV Всеукраїнського конкурсу дитячої преси "Золотий диктофон" у номінації "Маленький шедевр".

ЯБЛУКО ЗАБУТТЯ

¹Але змій був хитріший над усю польову звірину, яку Господь Бог учинив. І сказав він до жінки: "Чи Бог наказав: Не їжте з усякого дерева раю?"

²І відповіла жінка змієві: "З плодів дерева раю ми можемо їсти,

³Але з плодів дерева, що в середині раю, – Бог сказав: "Не їжте із нього, і не доторкайтесь до нього, – щоб вам не померти".

⁴І сказав змій до жінки: "Умерти – не вмрете;

⁵Бо відає Бог, що дня того, коли будете з нього ви їсти, ваші очі розкриються, і станете ви немов Боги, знаючи добро і зло".

Гл. 3, Буття, П'ятикнижжя Мойсееве,
Старий Заповіт, Біблія.

Не питайте мене, хто я, бо я й сама того не знаю. Я просто стою перед величезною кованою сріблом брамою й вагаюся. Я маю іти, а чому не знаю, просто маю...

Здається мені, що звуть мене Надією, та я в цьому не певна. Скоріше, мені просто так хочеться.

По цей бік брами – я, по інший – невідомий мені, незвіданий світ, сповнений загадками, на які, здається, неможливо знайти відповіді. Та інтуїтивно я відчуваю, що чогось там не вистачає, чогось важливого, необхідного... Мене?..

Я не пам'ятаю свого минулого, як би не силкувалась згадати, а хіба треба?..

Я просто є...

Я відчуваю, що позаду мене відповіді на геть усі питання світу, але я не обертаюся. І хоч мені дуже кортить, я стримуюсь, бо знаю, що не можна... Гріх?..

Ще якусь мить я вагаюся, а потім ніби чую голос: "Йди!" – і я йду. Я відчиняю браму й роблю перший свій крок у невідомий світ, який мене вже зачекався. Брама за мною зачиняється, та мені, здається, байдуже. Я йду, рішуче крокую незвіданим світом. Мені назустріч ідуть люди, та я раптом помічаю, що вони якісь дивні.

Мені назустріч ідуть маски. Беземоційні обличчя. У них не хочеться дивитися, у них боляче дивитися. Порожні очі, воскові губи. Вони забули, або й взагалі не знали, що таке посмішка чи гримаса болю. Вони не знають гніву, вони не знають жалю, не знають сліз та радості... Живі мерці... в однаковому сірому вбранні. Однаковісінькі з себе, без жодної риси індивідуальності. Холод їхніх облич затьмарює все.

Я йду. Мені стає боляче. Мені боляче від тієї байдужості, від восковитості облич, від скам'яніння сердець. Мені болить. Болить усе те, чого не хочуть відчувати... люди?..

Я важко дихаю, бо шмат чогось невимовно колючого здавлює мені горло й душить. А вони... вони чомусь обертаються мені услід, і в їх скляних безчуттєвих очах нарешті з'являється хоч щось – сум'яття. Вони проводжають мене своїм порожнім поглядом і зупиняються, а я йду. Я йду й намагаюся знайти хоч щось близьке та рідне серцю, хоч щось живе...

Скляне царство. Скло огорнуло усе довкола. Блискучі хмарочоси, дороги. Землю заковано в прозорі міцні кайдани. Ані пилинки, ані живої часточки. В'язниця...

Мені душно. Їхні повітряні фільтри ніколи не зрівняються з запахом зеленого листочка. Я знаю. Просто знаю.

Я підводжу очі. На величезному екрані над містом транслюють обличчя якогось чоловіка.

Жовті очі. Вони врізаються в мій мозок і ніби гіпно-тизують, та мені стає огидно і я відвертаюся.

– Я – гарантія вашого завтра. Всевидюще око, яке знає про вас усе – шепелявить голос із екрану, а потім інший додає, – імператор З. – це ваша влада, і ви це знаєте. Якщо вам треба сканувати долю невідомої людини, то він уже знає усі ваші долі.

Я йду далі, бо мені чомусь справді огидно.

Голос. Тоненький голос долинає до мене. Він такий ніжний і благальний. Він ніби кличе мене за собою, він блага моєї допомоги. І я йду, бо від того голосу перевертається усе моє єство. Я йду. Та мені заважають тисячі інших голосів. Людських?..

– Чому?

– Звідки взялася?

– Не мало бути...

Вони линуть звідусіль. У хаосі чужих голосів я втрачаю той єдиний, що так наполегливо кличе мене. Я вдивляюся в тисячі холодних облич перехожих, намагаюся знайти того, хто мене кличе, гублюсь... Гублюсь у тих го-

лосах, що ніби линуть нізвідки, бо губи перехожих, як і раніше, нерухомі, воскові...

– Чому?

– Звідки взялася?

– Не мало бути...

Долина звідусіль до мене, а я ледве чую той тоненький голосок.

– Не мало бути...

Маски. Маски. Безчуттєві маски. Холодні очі не можуть промовляти так виразно. Звідки голоси?

А вони долинають і долинають до мене. Де ж він той єдиний, тоненький, що кликав мене на допомогу?

Голоси лізуть мені в голову. Я хапаюся за неї руками й затуляю вуха. Та вони не стихають... не стихають. І я кривлюся від тих голосів, кривлюся й припадаю до закованої в скло землі й... Бачу своє відображення. На мене дивиться білява дівчина в білому одязі. Їй боляче, я бачу, що їй боляче, та вдіяти нічого не можу. І раптом...

Чую... чую! Чую той голос, що кликав мене. Помічаю під товстелезним шаром скла ледве зелений паросток. Він... саме він кликав мене. Саме він невтішно ридає в тій в'язниці й з ним ридає уся земля.

Умить мені стає байдуже до тих голосів. Я відкриваю вуха, важко дихаю й з очей моїх ллються сльози. Вони самі... я їх не контролюю, та хіба можна їх контролювати, бо в душу вони все одно виллються...

– Чому?

– Нащо?

– Не мало бути?

Мене це вже не цікавить. Паросток. Ось що справді важливо. Здається, лише єдине справді живе створіння в цьому світі.

Я ридаю. Ридаю й божевільно починаю лупити долонями по склу...

- Чому?
- Звідки взялася?
- Не мало бути?

А я не чую. Я знайшла життя... знайшла...

Гамселю долонями по склу й на нього спадають мої гарячі сльози.

Ти ба? А скло тріскається. Тріскається! А я все гамселю й не помічаю, що навколо мене зібрались люди, зібрався цілий натовп масок, що ніби теж починають тріскатися й тріскаються вони з очей, бо в них починає з'являтися якесь сум'яття...

Я божевільно б'ю скло. Скельця врізаються мені в долоні, впиваються в мою плоть, та я того не відчуваю. Я підводжу заплакані, повні сліз очі й із торжествуючою посмішкою вдивляюся в одне обличчя. Мені здається, воно вже не байдуже. Якусь мить я дивлюся в ті шоковані карі очі й розумію, що не все так погано. Потім нахиляюся і скривавленими долонями відгрібаю скло, звільняючи шлях паростку.

- Дивна вона якась...
- Звідки взялася?..
- Чому вона не сканується?..
- Що вона робить?..
- Не мало бути...

Линуть голоси, та мені до них байдуже. Паросток... життя... ось, що важливо.

Я знаходжу поряд з паростком насінину, схожу на яблучну кістку. Вона ніби висушена, та ще жива, поки що жива. Я дуже обережно беру її скривавленими пальцями і з запалом дивлюся на цю колисочку життя, що не згинуло під склом тої байдужості.

І знов підводжу очі. Чоловік досі стоїть шокований. Він обертається й бачить те, чого я не бачу. У наступну мить він зривається з місця, хапає мене за зап'ястя і тягне

кудись у провулок. Я йому не опираюся, бо відчуваю, що він нас від чогось рятує. Та очі мої дивляться в протилежний бік – на паросток. Я біжу за ним наосліп та бачу, як купка людей заливає склом те місце, яке я розбила. Заливає паросток...

Як?..

Я несамовито кричу й вириваюся. Та супутник мій перехоплює мене...

– Не можна, – говорить він не ворущачи губами і я йому вірю, хоч і не хочу.

Не мало бути...

II

Віктор бережно вибирав скло з долонь Надії. Дівчина тихенько сичала, заплюшувала очі, але терпіла.

– Тобі боляче, – почула Надя голос, але губи Віктора були нерухомі.

– Не лізь у мою голову! – промовила вона рішуче, ніби образившись чи навіть оскаженивши.

Віктор поглянув на неї.

– Чого ти не використовуєш телепатію, – він говорив повільно, не зовсім договорюючи звуки.

– Нащо вона мені, якщо можна так спілкуватись. А ви забули вже власну мову.

– Ні. Ми вчимося говорити в школі, проте в житті не говоримо так. Це довго. До того ж потрібні додаткові технічні засоби, щоб говорити на відстані. А так легше і швид... – чоловік хапнув повітря, видно було, що йому важко говорити, – дше.

– А телепатії вас у школі, можна подумати, навчають.

– Ні, це уже вроджене.

– Як вроджене?

– Просто. Та звідки ти, що нічого не знаєш?

– Не знаю... як це вроджене?

– Колись випадки яснобачення... були поодинокими. Проте із сонячною активністю зростали випадки, так названої, екстрасенс... екс... екстрасенсорики. Учені довго досліджували цей феномен. А потім... потім вони вирішили, що не хочуть чекати на щасливий випадок, до того ж, багатенько було бажаючих до таких можливостей. Я якось зчитав зі свого прадіда згадку про ще його діда, так от, виявляє...ть... що вже тоді люди увесь день присвячували якимсь ритуалом, лізли у сферу парапсихології, бо дуже вже їм хотілося вміти більше. От вчені і створили спеціальне опромінення, завдяки якому люди набували надможливостей. Воно вплинуло на ДНК, і тепер цими можливостями володіє кожен.

– Що це за можливості?

– Зчитування та передавання думок на відстані, прогнозування майбутнього...

– І це вміє кожен?

– Кожен. Ми знаємо все: коли й де зламаємо ногу, день весілля, навіть день своєї смерті...

– Як ви з цим живете? Невже так цікаво жити... Та це існування якесь... жалюгідне... Це тому ваші очі такі пусті... Та ви ж роботи, які слухняно виконують усе, що прочитали на своїй долі...

– У цьому є свої плюси. Ми не викликаємо швидку, вона знає, коли приїжджати, ми не краємо своє серце втрапою родичів, бо заздалегідь знаємо, коли це станеться, і розуміємо, що це невідворотно...

– І не кохаєте... І не смієтеся... І не плачете, і зовсім не радієте й гнівом не вибухаєте, хоча б мали!!! Ви ж люди... Та хіба ж ви люди? Ви божевільні й не лікуєтесь.

– Що таке божевілля?.. – почав нервувати чоловік. – Якщо божевілля, що я, співробітник міліції, приїжджаю на місце злочину й ловлю злочинця, коли ніхто не викликає мене? Тоді так, це – божевілля...

– Ні, божевілля – те, що ти, знаючи, що хтось когось вбиває, не намагаєшся врятувати життя, а їдеш заарештовувати злочинця...

– Я не можу його врятувати, у нього на долі написано, що його вб'ють!

– А ти пробував?!

Мовчання.

– Ти нічого не розумієш! Буде хаос...

– Який хаос стався від того, що я тебе розгнівила. Твоє обличчя вже не холодне. Воно пашисть люття. Відчуваєш?

– Віктор мовчки глибоко дихав, але очі його справді люто дивилися на Надію.

– А це тільки лють. А ще є безліч почуттів: приємних і не дуже...

– Звідки ти взялася... – процідив він крізь зуби й спіймав себе на думці, що йому сподобалось говорити.

– А хіба ти не знав, що я з'явлюся? Ви ж усе знаєте?

– Ні, – тихо мовив, задумавшись, чоловік. – Не знав... І знаєш, вперше зробив не так, як бачив у своїй долі...

Надія здивовано підняла свої очі.

– То ти не там, де маєш бути? – трохи з іронією мовила Надя.

– Але... ти знаєш, завтра я все виправлю... Маю все виправити... – ніби для себе бубонів чоловік.

– Ти чого?.. Нащо ти тоді мене сьогодні забрав?

– Не знаю, тобі того не треба знати...

Вони довго мовчали. Віктор вибирав скло з долонь Надії.

– Так буде краще, – промовив чоловік і підвівся за аптечкою. – Ти пробач, використовую все, що від прадіда лишилось. Ми давно цим не користуємось, але заживлююча сироватка є лише в лікарні, а нам туди не можна.

– Чому?

Віктор нічого не відповів і забинтував дівчині долоні.

Вечір минув у мовчанні. Віктор блукав квартирою: вперше необґрунтовано, вперше безцільно, вперше через почуття. Нащо він її забрав? Нащо він взагалі підійшов туди? Адже він бачив, добре бачив, що неможливо проскандувати її долю. У неї... у неї немає минулого... А майбутнє... майбутнє таке розпливчате, ніби ненаписане... Та цього бути не може... Та хто вона така, що змушує його так нервувати й сумніватися?... І як все-таки добре відчувати, що вона не прочитає його думки. Так приємно, що аж страшно стає. І нащо? Нащо він поглянув тоді в її заплакані очі? Що такого вони могли перевернути в його душі? Але ж він не має зараз думати. Взагалі він має зараз спати, а завтра вранці... Вранці він усе виправить... так... Він вирішив... І байдуже, що в ньому сколихнулося усе, байдуже, що в його вітальні сидить дівчина, яка за один день пробудила в ньому стільки почуттів, скільки не змогла пробудити за три роки його "кохана"... Він все виправить. Вранці він усе виправить. Ну ось, вже й повідомлення прийшло... Почалося...

Надія нічого не розуміла. Думки змішалися в голові. Ну і дивний же цей безглуздий світ. Нащо людині жити, коли вона знає свій наступний крок, коли вона знає, коли помре: дату, час, мить... Він, цей світ, занадто схиблений на правилах. Хто сказав цим людям, що вони мають саме в цю мить стояти в себе на кухні й готувати їжу, або спати, або... помирати?.. Прочитали свою долю? А хто дав когось право писати ту долю? Божевільний світ. Мертвий світ. Нема в ньому життя. Нема почуттів, а звідки ж вони, якщо всі знають свій наступний крок і, борони Боже, відступитись від нього. Нема вагань. Нема вибору. А точніше – нема бажання вибору... А цей імператор З., що йому, власне, потрібно від людей? Він не схожий на інших. Його очі гіпнотичні. Їх жовтизна таїть у собі занадто багато. Не

схоже, щоб він просто виконував свій обов'язок, керуючи країною. І обличчя його не воскове. Він мислить, він відчуває, цікаво – що? Як би там не було, та він живе.

Раптом Надія підвелася та схоплено підбігла до вікна. Її очі заіскрилися, вони прямо засяяли. Віктор поглянув на неї і зацікавлено підійшов. Таких вогників у очах він не бачив жодного разу. Він дивився на неї і ловив себе на думці, що йому приємно дивитися. Було щось магічне в її витончених рисах обличчя, у її золотавих кучерях, що вільно падали на плечі. І руки. Перебинтовані руки, що так би мали боліти, витончені і ніжні зап'ястя. Скільки в них було сили. І постава. Горда, не зломлена, непокірна постава, що кидала виклик усім довкола. Усе в ній було прекрасне. А найпрекраснішою була її непередбачуваність. Стоячи поряд із нею, він не знав, що вона втне наступної миті...

– Хрест... – зовсім тихо мовила Надія. – Чому ти не сказав мені, що у вас є церква. Ви ходите до неї? Ви ж вірите? Вірите бодай у щось...

Своїми іскристими блакитними очима вона вдивлялася удалечінь, де так ясно виднівся купол церкви.

– Ні, не ходимо, – відрізав Віктор.

– Але... як же це? – не розуміла Надія. – Для чогось же ви її лишили?

– З нею пов'язано багато легенд, та їм не вірять, а точніше їх просто забули. Там нікого немає. Туди ніхто не ходить...

– Але ж я бачу там світло. Бачиш? Там, у вікні...

– Але там нікого немає...

– Як? Як таке може бути?

Віктор глибоко вдихнув. Йому не хотілося розчарувати Надію. Просто не хотілось.

– Коли люди масово почали виявляти в собі дар, почалась паніка. Вони не знали, що робити з цим. Вони не розуміли, що це – сні чи реальність. Три покоління тому

до влади прийшов імператор З. Він оголосив, що наведе порядок, і стабільність буде основою завтрашнього дня. Він ламав усе – бібліотеки, музеї, храми, і будував свої. Він сказав людям, що вони мають жити так, як бачать у видінні, бо це їх доля. І люди повірили йому. Так ми й живемо. Коли плаче дитина, ми розуміємо, що в неї болить...

– І розумієте, коли вона помре...

– Так от, єдина будівля, яку З. не зміг зруйнувати, це ота, з хрестиком.

– Вона йому була чимось дорога?

– Ні. Просто, коли до неї підійшли люди, що мали її руйнувати, двері зачинились ізсередини. Всі спроби зруйнувати її не увінчувалися перемогою, а купол, який зводили навколо неї, тріскався наступного дня й розсипався на дрібні шматочки.

– То там хтось є... Хтось, хто ще не втратив віру...

– Боюся, ні. Декілька років підряд ми чергували навколо будівлі. Жодного разу двері не відчинилися й жодного разу звідти ніхто не вийшов і туди не ввійшов. Ми сканували землю, перевіряли її на тунелі – жодного. Людина загинула б там. Але кожної ночі там запалюється світло й жевріє у віконцях.

Віктор глибоко вдихнув:

– Нам треба спати... я давно мав спати...

III

Ніч. Ледве Надія заплющила очі, як провалилася в сон. І снилося їй...

А снився їй імператор З. Біла кімната сліпила очі. Імператор запросив її до столу. Він довго вдивлявся в її обличчя й дивувався, як це його гіпноз не діє на неї.

– І нащо ти прийшла?.. – заговорив він до неї своїм м'яким, дещо монотонним голосом. Через хрип голос був схожим більше на шипіння. – Нащо ти тут?

– Я не знаю, – спокійно відповідала Надія.

– Як? Тобі не сказали?

Він лицемірно всміхнувся й пронизав її своїм поглядом.

– А... дізнатись хочеш?

– Якби й хотіла, то мабуть не від Вас... – спокійно трималася Надія.

Імператор помовчав. Він був спокійний і самовпевнений.

– Чи знаєш ти, чому я імператор?

– Бо вмiєте дурити людям голови, як ніхто інший.

– Неправильна відповідь. Я – імператор, бо знаю дещо більше, ніж усі інші. Тому й дбаю про них.

Надія всміхнулась, вона чомусь була певна, що захищена.

– Якби ви дбали про них, то допомогли б їм жити, а не існувати.

– Ти нічого не знаєш. Вони самі того просили, вони самі хотіли той дар.

– У такій кількості дар стає прокляттям, – мовила дівчина.

– Ти права, але вони самі того прагли і, фактично, підписалися під тим.

Вона витримала паузу і запитала прямо:

– Що ви хочете від мене?

– Від тебе – нічого. Зовсім нічого. Я хочу, щоб ти нічого не робила... Ти... можеш внести дисгармонію в наш світ.

– Ви знайшли тут гармонію? Я особисто її не побачила.

– Навіщо сарказм. Нам не треба воювати. Мене влаштовує цей світ.

– Влаштовує, бо люди не можуть відрізнити дар від Вашого навіювання.

– Мене влаштовує моя влада. Їх влаштовує їх життя... Ти з цим нічого не зробиш. Кожного за грудки не потіпаєш.

– Якщо це буде потрібно, то потіпаю... – трохи навіть зі злістю процідила Надя.

– Хочеш, щоб у них було право вибору? Та ти його і сама не маєш. Ні, не маєш...

– Що ви маєте на увазі? – зацікавилась вона.

– Одразу, коли ти досягнеш мети, тебе заберуть назад. Ти не лишишся тут. Ти тут, доки ти досягаєш... Але вихід є...

Надія відвела очі й замислилася. Може, він говорить правду.

– Що ви пропонуєте?

Імператор уже переможно всміхнувся й клацнув пальцями. До кімнати внесли тацю з фруктами.

– Я пропоную тобі фрукти, – він лицемірно всміхнувся. Для того, щоб лишитись, ти маєш з'їсти гранатове зернятко. Воно відкриє в тобі той самий дар і ти зможеш жити разом з нами і поруч з... Та ти й сама знаєш. Воно відкриє тобі таємні знання.

Якусь мить Надія вагалась. Вона не розуміла, чому їй так хочеться лишитися.

– Ні, – відрізала вона раптом і підвелася з ліжка.

Та голос імператора З. долинув до неї чомусь і після того:

– Одного разу ти мені вже програла... – і розстанув у порожній кімнаті.

Кімната Вікторової квартири була темна. Лише далеко у вікні жевріли вогні церкви. Надія поглянула на сплячого Віктора й вийшла геть.

М'яко ступаючи по скляній поверхні, вона дійшла на головну площу. По один її бік розташовувався палац імператора, по іншу – усіма забута церква. Вогні її вікон гріли навіть на відстані. Надія підійшла ближче. Вона не знала чому, та її тягло туди. Було там щось, близьке серцю.

Порожній нічний майдан дихав у спину холодом, дихав байдужістю. А церква... Вона жила своїм життям, своїм, справжнім, чи не єдиним життям у тій країні. Вона жила. Вона дихала теплом і кликала до себе усіх, та ніхто її не чув.

Надія почула. Почула й прийшла. І, на її подив, двері відчинились – церква одчинила їй душу. Дівчина накинула свого прозорого білого башлика та ступила уперед.

У церкві пахло ладаном. І те було так приємно, ніби сам Господь відкрив їй свої обійми. А вона ввійшла й сльози полились з її очей, бо усі ікони, усі фрески плакали та кровоточили. І вона знала, що то не фокус, що ніхто того не робить, а воно дійсно так. Плакала Богородиця, плакав Бог Отець, плакав Ісус, плакав Дух Святий, плакали Святі. Всі вони лили свої невітні сльози за людей.

Надія просиділа там аж до ранку, а тоді підвелася й рішуче покрокувала до Віктора. Двері за нею голосно зачинилися. А вона йшла й знала, що так далі бути не може. І якщо люди самі не хочуть прокидатися, то вона їх розбудить сама. Нехай по одному. Якщо буде потрібно, вона буде будити кожного, але так більше бути не може...

Біля дев'ятиповерхівки, де мешкав Віктор, зібрався натовп.

– Що сталось? – спитала Надія в перехожого.

– Нічого цікавого, – холодно відповів він. Ще навіть не сталось. Просто комусь сьогодні прийшов час.

– Що значить прийшов час? Покажи! – скрикнула Надя й вхопилася за перехожого. У її очах промайнули тисячі фрагментів. Всі вони були про Віктора. І останні її шокували – він отримував повідомлення від "коханої" жінки, що вона його кидає, бо знайшла іншого, а Віктор стрибає з будинку й розбивається на смерть.

Надя відштовхнула перехожого, підвела голову догори й побачила людину на краю.

– Віктор, – прошепотіла вона й помчала щодуху на дах, примовляючи, – він же прокинувся...

Вона так боялася не встигнути. Та, на щастя, встигла. Ледве встигла вискочити, смикнула Віктора за сорочку та й обидва впали на дах. Унизу почулося сум'яття. Надія швидко скочила й підбігла до краю. Унизу стояв імператор З. Вони зустрілися поглядами. "Я не віддам", – говорила йому очима Надія, а імператор лукаво, проте трохи з досадою усміхався.

Вона підійшла до Віктора, простягла йому руку. Він узявся за неї і підвівся.

– Ну, як тобі, незаконно живий?

– Нічого, жити можна, – відповів чоловік. – Проте тікати нам треба.

– Від кого?

– Від того, від кого я тебе вчора рятував. Від "круків".

– Від "круків"?

– Так. Бачив я їх, може б і не знав, якби... Це загін, створений спеціально при імператорі. Вони ходять у чорних плащах і ховають обличчя за масками. А чому? Іноді люди не встигають... померти, чи що? І їх імператор перебирає – одні, дужі, потрапляють до загону (імператор ніби рятує їх від смерті спеціально для благородної мети – підтримувати рівновагу), а інших убивають. Знаєш, а я чомусь раніше вірив у цю рівновагу й сам її порушувати не хотів сьогодні, а тепер відчуваю, що помилявся.

Люди. Вони все-таки люди. Просто їм затьмарили розум.

IV

Віктор і Надія скидали в торбу трохи води та їжі й підійшли до дверей квартири. Та тут пролунав дзвінок. Дивно, "круки" не стукають. Віктор відчинив. На шию Надії упала заплакана жінка. За слізьми важко розбирались слова.

– Поможіть... Я знаю, ви – можете... У мене син... Вони його вб'ють, а я не хочу його втрачати... не хочу...

– Заспокойтесь, де Ваш син? Де?

– У лікарні. Йому сьогодні мають дати помилкову дозу ліків, і він має померти. Та я не хочу... я не хочу пережити свою дитину... я знаю, що це доля, та я не хочу знати своєї долі. Я шість років чекала його смерті. Я не рада, бо знала, що втрачу його... Поможіть...

Надія підвела очі й Віктор її зрозумів.

Того дня до лікарні ввірвались двоє й викрали дитину. Весь персонал був просто шокований, бо не зміг зчитати їх долі.

Надія торжествувала. Вона знала, ця мати – не єдина. Вони, люди, зробили свій крок, вони уже відмовилися від того знання, яке приносило їм байдужість. Вони нарешті стали людьми, тільки не всі ще це зрозуміли. Тепер лишалось діло за малим. Їм потрібен поштовх, поштовх, щоб вони повірили в щось, повірили в те, що дало б їм сили жити з тим проклятим знанням. І зібрав їх імператор З. тільки для того, щоб утримати їх якомога довше. Він нав'язував їм свою волю, намагався гіпнотизувати їх. Та його самовпевненість не виправдала сподівань. І тому сьогоднішнє зібрання жителів – це лише безглузда агонія, битва після програної війни.

Імператор З. стояв на балконі свого палацу й крізь зуби шипів, намагався переконати народ, що його впевненість у наступному дні – то добробут усіх жителів. Та коли Надія зі свічкою в руках стала попід дверима церкви, коли поруч неї стояли чоловік, що пережив власну смерть, жінка, що відважилася на порятунок свого сина, і хлопчик, що був живий-живісінький, коли вони вчотирьох стояли поряд, і ніхто, навіть імператор, не міг зчитати їх долі, і люди обернулись до них обличчям, скинули маски холодної байдужості, коли забилися їх серця голосною піснею, імператор збагнув, що програв. І навіть "круки", що йшли по п'ятах Надії та Віктора, спинились та зняли маски.

Двері за спиною Надії відчинились, і з церкви повіяло ладаном та розтопленням воском. Люди всі, як один, опустились навколішки, і тисячі уст зашепотіли кожен свою, нехай не складну, проте неповторну молитву. З ними молилася й Надія. Та вона знала, головне, що люди повірили, а віра, у що б вона не була, дарує натхнення й надію.

Скло на майдані різко тріснуло. Надія дістала з кишені дрібненьку насінину, розгорнула землю, що дихнула на неї, звільнившись від скла. маленька колісочка життя блиснула своїми коричневими боками у неї в руках і занурилася в землю. Надія не знала, нащо вона це робить, та щось усередині її спонукало. Наступної миті, розкидаючи довкола дрібні друзки, проріс паросток. Він кріп на очах і виріс у величезну розлогу яблуню з червоними соковитими яблуками. І підходили люди, і їли ті яблука, і втрачали вони той дар, що став для них прокляттям. Забували вони свою долю, пам'ятали тільки минуле, і раділи невідомому майбутньому.

V

Я стою на величезному майдані, а повз мене проходять щасливі люди. Мені не страшно зазирати їм у вічі, але

так не хочеться йти від них. Проте десь уже відчиняється кована сріблом брама. Там чекають на мене. А я стою й знову вагаюся. Мені так не хочеться йти, але я знаю, що просто так треба.

Я дивлюся в карі очі, що, немов непомітно, вкриваються сльозою, і мені стискає серце. Та болить воно тепер не від людської байдужості, а від людської... любові?..

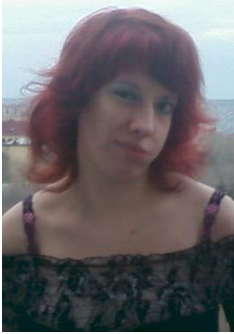
Мене кличуть, і я йду. Я іду, бо маю йти. І байдуже, що по щоках моїх течуть сльози. Хіба це погано? Хіба заборонено відчувати?! Хіба заборонено жити?!!

Я підходжу до брами, глибоко вдихаю, голосно схлипую, не втримуючи сльози, підіймаю ногу і роблю крок, після якого вороття не буде, та брама переді мною раптом зачиняється. Я чую голос і заспокоююсь. Не вірю своєму щастю та повертаю назад. І дарма, що в мене страшенно пече спина. Я весело біжу назустріч невідомій долі. І я радітиму, і плакатиму, і в муках народжуватиму дітей, і тямити не буду себе від щастя...

Як добре, що можна жити й насолоджуватись кожною миттю. Як добре, що можна обирати: яблуко пізнання чи яблуко забуття...

Знаєте, мене справді звать Надією...

Олександра Хандрамай

Студентка V курсу спеціальності "Літературна творчість". У 2005 р. брала участь у публікації колективної збірки МАНу "Світло в моєму вікні". Посіла III місце на конкурсі-захисті творчих робіт ЛТВ МАНу в секції "Літературна творчість". Готує до друку дві збірки поезій та дитячу казку.

Я – НЕ СОБАКА

Синій холод зміг заморозити навіть кістки старого лісника, що пробирався крізь льодові хаші до своєї хижки. Сонні сосни хиталися монотонно в застиглому вітрові. Небо вкрила льодова кірка, що затулила й без того мутне сяйво обпалених зірок. Холодно, а може й ні, холод це чи пекельна спека, хто його знає. Відомо лише, що такий сильний вітер, що збивав з ніг подорожніх, лише одним своїм подихом міг обпалити крила найсвятішому янголу. І ось він, старий самотній дід, у товстому ватному кожусі, незважаючи на негоду, споглядає свої володіння. Він тут хазяїн, володар, цар і бог. Йде собі спокійно, зважено, навіть і не підозрюючи, що в кількох метрах від нього народився спадкоємець престолу справжнього лісового царя. Він лежить, такий маленький на холодному покривалі самотньої ночі, тихенько попискуючи й тицяючи носом у закудлане хутро своєї вже холодної матусі, поряд з ним ще двоє вовченят, таких самих холодних, як і вовчиця.

Сніг потихеньку запорошує маленький сірий клубочок вовчого хутра, що, важко дихаючи, чекає зустрічі з матір'ю. Тим часом важкі лісничі чоботи, розрізаючи снігові простори, прямують на зустріч із майбутнім царем. Старий

на мить зупинився, прислухаючись до вовчого писку. "Невже десь у хуртовині замерзає мале цуценя", – майнуло у голові Уласа, котрий поспішив на звірячий крик.

– Вовченя! От тобі й на, – здивувався дід і простягнув до нього свою зморщену руку. Сірий клубочок тицьнув її вологим холодним носом і попробував на смак шершавим рожевим язиком. – Змерз, маленький, – прошепотів Улас, намагаючись зігріти малого своїми старими порепаними долонями. – Кинула тебе мамка, ага? Доведеться нам з тобою подружитися, бо не можна тобі одному, у такий холод у лісі лишатися. – Старий поклав вовченя за пазуху, обережно застебнув свій тулуб та рушив додому.

Опинившись у старій похиленій хижці, Улас зігрів руки біля слабкого вогнища, обережно дістав свого малого та поклав у велике крісло часів революції біля каміну.

– Їсти хочеш? – запитав дід, але замість відповіді почув лише важке вовче дихання. – Хочеш, звісно хочеш, – відповів сам на своє запитання лісник. – Але що ж нам робити? – замислився дід. – А, знаю, – вигукнув він і дістав зі столу коробку з-під зефіру, який у роки перебудови був дефіцитом, витяг із неї маленьку піпетку. – Зараз, зараз я тебе погодую, – прохрипів дід. – А як же тебе звуть? – запитав він вовченя після пізньої вечері. – Мовчиш, ну гаразд, я буду звати тебе Гудзик.

Пройшов час, холодну несамовиту зиму змінила духмяна квіткава весна, сире дощове літо, яке непомітно перейшло у пізню самотню осінь, таку ж самотню, як і дід Улас, якби не маленький кругленький Гудзик, що з часом витягнувся і набув справжню вовчу поставу, гідну самого царя лісу.

– Що там? – запитував вовк, споглядаючи у саму хащу лісу, у старого, а у відповідь чув лише важке хрипіння. Тоді Гудзик повертався до місяця й вив так, що земля стугоніла. Щось так приваблювало його в цьому темному пе-

реплетінні холодних пластмасових ялинок та сосен. – Що там? – знову запитував цар, на що старий Улас лише хитав головою. "Я хочу туди, – думав про себе вовк. – Хтось кличе мене звідти, але хто?"

Одної осінньої ночі, коли Гудзик спав біля ніг свого хазяїна, ні, все-таки не хазяїна, а найліпшого друга, того, хто своїми теплими долонями витяг його із холодної крижаної пастки. Тоді вовчєня думало, що то була його мама, бо лише матері можуть з такою любов'ю піклуватися про своїх малюків. Лише з часом Гудзик зрозумів, що Улас врятував його тієї ночі, повної страждання, що це Улас зігрів його своїм теплом і нагодував свіжим молоком. Саме Улас став для вовка і родиною, і товаришем. "Я люблю тебе", – бурмотів цар лісу й терся носом об порєпану руку старого. За вікном хтось гаркнув, потім щось брякнуло, Улас навіть не ворухнувся, вовк став на дибки, загарчав і прожогом вискочив надвір. За кущем майнула тїнь і розчинилася у холодному повітрі. Гудзик побіг навздогін цієї незрозумілої для нього тїні, він біг довго й лише на хвилинку зупинявся, щоб прислухатися та вловити носом незрозумілий, дивний запах. Небо затягло хмарами, місяць майже не виступав із-за них, і лише де-не-де виглядали зорі. Холод був неймовірний, навіть ялинки, здавалося, здригалися і скреготали зубами від нього. Лише сови гукали на допомогу. І раптом тиша... Усе завмерло, природа наче впала в глибокий сон. Вовк різко спинився та зробив кілька кроків назад, а потім став на дибки. Перед ним стояла вовча згряя – згряя таких самих, як і він. Усе змішалось в голові Гудзика, він не міг зрозуміти вже ні хто вони, ні хто він: цар думав, що він теж людина, а хто ж тоді вони? І взагалі, люди не живуть у лісі, тим паче згряями.

– Людський годованець, – прогарчав величезний брудний вовк і клацнув зубами. – Чого ти прийшов сюди, зраднику?

– Чому це я зрадник? – не розумів Гудзик.

– Чому? Ти питаєш нас? – закричав хтось із зграї.

– Ти зрадив нас, – прохрипів ватажок. – Ти мав стати спадкоємцем великого царя лісу. А ти... Ти водишся з людиною, спиш біля її ніг, як поганий собака. На тебе гидко дивитися, ти заслуговуєш на смерть.

– Ні, ні, я – не собака, – кричав Гудзик, і йому ставало все холодніше серед його братів. – Я – не собака, я – людина, – з гордістю пролунав голос царя.

– Людина! Не смій казати це слово. Люди – вбивці. Це вони вбили наших батьків та матерів, заради нашого хутра, це вони залишили наших братів сиротами. І, нарешті, це вони, люди, вбили твого батька, – хрипів вовчий ватажок.

– Це неправда, – закричав Гудзик, який після цих слів наче перетворився на мале вовченя – він згадав і той холод, і той біль, і ті теплі руки Уласа, що принесли його до теплого будинку, і сльози виступили з вовчих очей, холодні сльози скотилися з чорного носа і впали на гниле осіннє листя.

– Тепер ти все знаєш. Слухай же нас, малий, – казав той самий голос зі зграї. – Якщо ти хочеш повернутися до нас, жити поряд із своїми братами і за нашими законам повернути собі трон царя лісу, вбий його, вбий старого. Підкрадися до нього вночі й перегризи його зморщене горло, нехай кров його змиє з нашого народу біль втрати, помстися за наших батьків і матерів, царю.

– Ні! – заволав Гудзик. – Я ніколи не зраджу свого друга, бо це він врятував мені життя, коли я замерзав у лісі біля трупів матері та сестер, це він вигодував мене й дав мені друге життя, це він, а не ви, був зі мною поряд, коли мені було погано холодними сірими ночами. Це був він! – несамовито закричав Гудзик і побіг геть. Він біг крізь дерева та кущі, що жадібно ханали його за хутро, видаючи

шматки. Весь у тонких цівках крові, Гудзик біг за обрії свого вовчого чи людського життя, цього він вже не розумів.

Ранок прийшов, як завжди, похмуро й тихо, сонце не зазирнуло до вікна Уласової хижки, але старий прокинувся від якогось холоду, яким протягло по ногах діда. Якийсь смуток відчув він у своєму серці, якимось гаряче і одночасно холодно стало на серці в лісничого. Він озирнувся, Гудзика ніде не було, він погукав його, але ніхто не прибіг і не тицьнув у його руку холодним мокрим носом. Улас почав хвилюватися, він хутко вибіг надвір, але й там не було його товариша. Він чекав на нього до полудня, а потім вирушив у дорогу на пошуки свого малюка. Довго блукав старий Улас лісом, кликав свого друга і чув у відповідь лише стогін дерев. Ніч вже затягла небо чорною сіткою, повішала зорі на самі верхівки ялинок та сосен, а старий все ходив темними вузькими доріжками, як нарешті він наче почув знайоме дихання, озирнувся, але поряд нікого не було. Улас зробив крок і знову відчув його, потім знову озирнувся і побачив біля кривої сосни знайомий силует. Дід підійшов ближче і побачив свого товариша у калюжі крові, очі його були повні смутку та розчарування, увесь він був вкритий глибокими подряпинами, а ліва передня лапа його застрягла в обіймах браконьєрського капкану. Біля ніг Уласа помирав чи то від ран, чи то від невтримного смутку, його найкращий товариш. Щось незрозуміле діялося з вовком: він то намагався притиснутися до ніг старого, то тихо гарчав на нього й потім закривав очі, а через хвилину все повторювалося.

– Кляті браконьєри, – бурмотів собі під ніс дід, ледве перебираючи ногами, тягнучи важку ношу на своїх плечах.

– Я б їм і ноги, і руки повідрубував, якби піймав, – скреготав зубами старий.

Лише як прозорий ранок опустився на холодну землю, весь змучений, приплентався додому Улас, не скидаючи чоботи, він пройшов до кімнати й поклав на своє ліжко ледве дихаючого вовка, що вже не гарчав, а лише тихо попискував, як у далекому дитинстві. Гудзик розплющив свої великі очі й наче в останнє подивився на діда, минула лише мить, і вовчі очі закрилися.

...Холодна зима стугоніла за вікном, сумні сосни кланялися заметілі, і лише у хижці старого лісничого було тепло. Біля старого розбитого каміну сиділи давні щасливі друзі. Їх було двоє, вовк і людина, людина і вовк, або людина і людина, чи вовк і вовк – це не мало ніякої ваги, бо були вони разом. І ніхто їм не був потрібен.

Вогонь все згасав та згасав, у кімнаті ставало прохолодніше, і старий Улас вирішив сходити до лісу по дрова. Він узяв із собою сани та міцну мотузку, тихо зачинив двері, щоб не розбудити Гудзика, і вирушив у путь.

Дорога була вкрита слизькою корою, йти ставало все важче та важче, Улас присів на сани, щоб трохи відпочити, бо старі кістки не могли довго тягтися цією дорогою. Раптом за спиною він почув чиясь дихання, але не тепле і живе, як у Гудзика, а яесь крижане й мертве. Улас швидко підскочив і побачив, що його оточила зграя голодних вовків, котрі скалили свої зуби.

– Попався, – скреготів ватажок. – Ось і прийшла твоя смерть, ви вбивали нас, тепер ми будемо вбивати вас. На стала година помсти.

– Навіть не намагайся втекти, – ревіли всі хором. – Тепер ти наш, і тобі треба померти, аби спокутувати людську провину перед нами.

Улас не розумів, що коїться, вовки підбиралися все ближче та ближче, скрегочучи зубами. Тиша поглинула ліс, лише сови кликали на допомогу, але їх ніхто не чув.

– Геть, – кричав дід, розмахуючи мотузкою.

– Пручається, – хрипів ватажок і все ближче і ближче підбирався до старого. – Брати мої, вбийте цього немічного старого, вбийте його в ім'я наших батьків і матерів. Нехай проллється людська кров, так само як пролилася вовча, – з цими словами він вхопив міцними білим зубами старого за тулуб, поваливши його на сніг.

– Не смій, – пролунав чийсь крик, з-за кущів вибіг стурбований Гудзик. – Не чіпай його!

– Подивіться, хто прийшов, – засміявся ватажок. – Маленький гудзик хоче врятувати свого товариша. Ха-ха!

– Так, врятувати, врятувати від вас, бо ви звірі, не лише за своїм походження, але й за своєю натурою. Ви жадібні вбивці, як ви можете нападати на безпомічного старого, я ненавиджу вас, – уже плакав вовк. – Як ви не розумієте, що не всі люди ставлять капкани в лісі, не всі вбивають звірів, так само як і ми, вони прагнуть гармонії.

– Не сміши нас, малий, всі вони вбивці і мають загинути. Вбити всіх, – скомандував ватажок, вовки почали підступати все ближче й ближче.

– Біжи, – закричав Гудзик Уласу й кинувся в бій. Улас стояв і не міг поворухнутися. – Біжи ж, я кажу тобі, інакше моя смерть буде марною.

Улас ще трохи постояв і побіг геть, бігти було важко, бо очі його засліплювали сльози, він час від часу зупинявся й біг назад на ричання диких вовків, але спинявся і повертався. А в той час маленький лицар із великим серцем бився один проти зграї навіжених розлючених братів. Кров заливала і без того брудний сніг, все це могло б тривати цілу вічність, але нарешті скінчилося. Геть від тіла лицаря пошкандибали його брати. Розчарування за вбивство власного царя переповнило їх серця, брат вбив брата, і брат, наскільки він не був би жорстоким, сумував від цього. Вовки відійшли вже далеко, сіли на самотньому пагорбі і завили поминальної братові, сльози текли з їх очей, бо вбив-

ство – це завжди вбивство, і неважливо, вбивство це брата чи ворога.

На місце нещодавньої битви пришкандибав розбитий Улас, він сів на червоний сніг поряд із своїм товаришем і гірко заплакав, сльози його текли незліченними зморшками його висушеного обличчя. Він обійняв свого сердечно-го товариша й уже не міг випустити його з обіймів. Гудзик тепер вже в останнє подивився на діда і очима вимовив: "Прощавай, я так люблю тебе, я так не хочу тебе кидати, але мені час іти. Але знаєш, Уласе, саме поряд із тобою я відчував себе не вовком, а людиною". Очі вовка закрилися, витиснувши останню прощальну сльозу.

Ранок тихо опустився на ліс, але зустрічати його було нікому, на холодному червоному насті в обіймах спали двоє сердечних товаришів, що вже не збиралися прокидатися.

*Найкращі публіцистичні твори
на конкурс імені
Олеся Гончара*

Яна Гусак

*Студентка III курсу спеціальності
"Журналістика".*

ДАЙ-НО Я ТЕБЕ ПОЦІЛЮЮ...

То був звичайний понеділок і я, як завжди, звичним маршрутом у звичний час їхала на навчання. Уже не ранок, людей було небагато, тому я зручніше розташувалася біля улюбленого віконця й, занурившись у нескінченний вир своїх думок, спостерігала за сірими від дощу вулицями, що з величезною швидкістю пробігали повз нас (у такий спосіб дійсно легше долати цю велику відстань). Очі вже втомилися від швидкого руху картинки за вікном, і я відчувала, як мимоволі починаю засинати. Та позаплановому відпочинку завадила чергова зупинка, а наступні події й виділили той понеділок від моїх звичайних.

До маршрутного таксі зайшов молодий хлопець років вісімнадцяти, якого супроводжував, схоже, його дідусь, бо то була людина вже похилого віку. Чоловік обійняв парубка, поцілував, потім ще раз обійняв, знову поцілував і залишив "маршрутку". Хлопець вихопив сумки з рук проводжаючого та влаштувався, певне, біля свого знайомого, бо між ними відразу ж зав'язалася дружня розмова. Дідусь, щойно вийшовши на вулицю, знову повернувся до молодого студента й, ніби під приводом щось запитати, схопив

його за руку, міцно стиснув та просто сів поряд. Він помітив, як ніяковіє його онук, відчуваючи на собі дивний глузливий погляд співрозмовника, тому вкотре попросився з дорогою серцю людиною. Юнак навіть зітхнув із полегшенням, посміхнувся з іронією й продовжив свою розмову. А я все спостерігала, і... бачили б Ви очі того дідуса! Вони, мокріші того денного дощу, намагались хоча б на мить спіймати погляд такого близького, такого потрібного онука, який думками був уже десь інде. Чоловік маячив туди-сюди, не знав куди себе подіти, декілька разів підіймав суху тремтячу руку, аби востаннє помахати в дорогу, та хлопець так і не звернув уваги на біль дідуса. Ми від'їжджали. Усі пасажири, як завжди, були задумливі, ніби понурилися кожен у свій власний світ, а я не могла відвести погляду від дідуса, що так і залишився нерухомо стояти на платформі. Мені здавалось, він от-от зірветься з місця і стане наздоганяти нас, аби ще раз міцно обійняти хлопчину...

У такі хвилини хочеться бути всемогутньою. Хочеться мати таку казкову силу, яка дала б змогу й пригорнути люблячого дідуса, і навчити нетямущого онука та взагалі проголосити на весь світ: "Цінують один одного! Поважайте близьких своїх! Дорожіть хвилинами, які проводите разом із рідними! Не марнуйте життя на речі, які того не варті, бо, як би хто не хотів, живемо ми на землі всього один єдиний раз і за цей "раз" потрібно встигнути наділити своєю любов'ю кожного, хто поряд із нами!"

Під час тієї поїздки на навчання я вже ні про що не думала, а лише весь час ретельно переглядала власні погляди на життя, бо чітко зрозуміла: краще зайвий раз замислитись, аніж помилитись і довіку шкодувати.

Євгенія Сухарукова

Студентка IV курсу спеціальності "Журналістика".

РУБЕНС БИ ПЛАКАВ, АБО ВИРОК ЗАЙВИМ КІЛОГРАМАМ

Що могло б викликати сльози у видатного голландського художника, який полюбляв зображати на своїх полотнах жінок з пишними формами? Напевно, він не стримався б від плачу, побачивши сучасних дівчат, які пітніють у фітнес-клубах, харчуються самою вівсянкою без солі заради високої мети – ідеальної фігури. Що поробиш, змінюються часи – змінюються ідеали.

Із настанням теплих днів на вулицях міст з'являються зграйки дівчат у міні. Вони гучно сміються, стріляють очима й кокетливо поправляють волосся. Це – весна, це – молодість, це – п'янке відчуття свободи та власної привабливості. Усі прагнуть того захопливого стану польоту, коли майбутнє здається невимовно прекрасним, а ти сама – найгарнішою.

Багато чого може зіпсувати настрій молодій дівчині: зламався ніготь, порвалися колготи (не без участі того ж таки зламаного нігтя), вітер зіпсував зачіску, і тепер на голові – "вольтанутий сторчок", як любить казати одна моя подруга. Але всі ці катаклізми неможливо порівняти з од-

нією єдиною глобальною проблемою. Поряд із нею блідне інфляція, а дрібніші проблеми, на кшталт глобального потепління та скорочення популяції синіх китів, нервово курять у куточку. ЯК СХУДНУТИ?

Ось воно – питання на мільйон. "Бути чи не бути", "що робити" і "хто винен" відпочивають. Тут і зараз хочу важити 50 кг! Справа за малим: знайти спосіб, як за тиждень перетворитися на Анджеліну Джолі (Брітні Спірс, Ані Лорак, Верку Сердючку,... Ой, не треба).

І тут починається... Встати! Суд іде! Обвинувачується громадянка N у ганебній пристрасі до солодкого, жирного, печеного, смаженого – смачного, коротше кажучи. Речові докази – фото з хот-догом; фото поряд із холодильником, дверцята відчинені, обличчя в кетчупі, на годиннику – 22-га година.

Слово надаємо прокуророві! Підходимо до дзеркала: матінко моя!!! Цей гібрид слона зі свинею, яку завтра планують зарізати – Я?? Слідчий експеримент: вдягаємо улюблену міні-спідницю. О, лють!! Вдягаймо, я сказала!!! Хрупсь! От тобі й маєш – блискавка не витримала натиску перетравлених і турботливо відкладених у вигляді жиру тістечок і цукерок.

До зали суду запрошується адвокат! Та це ж моя ма-туся! "Дитина ще росте. Їй потрібно добре харчуватися..., щоб не було гастриту. Я тут тобі сирників спекла... З'їж, маленька, поласуй... Цукерочок спеціально для тебе купила, пригощайся. Ну й що – дев'ята година? Ти так схудла, скоро самі кістки стирчатимуть..." Мамо, я так тебе люблю... Ням-ням.. Що, знову? Усе, від завтра – не їм!

Зараз мені винесуть вирок. Найоб'єктивніші судді, яких неможливо підкупити, суворі, але справедливі. Механічні або електронні ВАГИ! Дивлюся на стрілку, як несумлінний студент – у заліковку. Знаю: там нема для мене нічого втішного. Зітхаю. Я мушу подивитись в обличчя пра-

вді... Ого! "Ти знаєш, що ти – людина?" – питав у нас поет Симоненко. Я, напевно, про це забула й цілу зиму вважала себе чи то ведмедем у сплячці, чи то зіпсованим акумулятором (накопичувала енергію у вигляді калорій і не думала її використовувати).

Кожен, хто коли-небудь сидів на дієті, знає, що перший тиждень (виправний термін) – не найважчий. Тоді ми з легкістю відмовляємося від улюблених ласощів. Із ентузіазмом Архімеда та мужністю Жанни д'Арк розпочинаємо нове життя. Спимо, обіймаючи гантель. Купуємо спортивний костюм, спустошуючи гаманець (свиню-скарбничку, банківський рахунок – залежно від ситуації).

А от далі починаються такі муки, що Танталові й не снилися. Тільки тоді розумієш Фрейда і його концепцію "Воно", "Я" та "над-Я". "Воно" хоче солодкого. Та де там! Просто ЇСТИ! "Я" вже майже здається... Але "над-Я" примушує поглянути на себе в дзеркало, й "Воно" знову ховається в темних закутках моєї підсвідомості. На найближчі півгодини. Тваринний інстинкт, цур йому й пек!

Страшно вмикати телевізор. Там – реклама шоколаду та печива, різноманітні кулінарні програми. Здається, що відчуваю запах смаженої картоплі просто з екрану. Але мушу харчуватися художньо нарізаними шматочками повітря, які мають назву "овочевий салат". Усі ці дари бабусинового городу, звичайно, екологічно чисті та надзвичайно корисні, але зараз уже не смакують. Таке відчуття, ніби їси поліетиленову плівку (бабуню, не ображайся!)

Дивлюся на себе в дзеркало, але змін не помічаю. То що, я дарма так страждаю? Хай їй грець, тій фігурі! О, це Вона – найзаповітніша мрія, найгріховніше бажання, найнайсмачніша річ у світі – Смажена Картопля! Просто зі сковорідки, у сутінках, доки ніхто не бачить. Це – щастя! А згодом приходиться страшне каяття, відчуття провини – "лихий поплутав"! Душевні муки від власної слабкості... Пра-

вий був Будда: джерелом страждання є жадання. Напевно, теж сидів на дієті, а одного вечора наївся й помер від отруєння їжею...

Досліджуючи проблему боротьби із зайвими кілограмами, я спиралася на власний досвід і ні в якому разі не стверджую, що всі дівчата, що виходять на війну з вагою, терплять такі ж муки. Не сумніваюся, що є діточки долі, які відмовляються від смачненького залюбки й з усмішкою на вустах. Декому взагалі не потрібно худнути – їдять усе й не повнішають... "Повбивала б!" – сказала б одна моя подруга...

А всім нам – земним українським дівчатам – хіба потрібні ці дієти? Головне ж у людині не тіло, а багатий внутрішній світ, ніжність, духовність, витонченість, інтелект... Ідеш вулицею, вітер бавиться з волоссям, очі сяють, хода легка та граційна... Хто, побачивши таку фею, буде на око прикидати, скільки вона важить? Та хоч би весь центнер! Головне все-таки – відчувати себе красунею!

До речі, час мені їсти свої низькокалорійні пластівці. Потім за планом – вправи на прес та велотренажер. Весна все-таки!

Анастасія Полякова

*Студентка III курсу спеціальності
"Журналістика".*

БЕЗ КИСНЮ

Ви коли-небудь чули, як кричать дерева? Я питаю: "Ви чули крик дерев?" Ні? Шкода, хоча й зрозуміло – вони ж не люди, щоб жалітися на своє життя. Вони ніколи не благатимуть про допомогу. Вони нічого не просять навзаєм. Вони мужньо терплять усі знущання над собою. Вони дають людям животворний кисень, який ми, люди, не цінуємо, доки маємо... Вони – легені нашої планети, які вже заходяться від туберкульозного кашлю, збудником якого є ми, а не паличка Коха! Чого лише варті міські та приміські фабрики, заводи, лісопилки, сміттєзвалища – збудники хвороби. Це вже діючі туберкульозні палички на чистих зелених легенях! А дерева не борються з людською діяльністю, вони терплять нас й утримують на цьому світі наші безцінні, велично-жалюгідні життя ціною власних...

То, може, варто схаменутись і перестати винищувати лісосмуги? Може, варто зменшити викиди газів у атмосферу й час починати реанімувати природу? Час би вже припинити заощаджувати електрику та вмикати фільтри на заводах і фабриках. Може, час фінансувати очисні споруди на промислових підприємствах? Збережімо разом хоча б

те, що в нас ще залишилося! Люди, нумо жити розумно, раціонально! Спробуймо подарувати життя й нашим нащадкам поруч із друзями нашими зеленими. Не треба нищити те, без чого жодному з вас не вижити. Годі рубати гілку, на якій ми всі сидимо!

Але ж ні, вам не зрозуміти. Ви знову й знову берете від природи все, а їй робите тільки погано... Чи, може, ви вважаєте, що ті нещасні, за своєю кількістю, висадки дерев щороку замінюють гектари лісів, спалених людською недбалістю? "Ні, – скажете Ви, – на планеті з легенями все гаразд. Ми контролюємо вирубку лісів, ми боремося з лісовими пожежами; ми регулярно висаджуємо дерева в кожному місті, передмісті, районі, області, окрузі, країні, континенті".

Натомість я, а не дерева, відповім Вам, що вирубка лісів є переважно сфальсифікованою й незаконною, а певна сума грошей не поверне життя дереву й кількість кисню, яким могла б збагатити ця рослина атмосферу. Ви боретесь з лісовими пожежами, а чи вдало? Чи добре Ви з ними поборолись улітку 2008-го? Чи встигають висаджені заново дерева вирости на згарищах і в "мертвих зонах", які ви розвели своєю недбалістю? Закінчились аргументи? Ні? Ну то знайте, на кожен висунутий Вами аргумент у дерев є свій, вагоміший, бо не вони існують на Землі, завдячуючи нам, а ми – завдячуючи їм!

Не повірю, що вам не буде приємна оаза серед східного степу. Зрозумійте одне: без води людина протримається тиждень, без їжі – місяць, а без кисню – не більше трьох хвилин. Тож, вихід у вас один – не паліть ліси, живіть чесно, посадіть за своє життя хоча б одне дерево й вам за це воздасться.

Потрібен приклад для наслідування?

Я посадила вербу!

А що заважає Вам?..

"Весь світ – театр"

Любов Рєпка

Магістрантка спеціальності "Літературна творчість".

МОЄ "Я"

Дійові особи:

Марі – дівчина.

Марго – примара.

Мати – мати Марі.

Ені – шкільна товаришка Марі

Дія перша

Напівтемна кімната, світло нічника заповнює її наполовину. У світлій частині сцени стоїть ліжко, на ньому сидить Марі, дивиться у вікно на вечірнє місто та тихо плаче. З темряви виходить Фігура, її силует різко виділяється з темряви, бо вона вдягнена в чорне. Це – дівчина, вона є двійником Марі.

Фігура: Ти знов? (глумливо всміхається)

Марі: Так! Залиш...

Фігура сідає навпроти Мері на стілець, кладе голову на його спинку.

Фігура: Дивлюся на тебе – мене нудить. Ньюня!

Марі: Той що? Це тебе не обходить.

Фігура: Так! Я взагалі забула про це, вибач...*(починає сміятися. мов навіжена)*

Марі: Припини! Я хочу спати...

Фігура: Ну, то спробуй. Може допомогти, казочку розповісти?

Марі: Дякую. Не треба. *(мовчить)*

Фігура: *(викрикує)* Я є ти, Марі!

Марі: Ти не Я! Ти просто мара, залиш. Ти фантом, я тебе вигадала.

Фігура: І все ж таки я є продовженням тебе, тому я – це ти. *(Співає)* Марі не може без Марго. Марго не залишить Марі!..

Марі: Залишить...

Марі п'є снодійне, засинає, разом із нею засинає і Марго. Світло гасне.

Дія друга

За вікном уже ранок. Мати Марі заходить до її кімнати, дивиться на свою доньку. Та спить одягнена на ліжку.

Мати: Марі, прокидайся, уже час. Доню!

Марі: Так, я вже *(Підскакує з ліжка, озирється навкруги)*.

Мати: Що трапилось?

Марі: Ні, нічого, страшний сон.

Мати: Знов?

Марі: Я буду збиратися.

Мати: Ну, добре, мені вже треба йти. Сніданок на столі *(Виходить)*.

У Марі дзвонить телефон. Світло на сцені гасне. У колі світла залишається лише Марі.

Марі: Так.

З'являється ще одне коло світла на іншому боці сцени, у ньому знаходиться Ені, вона сидить у кріслі.

Ені: Марі, привіт. Як твої справи?

Марі: Усе добре. Дякую.

Ені: Я чекала на тебе. Чому ти не прийшла?

Марі: Розумієш, вона знову з'явилась.

Ені: Хто?

Марі: Марго. Ця моя уявна подруга дитинства. Пам'ятаєш, я тобі вчора розповідала. Марго прийшла ввечері. Просто винирнула з темряви. А до цього щонаочі мені снилася. Це жах! Я, мабуть, збожеволіла.

Ені: Що ти таке кажеш?

Марі: Я правду кажу, Ені!

Ені: Давай зустрінемося та поговоримо.

Марі: Добре. Приходь до мене сьогодні після занять. Мене в школі не буде.

Ені: Гарзд. Домовилися.

Дія третя

Кімната Марі. Десь о п'ятій вечора. Дівчина сидить на підлозі, запалює свічки. Поруч стара книга, відкрита на дивному символі. Поруч різнобарвні баночки та димляться ароматні палички. Поруч сидить Марго.

Марго: Марі, я тебе благаю. Поговори зі мною. Чому ти мовчиш? Розумієш, я не знаю, чому я тут. Але мене постійно обурює твоя поведінка, тому я й кажу тобі такі речі. Послухай мене. Я нічого не пам'ятаю до того моменту, як я тут. Ти знаєш, я хочу тобі допомогти. Постійно відчуваю небезпеку.

Марі: Небезпеку ти відчуваєш, бо сьогодні ти повернешся до свого пекла, звідки ти прийшла.

Марго: *(радісно)* Ти чуєш мене!

Марі: Я не знаю, що таке пекло. Мені боляче. Бо тобі теж боляче. Запам'ятай. До тебе в дім прийде істота, забере твій спокій та рівновагу у твоєму домі. Зсередини з'їсть. Ти повинна бути сильною.

Марі: Так, зараз прийде людина й ми зробимо так, що ти вже більше не будеш їсти мене.

Марго: Мері, Мері! Мені страшно, дуже страшно!
(зникає за сценою)

Заходить Ені.

Ені: Привіт. Що ти робиш?*(бере книгу до рук)*. Це моя книга. Ти її читала! Ну, нарешті наважилась...

Світло гасне.

Дія четверта

Марі у своїй кімнаті. Її обличчя мокре від сліз. Заходить Мати.

Мати: Марі, донечка. Я хотіла з тобою поговорити.

Марі: Про що?

Мати: Чому ти плачеш?

Марі: Все добре. Нічого не трапилось. Просто чомусь на душі погано. Про що саме ти хотіла зі мною поговорити?

Мати: Ти не можеш цього пам'ятати. Колись у тебе була уявна подруга, це ти звісно пам'ятаєш *(всміхнулася)*. Я вважаю, це через те, що в тебе мала бути сестра.

Марі: Так, я завжди хотіла мати сестричку.

Мати: Я пам'ятаю, але в тебе мала бути сестра-близнючка.

Марі: Близнючка?..

Світло гасне.

Завіса.

"Поетія – це завжди неповторність"

Ліна Костенко

Олеся Василець

Два роки навчається Малій Академії наук. Перші вірші почала писати з 11 років, а прозу – з 12 років. У 2009 році посіла III місце у XV обласному конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів наукових товариств та філій Луганського територіального відділення Малої академії наук України у секції "Літературна творчість". Пише вірші російською та українською мовами. Переважають східні мотиви та інтимна лірика.

СОНЦЕ

На Сході сходить Сонце, аж палає
Воно несе надію у життя
І різнокольоровим світлом грає
По смугах різнобарвного буття.

Воно буває добрим і жорстоким –
Теплом зігріє – спекою уб'є.
Могутній цар пустелі жовтоокий,
Бери собі життя! Воно твоє!

Але не залишай свого народу
На Сході, там усі – твої сини.
Життям ти зобов'язаний Природі,
Тож з нею свою шану розділи.

УКРАЇНЬСЬКА ДЕРЖАВА

Доки живе українське мистецтво,
Доти й сама Україна жива!
З віку у вік набуває безсмертя,
Як набувають безсмертя слова.

Доки живе українська культура,
Доти слов'янський народ не умре!
З віку у вік переходить у спадок
В душах вже наших онуків живе.

Доки живе українська мова,
Доти і серце палає вогнем!
Пишуть книжки і навчається молодь
Щось вносить в мову своє день за днем.

Доки живе українська завзятість,
Доти в не всохне козацька душа!
Наші нащадки підтверджують ділом
Те, що країна і досі жива!

Доти жива українська держава,
Доки надія палає в серцях,
Доки її невмирущая слава
Вітром гуляє по вільних степах.

ОРНАМЕНТ

Орнамент – музика очей
Дає мені безмежну силу,
Зворушує серця людей
І надає духовні крила.

Усе, що дихає красою
Хай розквітає і живе;
Усе, що зветься добротою
В житті ніколи не умре.

НАВІЩО ТОБІ В ПОДАРУНОК ЧАРІВНІСТЬ?

Навіщо тобі в подарунок чарівність?
Навіщо тобі в подарунок любов?
Чому прирікаєш на вічні страждання
Мою холодіючу кров?

Не думай! Залишишся, люба, навіки
Ти вільна, немов той метелик в лісах.
Твої прохолодні вологі повіки
Залишать відбиток на теплих губах.

Я завжди твої пам'ятатиму руки,
Волосся і голос, і очі твої.
Я мужньо витримую біль від розлуки,
Рахую хвилини, години і дні.

І час не поглине усю мою ніжність,
Сльозами не виплачу власну любов.
Гріха не зректися душі моєї грішній,
Бо в неї кохання – основа основ!

СМАК КОХАННЯ

Смак кохання взимку не замерзне,
Інеєм не стане на губах,
Теплий світ в очах твоїх не згасне,
Полум'я не згасне на щоках.

Очі не наповняться сльозами –
Я їх поцілунком підберу.
Холодом просякнене волосся
Я з твого обличчя приберу.

Вії взимку снігом не засипле –
Я його долонями зітру.
І від крижаної завірюхи
Я тебе собою захищу.

Руки поцілунками покрию
І в свої обійми загорну.
Хай весь світ у задрощах займеться,
Як тобі шепочу, що люблю.

Як тебе, мов хмару обіймаю
Ніжно, що тремтиш, мов кошеня.
Хай нам Бог усі гріхи прощає,
Як простить нам їх Сира Земля.

Ольга Гавриленко

Студентка IV курсу спеціальності "Українська мова і література та журналістика".

Брала участь в обласній олімпіаді з української мови імені Петра Яцика, обласному конкурсі "Золотий диктофон". Посіла I місце у районному конкурсі учнівських творів "Учитель у моєму житті". Вийшла у фінал Всеукраїнських конкурсів "Дівочий світ", "Жінка та суспільство: без конфлікту?".

Друкувала свої вірші в газетах "Крестьянская неделя", "Краснодонские вести", статті – у "Новому ракурсі", "Слові Просвіти".

Вона буває різна:
Сполохана і грізна,
Вона горить у серці,
Вона чудна і ніжна.
Вона живе в люстерці,
Душі моїй незнаній,
Вона як той дарунок,
Такий тобі жаданий.
Але її так просто
Не зможеш ти узяти.
Щоб нею володіти,
Треба себе віддати.

Навіщо люди йдуть з життя?
Що їх чекає? Невідомість?
Ідуть туди, й немає вороття,
Свою втрачають там свідомість.
Можливо, хтось шукає забуття,
А хтось – незнану ним зразковість.
Той хоче викинути сміття,

Що душу полонило. Випадковість?
А хтось чекає каяття,
Але не знайде він вагомість
І не повернеться в буття,
Й душа пізнає несвідомість.

Як тяжко матері на світі жити,
Коли дитинка зовсім ще мала
Примушена з цього життя піти.
Така малесенька, ні в чому ще не винна.
Для неї світ іще казковий
І добрі люди в ньому всі,
І сенс життя примарний, загадковий,
І ангели з'являються у сні.
Як може далі жити мати,
Коли не буде вороття –
Нема кого їй сповивати –
І кануло все в небуття.
Не може жити більш без неї –
Для всіх це нестерпимий біль.
Вона за нею піде слідом,
Щоб бути поруч, докладе зусиль.

ВІЧНЕ ПИТАННЯ СИРОТИ

Чому немає в мене дому?
Чому не маю я сім'ї?
Чому голодний я ізнову?
Чому я плачу уві сні?
За що караєш мене, Боже?
В чому провину маю я?
Чому ніхто не допоможе?

Пропала де моя сім'я?
Чому матуся моя рідна
Залишила мене малим?
Мабуть, вона і не посміла
Назвати матір'ю себе.

Одна душа й три різні долі:
Надія, Віра і Любов –
І кожному вони відомі,
Ми подих часу чуєм знов.
Ці обереги – три святині
Живуть у кожному із нас,
Дарують шлях життя дитині,
Митців підносять на Парнас.
Народжуємося з Любов'ю,
І Віра поряд все життя,
Надія ж – найсильніша зброя,
Із нею йдемо в майбуття.

Юлія Радченко

Студентка III курсу спеціальності "Видавнича справа та редагування". Є членом спілки молодих письменників "Глагол", публікувалася в університетській газеті "Новий погляд". У 2009 р. посіла I місце в номінації "Українська проза" в обласному літературному конкурсі "Молоді голоси". Безмежно закохана в місто як у істоту грубу, але романтичну.

ЦИКЛ "УРБАН"

УРБАН 1.1

Скажи,
Чи хочеш мене вбити,
Чи хочеш жорстким сум'яттям
Розкрять навіпіл?

Навіщо зорі...
Так, ті самі зорі в піднебессі,
Що манять неприкритою красою?
Навіщо манять так?

За що автомобілі
Приречені на рабовласницькій землі
Людей приречених з роботи й на роботу
Тягти щосили?

Я знаю, це останній мій ковток
Отруйного повітря цього міста,
Мого поетизованого урбану.
Я впилась ним.

Відкинь додолу речі і прокинься,
Струси зі свого одягу краплини
Дощу, який оплакував мене,
Загублену
У тім урбані.
Назавжди...

ЯНГОЛ УРБАН 1.2

Щасливий, що місце знайшов в цьому місті,
Місцевий у центрі без цін і без стін,
Про церкву не знаючи, грає на скрипці
Очатам безцільним. Нікому не син,

Не цінить батьківство, ні цяцьки, ні зорі,
Тримаючи щірко смичок у руці,
Як янгол небесний, він грає в мінорі,
Бо, мабуть, давно вже сидить на шприці...

УРБАН 1.3

Урбан – це звір довгорукий, безногий,
Що ошетинився тьмою стовпів,
Світлом ліхтарним сія однооким,
Сумно сутулиться горбом домів.

Виє удень, наче вулик бджолиний,
Глушить стихійним оркестром гудків.
Йде по артеріях плазма мобільна,
Б'ється у серці динаміка днів.

Лиш коли сонце безжальне сідає
В крісло-качалку – володарку снів,
Урбан, як тигр покірний, стихає
В клітці бетонній, що Ното зробив.

УРБАН 1.4

Що не роби, та спроби будуть марні.
В густій печалі, мов рідкий цикорій,
Ці корені чіпкішими не стануть.
А навпаки – неначе в спину поштовх
Штовхнуть на вулицю до тих дерев,
Що пазурами небо розривають.
Б'ючи носком напівпусті пляшки,
Що, гуркотячи, залишки пивні
Так сумно розливають вздовж асфальта,
Як нещодавно сам ти сльози лив,
Йдучи собі крізь морок о десятій
Чи о дванадцятій... Хто вигадав годинник,
Що відміряє час на працю і дозвілля,
На "погуляти" й "вчасно повернутись",
Щоби не встигнути когось там розілити,
Не червоніти, в груди ніс втопивши?
Хто вигадав ці межі гострі?
Ти їх, переступивши, не помітив.
А раз, зробивши це, знов зробиш ще не раз.
І так з огидою ти оглядаєш небо,
Немов воно тобі у чомусь завинило,
І злитися нема на кого.
На себе – це дурниці, відкидаєш.
На неї? Нього? Них усіх?
І в філософії штампованій, нудній,
В докорах невибагливих і вбогих

Ти гаєш час без сенсу і ладу.
Нечастий перехожий озирнеться
На поступ твій і погляд до зірок.
Зниза плечима: "Молоде, дурне ще...".
Чи, може, запитає про цигарку:
"Не палиш? От біда. Ну, прощай!"
І знов укинутий в безодню себе...
Хто б витягнув? Тому б сказав: "Спасибі".
Хто б тебе щиро-щиро зрозумів
І не покинув? Годі цього ждати,
Як сам цього не обіцяв нікому.
Ніколи...
Вітерець майне,
Осушить крокодилячі сльозинки.

УРБАН 1.5

Хтозна
Чому я сьогодні в якійсь мірі
Коматозна?
Мозок
Відмовляється сприймати що завгодно
Окрім Босха
Повно
Інформації що проситься на волю
Сльозно
Сонце
Скаржитесь на болі та нервовий
Розлад.
Поза
Що приймає тінь моя на липкій від дощу
Підлозі.
Поза –

Грою у любов екскурсією студентів
В морзі
Поза
Часом
Простором
Буттям
Чиїмсь склерозом
Хай залишиться у мармурі
Моя
Пихата
Поза.

Діана Стешенко

Необхідно рухатись вперед
Попри всі життєві перешкоди,
Що так часто завдають нам шкоди.
Необхідно рухатись вперед.
 Необхідно завжди вгору йти,
 Як би важко не спирало груди,
 Пам'ятайте, любі друзі, всюди:
 Необхідно рухатись вперед.
Необхідно ставити мету,
І до неї стрімко підійматись,
Головне ж людиною зостатись,
Коли ставиш будь-яку мету.

Люди! Які ж вони різні:
Приязні, добрі, веселі,
Коли приходять у гості –
Радісно в кожній оселі.

Коли ж людина байдужа,
Душу брудну й темну має,
В хату заходить – веселість
Миттю із неї зникає.

Я розумію: всі різні,
Всі ми народжені жити,
Та я благаю, у дім мій
Смуток і злість не носити.

Я боюся з тобою зустрітись,
Мені лячно тебе не стрічати.
Я боюся тобі відповісти,
Я не хочу з тобою мовчати.
 Сподіваюсь, ти зайдеш у гості,
 І жахаюсь від думки: "Не прийдеш!"
 Так хвилююсь, що будеш чекати,
 Мені страшно – розвернешся, підеш.
Я боюся за тебе, за себе.
Були друзі. А зараз? Не знаю.
Нема сили тобі відповісти,
Що люблю тебе... та не кохаю!

СВАВІЛЬНА МУЗА

Сиджу і ледве не ридаю,
То ж перша ночі. Я чекаю
На музу, бо ж вона "Прийду!"
Мені сказала на ходу.
Як росіяни кажуть, жду.

Її нема. Холодна кава,
Вже зникло печиво. Роззява,
Я не помітила, пішло,
Мабуть, за музою воно.
А третя вже була давно...

Я починаю нервувати,
Та скільки ж буде так тривати?
Я завтра скаржитись піду,
Свавілля музи доведу.
На неї владу я знайду!

Нема її. Піду я спати,
Що нездійсненого чекати!
Холоне постіль... Підійшла,
Та раптом сила потягла
Назад до столу: "Я прийшла!"

Грають діти. У куточку
Поряд з ними я стою,
І в щасливих цих обличчях
Я себе упізнаю.

Ось, здається, що ще вчора
Теж такою я була,
Радо вулицею бігла,
І з портфелем в школу йшла.

Полювання, риболовля,
Біля вогнища юрба.
"Хоч би ще не розійшлися!" –
От єдина журба.

Верещиш, летиш, стрибаєш...
І цукерки – смакота...
От матуся зустрічає...
Де ж поділась днина та?

Промайнула, не сказала,
Як тепер її знайти?!
Я стою, спостерігаю...
Розумію – треба йти!

Я тримаю в руках пластилін,
Що захочу я з нього зліплю,
Він м'який і байдужий до змін,
Як не вийде щось – просто зміню.

Я тримаю в руках пластилін...
А, можливо, це доля моя?!
Пластилін-то байдужий до змін,
А життя? Тож який скульптор я?

Коли на вулиці буяє хуга,
То так приємно в теплій хаті бути,
У затишку сидіти з кухлем кави,
Як страшно вітер виє тільки чути.

Приємно дуже в теплій хаті бути,
Та головне – у серце не впускати
Сердиту завірюху: не врятує
Від неї ні тепло, ні рідна мати.

Максим Чумак

Студент III курсу спеціальності "Українська мова і література". Тричі лауреат Луганського обласного фестивалю дитячої та юнацької творчості "І прокидається поезія в мені". Писати поезії почав із восьмого класу. Мріяв потрапити на спеціальність "Літературна творчість".

ПОДОРОЖ ВСЕРЕДИНУ МОЄЇ ГОЛОВИ

Все, що потрібно,
В моїй голові...
Вистачить точно на вечір
І ранок.
Решту, що лишиться там
Наостанок
Зможеш на пам'ять
Забрати собі.

Хочеш побачити?
Ось тобі ключ.
Ключик нівроку –
Його не підробиш.
Ну ж бо, рішуче,
Береш – і заходиш ;))
Як це зробити?
Прищілься і влуч...

Тут навкруги розрослись
Килими:
Трави встилають підлогу
І квіти.

Тож, якщо можна, прошу
Не палити –
Тут є природа, тож ми
Не самі.

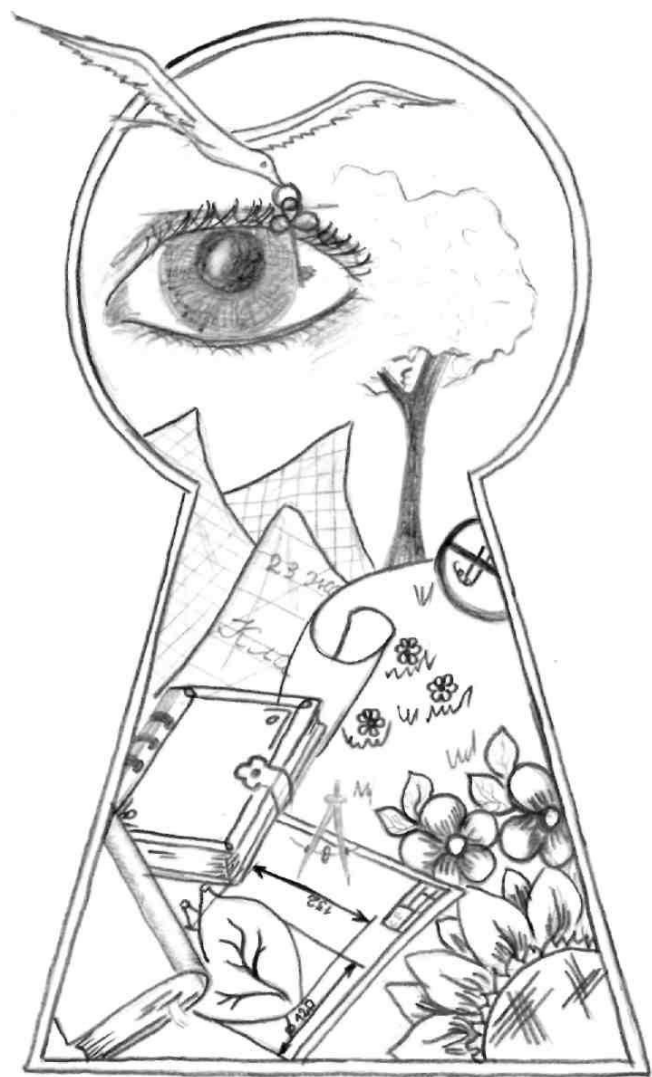
Бачиш, фантазії
Квітнуть сади:
Яблучні жарти,
Вишневі ідеї.
Спробуй, будь ласка,
Злети над землею –
Це незвичайні,
Це дивні плоди ;)

Зліва – архіви,
Де можна знайти
Схеми і плани
Підкорення людства.
Буде хвилинка –
Тоді приберусь тут,
Тільки не зараз,
Нам треба іти.

Звідси дверцята до зали
Ведуть –
Там мої ідоли
Сохнуть без діла:
Чітко підкреслені
Лінії тіла
І порожнеча –
Така їхня суть...

Всі без кінцівок,
А що цікавіш –

Всі без голів,

Наче клони Венери.
Це знамениті
Мадами і сери
З драми "Дивись, а чіпати
облиш".

Знову наліво –
У темні місця,
Там щось таке,
Як сказати, не знаю:
Бродить, кипить
Без кінця і без краю,
Щось там живе,
Невідоме з лица.
Знаєш, можливо, там двері...
Портал!
Звідти я можу
Дістати, що хочу!
Треба ж... портал :)
От якби не наврочить –
Так я це місце
Ще не називав.

Що за свідомість
Без темних кутів,
Без тарганів
І скелетів у шафі,
Без островів,
Що відсутні на мапі?

Дещо таке я в собі
Породив ;)

...Купа лахміття
На хмарах висить,
Гори поточених,
Списаних буднів,
Що потопають в думках
Каламутних –
Так, ми на місці:
Це звалищний світ.

Я тут раніше
Частенько бував –
Жив у бруднім
І лінивім полоні,
А ночував я у замку
З картону,
Пив замість "Швепсу"
Дешевий "Байкал".

Поряд зі звалищем –
Атракціон :)
Кола, поп-корн
Чи твої побажання.
Вата смачніша?
Це спірне питання.
Ні, якщо смачно,
То їж хоч рулон ;)

Універсальна моя
Голова:
Жарти окремо,
Папери в архіві,
Коні у стайнях,
Новини в ефірі,

Ну, а в каплиці –
Там віра моя.

Все, ми на фініші,
Нікуди йти.
Це тихе сховище
Не для релігій –
Світ мій на те
Аж занадто великий.
Плюс він повинен
І буде рости.

Людям незручно, коли ти
Мовчиш.
Хочеш не хочеш – давай
Спілкуватись,
Треба й над жартом
Тупим посміятись,
Блазні у моді!
Давай! Веселіш!

Я ж бо не красень, не геній,
На жаль,
Краще за всіх я нічого
Не вмію,
Але я радію, що Цим
Не хворію,
Я не сміюсь,
Щоб сховати печаль.
Я стаю краще,
Я наче лечу,
Коли у капличці
Поставлю свічу.

Мапу ти можеш
Лишити собі,
Просто... Якщо закортить
Повернутись ;)
А, головне, я прошу
Не забути:
Все, що потрібно, –
В моїй голові.

Юлія Ященко

*Студентка III курсу спеціальності
"Українська мова і література та
англійська мова".*

ВОНА – ВЕСНА

Вона хотіла щось змінити –
Чи ніч на день, чи день на ніч.
Вона хотіла все лишити –
З весною бути віч-на-віч.

Їй не хотілось світла сонця,
Вона чекала на грозу...
Розчинене її віконце
Зі склом чистішим за сльозу

Її уже не рятувало.
Спішила геть від всіх вона.
Її неначе поміняли –
А замість неї лиш весна.

Вона сторінки гортала,
Немов гортала життя,
В альбомі записи читала
І плакала до забуття.

В очах її втопилось щастя,
Тепер сльозою біжить.
Зуміли в неї серце вкрасти –
Без нього так важко жить.

Її очі – два дзеркала болю,
Що нещадно їй серце щемить,
В них втопилася крапелька горя,
В них надовго спинилася мить...

Коли він говорив, що не любить,
Коли він говорив «не моя»...
Він не знав, що її просто губить,
Він не знав, що їй в серце стріляв...

НОВА

В мені багато змінилось,
Моя роздвоїлась душа.
Та, що колись сміялась,
Тепер усім стала чужа.

Вона радіє лише сонцю,
Вона цурається людей.
Її очі немов – два віконця,
В яких панує світ тіней.

У неї погляд змінився –
Він дивиться, ніби наскрізь,
У неї голос змінився –
У нім не чути вже сліз.

Розмова також змінилась –
Інакше вже звучать слова,
Вона в нову перетворилась,
Вона для всіх тепер Нова.

СІЧЕНЬ

Вона сидить на самотині,
Вогника в очах нема.
Надворі день квітневий лине,
А в неї в серці ще зима.

Вона себе там загубила
Залишилася між снігів,
Думки пільма заповонила,
А душу січень застудив.

Та очі її ще горять,
Тим дивним полум'ям із криги.
На віях сльози все бринять
І крапають на ковдру й книги.

СОНЯЧНА

Її волосся соняхи квітчали,
А очі були неба голубіші,
Але такою ще її не знали.
Вона – відлуння вранішньої тиші.

Вона ішла, а начебто літала,
Торкаючись до сонечка крильми.
Та раптом захиталась, впала,
На землю грішну, десь поміж людьми.

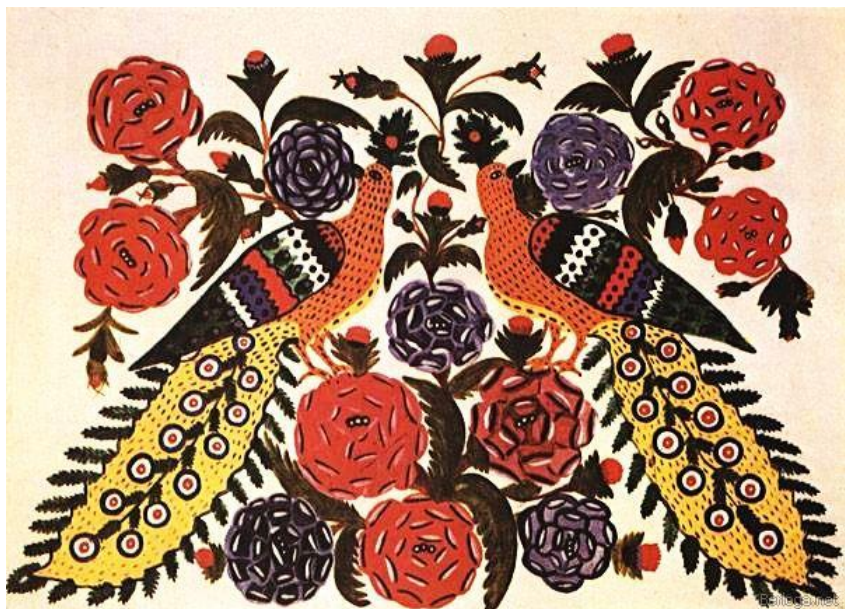
Її волосся терни завітчали,
А очі стали кольору грози.
Назавжди в неї крила відібрали,
Лишивши тільки музику сльози.

ЧУЖА

Чи знаєш ти, як боляче страждати?
Чи знаєш ти, як все це знаю я?
Ти знаєш, що таке «віддати»?
Ти знаєш, що таке «моя»?

Чи знаєш ти, що є життя?
Чи знаєш ти, де є межа?
Чи знаєш ти, що знаю я:
Для тебе я завжди «чужа»...

"Я просто пишу так, як і дихаю!"
А.Ляшенко

Алевтина Легещич

Підготовче відділення. Перша поетична збірка «Назустріч вітру» вийшла в 2007 році. 2009 року опубліковані книжки поезій («Подих рідної землі») та ліричних новел («Дівчина на ім'я»).

ВОКЗАЛЬНЕ

Тіні витанцьовували на стриженому вазончику – коротко-коротко стриженому, як кажуть, "під хлопчика". Декілька пречудових довгоногих, довгоруких помаранчевих тіней. Не буває, думасте? Буває та ще й як! Справді помаранчеві... Одна тінь упала та перетворилася на зелену. Інші – навздогін бігли, аж поки не покотилися волошковим полем. А небо було, мов зім'ята фольга із шоколадки "Корона". Тіні падали, зменшувались. Ой, вони вже схожі на мурах. Так-так, вони – мізерні мурашки, їх – хоч лопатою греби. Ого!

...Просинаюсь, лежу, не відкриваючи очі мінімум дві хвилини. Снилось. І кидаю вголос, може, і гучно, може, і дзвінко "затяганий вислів": "Кіна не будет, електричэства-кончілось". Ось тепер відкрила очі. Бачу: вгорі небо, майже волошкове, хмари-білоручки ледь повзуть, а ця вся краса небесного простору зачепилася за далекі хмарочоси. Відчуваю: голова лежить на колінах, потім чую знайоме до болю: "Ку-ку!". Отже, коліна Соні.

– А, Соня, привіт! – усміхаюсь, відчуваючи, що все круто. Дую на хмару – хай біжить!

– Ага! Сонько, тут ти. У мене коліна болять, голова тяжка.

Люблю сни, які женуться за мною у мандрівках, липнуть до мене разом із дорожньою втомою, я приймаю їх радо, як дорогих друзів. Сьогоднішній сон на вокзалі, короткочасний, але файний – ні в казці не сказати, ні пером описати. Але завжди у вокзальних снах є мурахи. Не убий комаху — гарне гасло, та вони лізуть у кожне сновидіння, намагаючись його своєю присутністю "підгадити".

Я не сама, свідомо розумію, що на привокзальній площі Харкова людей тьма. Сонька дістає з наплічника книжку. Таку собі коричневу пузату книжку відомого видання. Читає вголос. Все лежу на колінах, і прямо над вухом у мене пролітають ліричні рядки, які в Сончиному виконання звучать, мов політичні гасла. Браво, товариш Соня!

Збірка Леоніда Кисельова "Тільки двічі живемо" – улюблена в моєї подруги. Вона носить її в наплічнику з 16 років. "Завтра буде світ такий, як завше, – Білий, жовтий, трохи вороний".

Позираю на світ: а мені шкода, до болю у висках шкода, що ми змінимося, може, вдосконалимось, а він – ні! Завжди старий, сивий, навіть у серпні. Його срібна борода-хмара падає на землю і... Шкода! "І зависне небо, наче зашморг, Як і має бути восени."

...І все має, мусить бути так, як треба. І так шкода! "Сон, мов смерть, настигне на світанку".

Лайно, у мої сни завжди лізуть мурахи, навіть у добрі, світанкові...

...Соня, захоплена, охоче цитує. І тримає коричневу книжку, таку собі жовтосторінкову, тільки для "понту", бо знає, як свої п'ять пальців на лівій нозі тридцять восьмого розміру, ці славнозвісні рядки.

До читання вухом припав хлопчина. Мені не видно, я відчуваю його дихання. Лінкувато повертаюсь: а він файний! Особливо, коли в його світлих очах віддзеркалюється приблизно тридцять тисяч кілометрів неба. Я дивлюсь довго, переварюючи в мозку окріп своїх думок, які складаються із цифр. Скільки ж насправді кілометрів неба в його очах: тридцять тисяч чи тридцять дві тисячі п'ятсот один? Підрахувавши точно аж до одиниць, я усміхаюся. Замовкла Соня. Молодий чоловік сидить на привокзальному газоні поруч із двома дурепами, одна з яких урочисто гортає сторінки. Якщо він тут більше, ніж десять хвилин, то висновок елементарний – він дивак. Нам це неймовірно подобається. А ще поруч пробігає трирічний хлопчик прямо перед моїм обличчям, пробігає хутко і легко, зі сміхом, тягнучи за собою на мотузці жовту машинку, тягнучи за собою шматочок пластмасового щастя. Пробіг!

– Я – Слава...

– Соня!

– Емммм....

– Вона – Фея.

– Фея?

– Угу, – кидаю. (Вивчаю його: зелені кеди, смугаста футболка, джинси вузькі, волосся видовжене (хе!) світле, очі – ох! очі... Витончений...) Додаю квапливо: – Несправжня. Це так. Краще не зважай. Ася я.

– Кудись їдете? – питає зацікавлено.

– Знаєш, скільки доріг веде із дому додому? – Підіймаю запитливо брову: – Т-с-с! – і кажу вже тихо-тихо – усі!

– То додому їдете?

– Вся земля – дім. Дім без господаря. Просто.

– А ти? – вставляє Соня.

– На фест. У Коктебель. Фестиваль джазової музики... Вірші добре читаєш – зворушує.

– О! Джаз – вічна музика. Усе, що неправильно – те й вічне, – не втримуюсь.

Нафіг ото він прийшов?! Очами випендриться? Чи що?

Далі тривав уже діалог моєї товаришки з цікавим юнаком. Я ловила тенетами свого світосприйняття їх фрази, ловила й одразу відпускала, щоб не засмічувати непотребом думки. О! Дубль номер два: малий із машинкою, підстрибуючи, лине вдаль, а пластмасове щастя зазнає неочікувану перешкоду – мою витягнуту ногу.

Мені здається, що скоро на третю платформу прибуде поїзд "Харків – Утопія". І треба б відшукати в наплічнику квиток. Час відправлення: "перша", час прибуття: "остання". Підраховую тривалість поїздки: "е-е-е раз, два, е-е-е, вічність!". Не запізнитися б!

У нашому вагоні занадто гамірно. Багато дітей. Як мавпочки, вони звисають з верхніх полиць і висовують вологі язички. Ха! А прикольнo! Я теж добираюся до верхньої полиці, дивлюся на сусідів – звичайний насуплений парубок у спортивному костюмі, "девушка" вишукано одягнена. За вікном пролітають стрункі ліхтарі, точніше їхні вогники-маяки, які губляться за вечірнім чорним шкіряним плащем. Багато думаю. Мої жирні думки переварюються самі собою. "Фрейндка" знизу переглядає фотографії, погані, не відредаговані, шалено життєрадісні. Конфузні обличчя, насичені веселими фарбами; випадкові фігури на вокзалах, провідниця, бездомні собаки... Я не помітила навіть, як спустилася. Ми беньками витріщилися на екран.

Від лінощів ми з розпочали з нашим подорожнім сусідом. Він скося кинув погляд на книжку Соньки, мовляв:

– Та не, я – проти книжок. Чоткіє пацани не читають, а слухають реальний музон.

Я ледь не вдавилась "Ведмедиком" – шоколадним носієм гормонів щастя.

– Фе! – скрикнула в емоціях. Нащо він мені?

– А шо канхвет паганий?!

– Угу, солоний, – лізу нагору, звеселена і незадоволена, хапаюся за сновидіння. Мурахи-мурахи!

Ранок різко проричав кордоном, перевіркою паспорта, протяжною чергою до туалету. Р-р-р!

Жадібно їмо канапки із ковбасою, присмоктуюся до червонощоких помідорів. Ситі, запиваємо гарячим чаєм, який пахне потягом (чи то потяг пахне цим духмяним чаєм?).

Курський вокзал зустрічає тепло попри прохолодну погоду Москви. Зустрічає нас тепло і Муська. Ми – троє – списуємо спільно сторінки нашого життя кольоровими олівцями дитячим кульгавим почерком, сторінки оцього життя в старовинному славетному місті.

Стоїмо на Манежній площі... Радіємо! Ми – піщинки цукру у чашці Всесвіту. Солодкі до нестями! Весело хрустимо на зубах, але у будь-яку мить можемо рознервувати перебільшеним вмістом глюкози. У долоні у мене монетка – 5 рублів – вважай, скляночка чаю. Дивлюсь на сонце крізь монетку... Закрила його – і нема! Отак і поживіть ви тут без сонця, затінивши його грошима. Отакої!

– Сонце, Аська, поїдемо до Третьяковки?! – не питає, а благає Сонька.

Киваю, тобто, – так. Люблю, коли називають мене, божевільну, сонцем. Але лише деякі. Бо сонце – єдине. Хай називають так лишень ті, у кого я є-ди-на!

Сьогодні я занадто солодка. Сидимо на хворій землі в енному парку. На Мусиному плечі видає ледь чутні дивакуваті, як на мене, звуки морська свинка. Рвемо кишки від отих звуків. І вже, наторгувавшись зубами, протягую

смагадкові листочки подружці-масквічкє. Емоційно-збуджено замість спасибі чую:

– О! Єва будєт чутъ-чутъ рад!

Що? Дійшло нам через тривалий час, що свина звати Єва, незважаючи на те, що він свин.

Я – солодка.

Щє багато-багато сторінок в дитячому альбомі для малювання нашого життя. Альбомі зі строкато розмальованою обкладинкою. Там тепло-холодна "Масква", темні, хоч в око стрель, ночі, барвисті дні; стрибки на сьомому небі, томні прогулянки, небачені історії, з краю в край – люди, якісь розмови, пусті балачки та штука, що її звать дружбою, заморені черв'яки, зношені шузи, сміх, що й не до речі, й скам'янілі від дива постаті...

Слухаємо мелодію Арбату, народжену "гібсоном", скрипкою та кларнетом. Дійшовши до серця та пройнявши душу, вона наvertsє солону воду на обличчя. Солодко-солонна, тепер тримаю за руки дорогих мені Соню і Мусю. В цукрове серце накрапають кристалики солоності. Капкап – під ритм гітари, нервово з нами заплакала скрипка. І –гамба!

Крутяться, як курки в решеті! А я з дивакуватою товаришкою мету по асфальту джинсами. Похапцем зашнуровані шузи, досліджують незнайомий пил чужого вокзалу.

Я засну під читання Соні в залі очікування. Вона накрис лагідно мене своєю червоною олімпійкою, настільки лагідно, що в мій сон завітає крізь юрбу мурах, де маленьке сонечко – комашка світлих сподівань.

ВІДВЕРТЕ

Не кажіть про щастя відверто, коли ви не гуляли на міському вокзалі. Не кажіть про щастя захоплено, коли ви

там не гуляли в парі. Не кажіть про щастя впевнено, коли ви там не гуляли, обмінюючись думками-ластівками, які здіймалися на захід сонця. Не кажіть... Не треба!

Аля йшла стрічкою-рейкою, взявшись міцно за руку Русі. Вони повільно прямували за жовтневим сонцем – стиглим яблуком, що зависло вдалечині над потягом "Луганськ – Київ". Потягу тут ще стояти півгодини, сонцю – теж. Це яблуко впаде з гілки стиглого неба, покотиться... А поки що двоє йшли за ним, з надією посмакувати солодкий плід неба, щоб промені, як сік, розтікались по вологим вуштам.

Рудій дівчині хотілося фотографувати кожен вагон, кожную платформу, кожного подорожнього. Щоб до нестями! Щоб до розряду! До розряду батарейок.

Дійшовши до суворого будинку старого вокзалу, торкнулись до масивної ручки скляних химерних дверей. Зачинених дверей... Ні! Такого не може бути! Блукаючи в емпіреях, Аля, приголомшена, свято вірила, що не буває зачинених дверей, що просто ключі загубились, а їх і не шукають, просто... Тре' вибити двері. Пізніше! Бо не встигнуть посмакувати сонцем. Іти!

– У синіх очах – море, кажуть всі... – не до шмиги мовила руда. – Сірі очі – калюжа... – продовжувала, не збагнувши, що потяги знизу ледаче повзуть, а деінде рухливими мазками на полотні колоритного вокзалу розкидані люди.

– То в мене болото?! – здивовано у відповідь.

Вони стояли на переході через залізничні шляхи. Аля, раптово розвернулась на дев'яносто градусів, зазирнувши в очі загадковому співбесідникові. У такі собі зелено-сіро-карі очі...

– У такому болоті й тонути не страшно! – вигукнула...

Сьогодні вони не наздогнали сонце. Згори шукали його розгубленими поглядами – куди ж впало? Його стовідсотково відніс поїзд солодких сподівань, який прорізався крізь класичний український вечір.

А двійко "молодих і цікавих" опинилися в старому дворі, який, очевидно, пам'ятає далеке дев'ятнадцяте століття. Тут нездоланий час залишив свій масивний відбиток назавжди. Розбиті колони стогнуть від образи, від забуття. Невідомий пам'ятник, забутий суспільством, опустив важку голову. Поряд став Руся:

– Шкода! За останні роки до нього ніхто не підійшов, навіть щоб поглянути в обличчя. Шкода пам'ятника.

– Ми будемо приносити йому квіти... Справді?

– Справді.

А два ліхтарі з вибитими очима, один навпроти другого, не розмовляли між собою років зо тридцять п'ять. Вони від самого народження охороняли спокій забутого пам'ятника.

– Грицько й Каріна – охрещує парубок ліхтарі з нотками лірики в голосі. Все одно тут пахне вокзалом. Троє знають це остаточно – Аля, Руся і час.

Пара стояла в тривожному захопленні. Час теж зупинився на хвилиночку, щоб помовчати ні про що. А потім всі троє схаменулись і полинули вдалечінь, від запахів омріяного вокзалу. Полинули із вогниками щастя у збентежених очах.

Ніколи не кажіть про щастя відверто, якщо ви не гуляли на вокзалі...

Любов Рєпка

ЛІСОВА КОЛИСКОВА: НАРОДЖЕННЯ

Легкий, пухкий попілець
ляже, вернувшись, в рідну землю,
вкупі з водою там зростить вербицю, –
стане початком тоді мій кінець
Леся Українка.

Відчуваю тепло у пальцях. Ще вчора вони були холодні, а сьогодні вправно перебирають попіл бурштинового листя.

Марево перед очима не зникає. Жовте марево пливе колом навколо мене, закручує, бавить холодним теплом. Я занурююсь у ці барви осені з головою, великими ковтками п'ю сонце, та майже не відчуваю тепла в пальцях. Майже не живу.

Чуттєві сторінки пожовкли від часу. Іноді згадую про минуле, а серце не відчуваю, як і пальців. Холодом, холодом віє від того латаття пам'яті. Зеленим зіллям те було. Зеленому поробилося, пожовкло воно. Рясно, рясно, а потім бурштиновим попелом зробилося.

Важким золотом засипана стежка у забуття. Я шукаю шлях туди, роблю кроки назустріч невідомому. Замкнуте коло лісу стереже кордон між цим світом і тим, де живуть "можна" й "неможна". Роблю кроки в майбутнє, кожен з яких сповнений бурштином, золотом, відчаєм, божевільним щастям. Заколисує лише згадка про дитинство, коли маленькою сиділа у траві, а там, вище, шматочок блакиті бавив своїм далеким кольором. Хочу туди...

Навколо коло жовто-чорного лісу.

КОЛЕСКОВА
ЛИСОВА

Ліс, мов велика жива істота, його дух шумить заспо-
кійливо, шепоче барвисту мелодію колискової.

Шр-шр-шр-шр...

Від-чу-чу-чу-ваю... спрагу жити. Дайте мені шматочок життя. Ліс дивиться в мене, я теж туди зазираю. Пронизливо, крізь власну сутність, виринаю назовні, сповнена спрагою. Це бажання вливає в мене лісовий дух, пряний, щасливий, хмелем примушує йти далі. І тоді все одно стає на ті "можна" й "не можна". Все одно на бурштиновий попіл між моїми пальцями, на той холод, який примушує їх німіти.

Маю час, багато часу, кожна хвилина – маленька вічність. Майбутнє, минуле сплелися, пройшли крізь мене у це вигадане мною теперішнє. Цей час – справжня реальність будь-коли в цьому світі. Світі жовто-бурштинового лісу.

Торкаюсь шорсткої кори дерев і обіймаю їх, вони тепер рідні.

Від-чу-чу-чу-чу-ваю... смак у роті. Це повітря, воно як їжа і вода.

Моє теперішнє, мов гумка, патока, цукрова, липка, маса спокою та божевільного щастя.

Не бачу Їх. Їх – далеких, холодних відтінків минулого. Минуле – я й більш ніхто. Минуле скрізь і ніде. А майбутнє – у кожному листочку, всюди.

Маю бажання бути сьогодні. Перегортати сторінки цього яскраво-жовтого листя, тримати бурштин у руках і бачити перед собою нескінченну реальність мого минулого й майбутнього, моє зараз тут і завжди. Бути... Мов лісовий дух, мов... мавка.

Юлія Старцева

Магістрантка спеціальності "Літературна творчість".

У лавах цехової братії, ремісничої когорти та інших легіонів і масивів творчої біомаси з 13 років.

Оповідання пише, коли немає часу писати романи. Статті пише, коли немає часу на оповідання. А якщо немає часу навіть на статті, веде щоденник...

ТРОХИ НЕПРАВДИ ПРО...

(Із щоденника)

Четвер

Не стало Майкла Джексона. Пішов, лишивши трьох (більше?) дітей, тисячі (мільйони?) прихильників, рекордно популярну платівку, борги й купу пліток. Його ім'ям сучасні американські (китайські? африканські?) батьки ще довго лякатимуть неслухняних дітей. Але чомусь хіти співака зацікавили мене тільки зараз.

"На одного педофіла стало менше", – перше, що подумала я, коли дізналася про смерть короля поп-музики. Звичайно, я завжди вирізнялася неординарністю мислення. І водночас його безглуздям.

Понеділок

Вирішила почати писати цю маячню не з понеділка, а від дня, який мене наштовхнув на цю дію.

Вівторок

Сумую за тобою навіть коли ти поруч. Але тебе немає. О, мій Гомесе, чи Хуліо, чи Педро! У тебе поважна причина, аби не бути поруч: ти клеїш шпалери на небезпечному для життя місці – стелі.

Середа

Мені зле... Помираю від того, що повірила в життя.

П'ятниця

Здоров був, Оскарє, милий мій Оскарє Дюфрене! Я відкриваю тебе для себе не лише для того, аби хтось потім прочитав увесь цей потік свідомості, а задля вибачення заздалегідь: pardon, я ніколи не буду в Парижі!..

Субота

"Чи є різниця між життям та смертю?" – спитали учні в Сократа. – "Жодної", – відказав мудрець. – "То чому ж ти не вмираєш, учителю?" – "Саме тому".

То чому ж людина все-таки боїться смерті?

Неділя

Знецілення (знецінення?) душі: читаєш по три-чотири абзаци на день, вважаючи це нормою життя. Таким варто його собі обирати? Твій комп'ютер трохи не пилком припадає, як і мозок, до речі. Відправ хоч смайл на яку-небудь адресу. Відкрий для себе щось поетичне, нарешті! О, вибач, я забула, що тебе тягне від прози життя, а надто від його драматизму. О'кей, спробуй вилізти зі своєї багнуки,

написавши сценарій мелодрами й зігравши в ній головну роль. Ти здохнеш! Так отожд, вилазь!

Вівторок

Ти здаєшся мені недосяжним. Позіхаєш в слухавку й говориш про велике: великий млинець із сиром на тарілці, велику муху, котра щомиті зазіхає на твій млинець, величезний пакет сміття, яке чекає другу добу на своє звільнення десь на найближчому звалищі. І все це ти мені розповідаєш, начебто я теж думаю весь час про великі речі. А я живу собі помаленьку...

Середа

Як часто ти стримуєшся, щоб не зробити помилку? Наприклад, перед тим, як відправити огидне повідомлення на не менш огидний номер чи перед прочитанням есемески від людини усього твого життя: "Я тебе не кохаю! Я тебе не кохаю! Я тебе не кохаю!?" Треба бути повним бовдуром, аби робити такі безглузді речі.

Четвер

Проїжджаємо повз страшну аварію: невеличку автівку збило вантажівкою. Щоденні ДТП на тамбовській трасі – явище звичайне – кілометрові пробки, у яких на десять одиниць транспорту вісім вантажних машин, переважно далекобійних, і кожна, зазвичай, дуже поспішає, наша легкова ризикує таким же становищем, як і розбитий "Пежо", беручи вправо на обгін повз ряд важких камазів.

Потім про наш "Москвич" скажуть в інспекції: "На шляху до... вилетів у кювет..."

П'ятниця

Після обливання мене грязюкою, багном, ще чимось огиднішим два місяці тому ти врешті вирішив зателефонувати. Ловеласе третього тисячоліття, куди б тобі ще почепити заслужені лаври?! Єдине, про що я жалкую, – марно витрачений рік. Тепер розумію, що корисно іноді повертатися до себе, а не паплюжити свої кращі роки з представниками обкуреного покоління.

Субота

Позич мені трохи себе, а, може, віддаси назавжди?

Неділя

Зацікавилася кинутими на робочий стіл жахами "Поворот не туди – 2". Мене знудило на сьомій хвилині перегляду. А з яким азартом, запалом, диким шаленством чекала на чергову серію славнозвісного "Фредді", будучи ще соплячкою! Може, мене теж повернуло не туди?

Понеділок

Коли мене хвалять, я посміхаюся й тихенько пишаюсь собою. Коли ж мене лають – я пишаюся собою й тихенько посміхаюся.

Четвер

Життя дарує нам великих кандидатів у володарі світла, води, кисню, цін на цукор, м'ясо, яйця, молоко... і теде... У володарі адміністрацій, банків, ВУЗів, шкіл, дитсадочків і всіх людських душ

А перед великим народним герцем бачимо, як піднімається на поверхню політичної ріки те саме, від чого смердить не тільки в прибережних смугах, а й на всій території України, у існування якої, як і в Ельдорадо, хочеться вірити...

П'ятниця

Не люблю барахолки. Особливо секонд-хендівські. Кажуть, що будь-яка річ поглинає в себе людину: її характер, соціальний і фізичний стан. Не уявляю, як можна носити на собі дезинфіковану людину.

Неділя

Святий день, а я, грішниця, убила таргана власною долонею. Це те, що було під рукою.

Понеділок

Мій країні 18. Вік повноліття... Вже не дівчинка, але ще й не жінка. Претендентів багато, а Вона чекає на СВОГО МУЖЧИНУ.

Вівторок

Минаючи автобусом селище Металіст, побачила у вікно старого (але чи справжнього?) Сантьяго з хлопчиком Маноліне... Герої Хемінгуея, сидючи на узбіччі, торгували кавунами...

Середа

Цілу ніч давала ляпасу сама собі, вірніше, біла себе по пиці, обороняючись від комарів. Весілля в них було чи що? Але вбивство одного не дало нічого, бо позбутися масового мордування одній важко!

Четвер

Життя схоже на патологоанатомічний стіл – чим більше тебе ріжуть, тим менше тебе залишається. Це, звичайно, якщо не брати до уваги, що життя й названий стіл – речі несумісні.

П'ятниця

Невизначеність псує життєвий графік. Мене, як і п'ятий корабель у пошуках берега без курсу й напрямку, може забрати вода. А коли щури тікають з корабля, капут, здається?..

Неділя

День добіг кінця, молоком вилився в дзбанок. Моя долоня запітніла у твоїй, але звільнитися не збирається – їй тепло, вогко, хороше. Питаєш, чи потрібна мені пігулка невідомого MDMA або подібної гидоти, хочеш мене вбити, що дасть тобі змогу дивитися на мене вічно. Тоді моя правиця назавше лишиться у твоїй руці.

Ми бредемо босоніж по літеплому щойно після дощу асфальту й тупішаємо від однієї тільки думки, що людина може померти й без екстезі, просто повіривши у свою слабкість. Я ковтнула свіжого повітря й загубила голову...

Понеділок

Пестиш мої пальчики, ненароком струшуючи цигарковий попіл собі на коліна. От самогубець! Пропонуєш заміж, бо, по-твоєму, є сенс у тому, що я гарнюня.

... До світанку далеко, але я щаслива, бо йду цією дорогою з тобою.

Вівторок

Сьогодні я померла. Напевно, ж у моїй смерті винна я сама. Тепер вірю лише єдиному чоловікові, який сказав: "Насправді дуже легко зіпсувати гарні стосунки, досить вимовити: "Я кохаю тебе".

Моя любов – з маленької літери, зате вона була величезною. Цього разу битву програно.

Четвер

А чи правда, Фредеріку, що найдивовижнішим у людському житті (й у моєму, Боже??) є те, що воно продовжується?

П'ятниця

"Я, кажется, понял: всему виной СЕНТЯБРЬ – проблемы всех последних дней в этом заключались..." (пісня CD & Stigmata "Сентябрь" (remix))

Субота

Перейшла на постільний режим. Тепер сплю з Бронхітом...

Неділя

Щоразу, коли я розчаруюся в чоловіках, мені кортить стати чоловіком. Але цим, звісно, світ не врятуєш...

Вівторок

Пишеш в есемесці про те, що здохнеш без мене. А знаєш, я померла три тижні тому...

Середа (вже котра після вівторка)

Життя проходить поволі..... а я забула, що веду щоденник!.. Треба хоч це занотувати!

Ірина Шаталова

Студентка IV курсу спеціальності "Літературна творчість". Автор поетичної збірки "У мереживі зорь", учасниця обласного молодіжного конкурсу поезії та прози "Срібний голос – 2007", призер II обласного конкурсу творчих та дослідницьких робіт "Мій земляк Борис Грінченко".

Я – РІКА

Що таке ріка?

Пригадую, як у школі мене змушували вивчати на... уроках (хотіла за звичкою сказати на *парах*) географії визначення цього слова: *ріка – це постійний водний потік значних розмірів з природною течією за руслом від витoku до гирла*.

Пригадую, як часто зустрічала це слово в поезії: *І ріками повилася, Озерами вкрилася Вітчизна моя*.

Пригадую час, коли були популярні хіти "Я живая река" та "Вены-реки".

Так, це все лише спогади, лише згадки про минуле життя. Ні, не життя, а існування. Чи, може, все ж таки життя? А втім, яка різниця? Немає різниці між тим, чого взагалі немає. У минулому немає життя, немає існування. У минулому все було й залишається минуле. Сьогодні є теперішнє. Завтра буде майбутнє. Так склалося, що така істина, від якої не втекти.

Якщо сьогодні маємо *теперішнє*, то про нього й поговоримо.

Хто Я, що являю собою взагалі? Хто Я: Людина? Чи, може, Тварина? Чи, можливо, Рослина? Жодне питання не отримує позитивної відповіді. Чому? Тому, що Я – Ріка. "...Я живая река...", – як у пісні, що в минулому була хітом.

О! Я вже уявляю здивовані вирази облич тих, хто дізнався про *моє* власне обличчя. Я не маю підстав його приховувати так само, як і не маю бажання розповідати історію народження *мене* – Ріки. Та, мабуть, цього разу підкорюся бажанням інших: доведеться розповісти.

Отже... Я – Ріка! І не тому, що мені сподобалося це опоетизоване слово; і не тому, що запам'ятала визначення зі школи; і навіть не через те, що хіти, про які вже згадувала вище, були моїми улюбленими. Ні! Я – Ріка тому, що *ріка* – це Я. Бачите, як все просто! Моє життя чи існування – немає різниці – стало рікою, постійним водним потоком. Блакитне небо над головою – це мої сині хвилі, твердий ґрунт під ногами – в'язкий мул. А постійно мінливий колорит подій і обставин – це береги *мене самої*.

Лівий і правий берег... До якого з них пристануть мої хвилі, залишаючи по собі вологий слід? Яким буде мій вибір: котрий із берегів отримає одвічні людські цінності; на котрому з них опиниться більша частина *мене*? Що в цьому світі найважливіше та як слід вчиняти з ним? Я впевнено роблю власний вибір – усе здається простим, залежним лише від мене. Проте (мабуть, крім визначення слова *ріка*, з географії слід було б запам'ятати ще дещо) існує *вітер*, який робить мене, ріку, невольною до керування напрямом хвиль. І тоді дуже боляче розбиваються на берегах Надії, Сподівання, Бажання та Мрії.

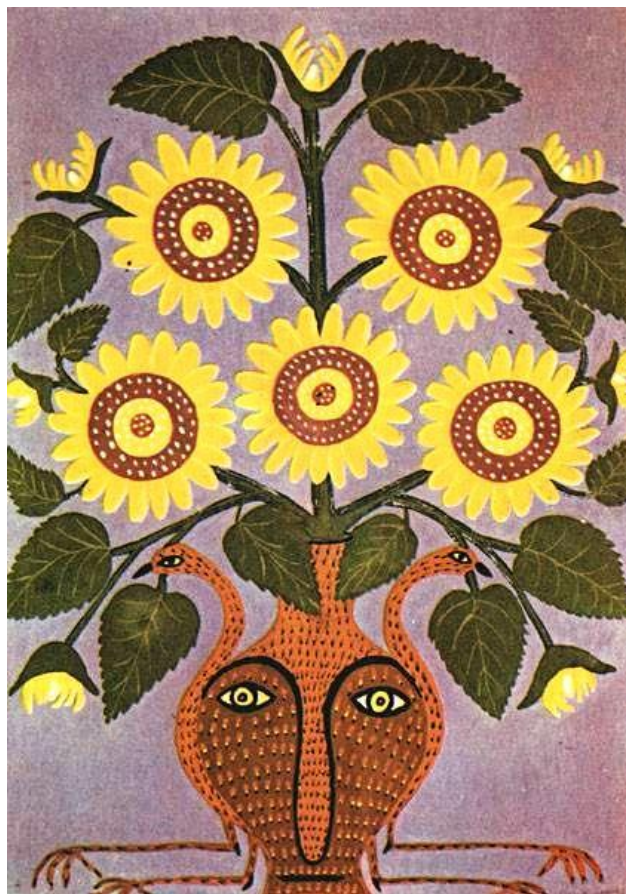
Я – ріка. Моє життя – це *постійний потік*. Я в постійному пошуку, я завжди в русі. І, що б там не сталося, як і будь-яка з моїх сестер – таких же, як я, і тих, які позначені на мапах – я маю котити свої хвилі вперед. Назад не можна... Тільки вперед.

Я буду, я маю жити далі.

Вчора залишиться минулим. *Сьогодні* є теперішнім. *Завтра* настане майбутнє... *Моє майбутнє*...

Маленька часточка великої душі

Тетяна Глазухіна

Студентка V курсу спеціальності "Літературна творчість". Публікувалася в студентських молодіжних газетах "Контакт", "Живе слово", "Новий погляд". Любить експериментувати із змістом і формою своїх творів.

ОКО

Наші будинки були паралельними, як, загалом, і ми одне одному. Наші вікна удень дивилися на нас поблискуючи очима, а вночі згасали, як вимкнуті ліхтарі. Таких вікон було безліч, і кожне жило своїм незалежним життям. Жодне з них хотіло, аби в його особисте життя хтось втручався, тому задля власного спокою закривалося, завішувалося шторами, заклеювалося газетами або фольгою.

Наші вікна були особливими. На її вікні стояв один горщик із рослинами й не було ніяких штор, паперу або фольги. "Мабуть, вона любить, коли до кімнати потрапляє світло", – думав я. А моє – не терпіло втручання рослинного світу, вдовольняючись своєю сліпучою білизою. Висіли тоненькі шторки. Раніше я рідко дивився у своє вікно. А чого я там не бачив? Двір знайомий із дитинства, бабусі на лавочках і сусіди, які постійно вигулюють домашніх улюбленців.

Але в цей день я чомусь опинився біля вікна. Я живу на четвертому поверсі п'ятиповерхівки, тому з висоти можу роздивитися майже все, але мені це не цікаво. Отож, того дня я попри всю свою незацікавленість дивився з вікна на будинок, який стояв паралельно моєму на відстані десь метрів тридцять-сорок. Дивився байдуже, занурив-

шись у свої думки, блукаючи очима по балконах і вікнах. Розчинившись повністю у свої думки, раптово побачив, що з будинку напроти на мене дивляться очі... Дівчина... Дівочі очі. Від неочікуваності я відразу засмикнув свою штору і відійшов від вікна. Але за декілька секунд повернувся і дивився на дівчину вже крізь штору, аби вона мене не побачила. Вона стояла не ворушачись і дивилась на моє вікно, ні на мить не відводячи очей. Чесно кажучи, мене це схвилювало, адже не кожного дня дівчата задивляються на моє вікно. Крізь фіранку, яка мені дуже заважала, я все ж таки намагався розгледіти дівчину, але раптом вона відійшла від вікна. Я чекав, дуже чекав на її повернення, але вона більше не з'явилась.

У мою голову лізли думки про таємничу незнайомку і я не міг їх позбутися. Увечері я чекав, коли в її вікні увімкнеться світло, але з її вікна на мене дивилась лише темрява. Я вирішив трохи почитати перед сном і дуже скоро відправився в царство Морфея.

Те літо було дуже спекотне і я, зрадівши, що склав сесію, відпочивав вдома. Наступного дня я намагався випадково зазирнути у вікно й навіть сам не помітив, що вікно навпроти цікавить мене більш, ніж книги й комп'ютер.

І ось, о другій годині дня (як, до речі, і вчора) я побачив силует дівчини. "Це вона! Точно вона! І знов дивиться на моє вікно, на мене!" Я зібрав усю свою впевненість, став біля вікна й подивився на неї. Вона була дуже серйозною, але їй би дуже личила посмішка. Я гуляв очима всіма вікнами навпроти, навмисно зупиняючись на її вікні. Я їй посміхнувся, вона не ворушилась, просто дивилася. Але трохи згодом мені здалося, що вона посміхнулась у відповідь. Наша зустріч тривала десь хвилин п'ять-сім, але цього вистачило, аби я закохався в цю мовчазну серйозну незнайомку.

Тепер моє вікно стало моїм життям. Крізь нього в мене відбувались побачення, яких я чекав кожного дня о другій годині. Я став менше грати та читати й все більше занурювався в думки про неї. "Чому вона дивиться, просто дивиться й мовчить". Я не розумів. Але я чітко усвідомлював, що я їй не байдужий. "Може вона чекає, аби перший крок зробив я?"

Якось вранці вона підійшла до вікна на кілька секунд, аби полити рослину. Напевно, їй дуже хотілося подивитись на моє вікно, але вона себе стримувала. Раптом я подумав про те, що в мене нема приводу, щоб підходити до вікна кожного дня. Але тоді я вже знав, що робити. Я поставлю в себе на вікні горщики із квітами й буду кожного дня їх поливати й дивитись на її вікно.

"Чому наші побачення такі дивні? – міркував я. Мовчазні, відбуваються вдень і такі короткі". Але попри всі "чому", я ловив себе на думці, що наші побачення найромантичніші у світі. У нас не було жодних атрибутів побачень. Не було зіркового неба, прохолодного вітерця і теплих долоней, тільки два вікна – моє та її, та дві пари очей, які з захопленням вдивлялись одне в одного.

Раніш мені було байдуже, котра зараз година. Тепер же я жив за годинником, кожної ночі чекав ранку, а вдень після побачень чекав, аби день закінчився й настав наступний.

"Моя кохана... Я вперше її так називаю, тому що тепер напевне, я її кохаю! А вона? Чи кохає вона мене?" Це питання мучило мене, не давало спокою ні вдень ні вночі. Одного разу я зібрав всю свою мужність і впевненість і вирішив запросити кохану на перше вечірнє побачення. По вікнах я легко вирахував її квартиру і після побачення вдень впевнено підійшов до її під'їзду. Я зупинився... "Може, не треба? Ні, треба, я ж чоловік, тому перший крок робитиму саме я".

Піднявшись на п'ятій поверх, я зрозумів: "Я не знаю, як звуть мою кохану! Кого мені кликати, коли двері відчинять?" Я сподівався лише на те, що двері відчинить моя таємнича кохана. Дзвінок. Клацання замка. Чоловічий голос:

– Хто там?

– Еее... це ваш сусід, – від несподіваності я розгубився.

– Сусід? Ну прохось, сусіде. Чого треба? А ти що, новенький? Не бачив тебе раніше, – чоловічий голос гримів у мене у вухах. І я розгубився ще більше.

– А ваша... донька вдома?

– Не етично відповідати питанням на питання, – трохи посміхнувшись сказав чоловік. – Доньку? А я не можу допомогти? Що тобі – молоток, відкрутку?

– Ні-ні, нічого не треба. Я хочу поговорити з вашою донькою.

– Ну, із донькою, так із донькою. Ліля! Йди сюди, до тебе сусід прийшов.

Я намагався стримати своє хвилювання та невпевненість, і, здається, це в мене непогано виходило. Вона вийшла в коридор, він був метри чотири в довжину, але мені здалося, що вона йде до мене цілу вічність. Нарешті вона наблизилась до мене. Я одразу її впізнав. Ці очі, глибокі очі, дивилися на мене кожного дня о другій годині, і ось нарешті вони так близько, нам не заважає скло наших вікон.

– Привіт! Ти до мене? – здивовано спитала вона.

– До тебе, – я намагався говорити впевнено.

– Ну, прохось, – її голос не виражав жодних емоцій.

Мені навіть здалося, що вона мене не впізнала.

Дівчина провела мене на кухню й запропонувала чай. Я не відмовився. З її кухонного вікна я міг побачити вікно своєї кімнати.

Я почав: "Я живу в тому домі, мене звать Назар. Я вирішив, що повинен першим прийти до тебе".

У її очах я побачив ще більшу здивованість, тому вирішив говорити прямо: "Ліліє, я той хлопець, на якого ти кожного дня о другій годині дивишся у вікно. Тільки не кажи, що не впізнаєш мене!" Я відчув, що починаю злитись, і мій голос стає грубим. Вона не поворухнулась і мовчки дивилось на те, як я через скло показую своє вікно.

Ліля подивилася через скло на мій будинок і її очі заблищали розуміючим блиском.

– Аааа, – протягнула вона. – Ти живеш у тому будинку? – риторично запитала Ліля.

Дівчина почала сміятись, а я ще більше злився на неї.

– Чого ти смієшся?! – декілька разів запитав я.

– Зараз... зараз – повторювала вона, не припиняючи сміятись.

– У мене поганий зір, – почала пояснювати вона. – І мій лікар-окуліст прописав мені щоденну гімнастику для очей. Одна із вправ – це дивитися через скло поблизу та вдалину. Виходить, що твоє вікно найзручніше місце, на яке я дивлюся. І знаєш, гімнастика мені дуже допомагає, може й окуляри не доведеться носити...

Вона ще говорила й говорила, але я її вже не слухав. У голові стукало: найзручніше місце для гімнастики!

Я не став пити чай, відпустив якийсь жарт і, поспішаючи, вийшов із квартири дівчини.

Байдужою ходою я йшов додому з думкою про те, що від сьогодні моє вікно буде щільно зачинене й завішане шторою...

СКРИПКА НА ПРОКАТ АБО ЕФЕКТ ПЛАЦЕБО

Переспів новели Гі де Мопассана "Намисто"

Ця історія могла б статись будь з ким і будь де, тому я навмисне не буду називати міста та імена людей, про яких піде мова далі. Історія починалась дуже просто, навіть простіше, ніж ви можете собі уявити.

Я розповім вам про двох хлопців, які дружили з дитинства, разом вступили до музичної школи та стали чудовими скрипалями. Але, як ми всі знаємо, у житті комусь щастить, а комусь не дуже. Один із скрипалів, на ім'я Моріс, грав в оркестрі, який славився на всю країну та подекуди за її межами. А другий – Сіром, був звичайним скрипалем, який вдень пив каву, аби вночі не заснути, граючи свою чудову музику в місцевому ресторані. Але він не скаржився й ніколи нікому не заздрих, навіть своєму успішному другу.

Історія почалась з того, що якимось на одному з сольних виступів Моріса його помітив один чоловік, який був захоплений його талантом. І вирішив зробити скрипалю подарунок, але незвичайний... Це не гроші і не дорогоцінні метали, хоча для Моріса цей подарунок був дорожчим за всі скарби світу. Скрипка. Найрідкісніша скрипка в світі, таких нараховувалось лише три на всій землі. Цей щирий дядечко виявився колекціонером давніх раритетних речей. Моріс не знав, як віддячити, від того на його обличчі змішались сльози та посмішка. Колекціонер замість подяки попросив Моріса грати на цій скрипці не гірше, ніж на своїй старій. І так несподівано зник, як і з'явився. Але Моріс був занадто захоплений своїм скарбом, що і не помітив цього.

Про щирий подарунок колекціонера Моріс одразу розповів друзям, колегам та всім, кого зустрічав. Сіром не був винятком. Він радів за Моріса, мабуть більше, ніж сам

щасливчик. Далі Моріс грав на своїй неоцінній скрипці і всі казали, що він грає набагато разів краще, ніж на своїй звичайній.

В цей же час у Сірома з'явилась чудова можливість: зіграти сольний концерт на сцені великого театру. Такий шанс випадає не кожному. Сіром мріяв зіграти на найкращій скрипці в найкращому залі мистецтв. Він прибіг до свого ліпшого друга і майже не колінах благав позичити йому його чудову скрипку. Моріс трохи завагався, але все ж таки віддав скрипку другові. Зі словами: "Дивись, ти ж знаєш, скільки вона коштує, не подряпай і не дай тобі Боже порвати на ній струну". Друг запевнив, що все буде гаразд.

Концерт пройшов чудово, прекрасно, майстерно! Глядачі аплодували стоячи. Сіром весь час ловив на собі захопленні погляди поціновувачів його таланту. Але все колись закінчується, закінчився і цей концерт, на якому Сіром відчував себе майстром, королем і генієм одночасно. Він дуже втомився, але втома буда солодкою і ніжною, як звуки скрипки. Він був щасливим, чи не вперше у житті! Зал був ще людним, і скрипаль раптом отямився від своїх думок. Він побачив, що на нього дивляться захопленні дівочі очі. Він поклав скрипку на стілець і повернувся до дівчини. Вона не зводила з нього очей, він теж. Це тривало кілька секунд, а потім вона усміхнулась і швидкими кроками попрямувала до виходу. "Вона так нічого і не сказала, вона так і не підійшла! Чому? Здається я закохався у її очі. О, Боже!" Він хотів вже бігти за незнайомкою, але треба було не забути скрипку. Сіром різко перевів очі з дверей на стілець і його наче струмом вдарило. "Де скрипка?! Де ж вона? Це якийсь жарт! Хтось хоче пожартувати наді мною". Але опитавши всіх, хто ще залишався в залі та холі, не почув нічого конкретного. Він був вбитий. Не фізично, а морально. Сіром не вірив, що таке могло статись. Не-

вже ці глибокі магічні очі могли так відволікти його увагу, що він не помітив як Морисову цінну реліквію ВКРАЛИ?!

Він не знав що робити. Коли Моріс зателефонував, щоб спитати про його виступ, Сіром тримався спокійно і попросив залишити в себе скрипку ще на декілька днів. Моріс звісно був не задоволений, але згодився почекати. Сіром не гаючи часу зайшов в Інтернет і дізнався, де знаходяться ще дві такі ж скрипки. Одна, була в колекції одного багатія. А останню виставили на аукціон, який відбудеться за декілька днів. Але єдине, що не задовольнило Сірома – первісна ціна скрипки. Для того, щоб отримати цю скрипку, Сірому треба було продати свою квартиру, але і цього б не вистачило. І тут скрипаль пригадав, що йому у спадок від бабусі дістались коштовності. Це буда сімейна реліквія, що передавалась з покоління в покоління. Сіром довго вагався, але врешті решт вирішив, що настав час використати коштовності. Адже зараз тільки вони могли врятувати ситуацію.

Наступного ранку Сіром зібрав свої речі, одяг синю шовкову сорочку, подав в агентство нерухомості заяву про продаж своєї маленької квартири і одразу ж побіг до оцінювача коштовностей. Ціна за них скрипала задовольнила, зваживши, що від продажу квартири він отримує теж не малі гроші – погодився.

Продавши коштовності і квартиру, і отримавши чималі гроші, Сіром, не гаючи часу, відправився в аеропорт і купив квиток до країни, яка давала надію йому, що справу ще можна залагодити.

На аукціоні було багато лотів. Сіром з нетерпіння чекав, коли нарешті з'явиться скрипка. Ось, нарешті! Винесли. Від хвилювання піт тече по чолу. Сірому здавалось, що кожен, хто прийшов на аукціон, хоче володіти саме цією чудовою скрипкою. Почався торг. Хтось із протилежного кута зали крикнув першу ціну, жіночий голос трохи ближ-

че, ще вище. Солідний пан у дорогих окулярах пропонує ще більше. Зал мовчить. Саме час вступити в торг Сірому. Він голосно впевнено промовив свою ціну. Всі мовчать. Сіром молиться аби ніхто не перекрив його ціну. Він з благанням дивиться на всіх можливих "володарів" скрипки. Вони хитають головами на знак згоди. Солідний пан в окулярах трохи помітно розвів руками. Через стук власного пульсу Сіром почув голос ведучого "продано, ось цьому панові у синій сорочці". Сіром отямився за кілька секунд. "Мені?" Потім ведучий попросив Сірома пройти до кабінету для реєстрації і сплати лоту. Скрипаль не вірив своїй вдачі.

Забравши скрипку, він в той же день сів у комфортне крісло літака. Дорогою до свого міста сіром міркував про те, що йому робити далі. Без квартири, без грошей, без сімейних коштовностей. І вирішив, повернувши скрипку Морису, поїхати у сіло, де залишилась маленька бабусина хата. А потім... , він вирішить що робити далі...

Вранці, одразу з трапу літака Сіром прибіг до Моріса. Він застав свого друга не в дуже гарному настрої. Сіром подякував за інструмент і перепросив за затримку. Моріс бігло глянув у бік Сірома і промовив: треба повертати речі, коли обіцяєш".

- Морисе, але ж я затримався лише на декілька годин.
- Все одно, треба тримати своє слово.

Сіром, нічого не говорячи другові, востаннє подивився на скрипку і мовчки вийшов. На вулиці він дивився на небо і бачив своє розбите життя, таке ж порожнє й сіре. Взявши свою єдину подругу скрипку, він поїхав у тихе село, де його ніхто не знайде. У нього залишились деякі гроші, на які можна було прожити декілька місяців. Кожного дня скрипаль грав на скрипці, пив молоко і захоплювався заходом сонця.

В цей час у місті Моріс почував себе пречудово. Майже кожен тиждень давав сольні концерти. Його прихильники говорили, що він став грати ще краще! Моріс помітив зникнення друга не одразу, як пригадують про старий і не потрібний ключ, коли він нарешті знадобиться. Але пригадавши одразу забував. Бо у нього паморочилося у голові від шаленого успіху.

Вони зустрілись. Раптово. Через декілька місяців, коли Сіром приїхав влаштовуватись на роботу. Моріс здалеку впізнав колишнього друга і з веселою посмішкою поспішив на зустріч.

– Друже, ось так зустріч! Де ти був? Я тебе шукав! Ходімо у кафе вип'ємо кави, бо тут трохи прохолодно.

Вони сіли за стіл. Сіром мовчав. Говорив лише Моріс.

– Слухай друже, стільки всього відбулося, поки тебе не було. Я тепер перший скрипаль у місті. Нещодавно придбав котедж. Знаєш, такий великий і з видом на море. А, Сіроме, пам'ятаєш твій останній візит до мене? Після нього моя скрипка не просто грає, а звук ніби сам л'ється, ти з нею щось зробив, зізнавайся? О, зовсім забув про найцікавіше і смішніше! Мене обдурили! Пригадуєш я тобі розповідав про того поважного колекціонера, який подарував мені мою скрипку? Так ось, зустрів я його тиждень тому і він сказав мені, що моя раритетна скрипка зовсім не справжня, а просто гарна копія. Бодай каже, я що дурень робити такі дорогі подарунки? От скажи друже, чи можна так обманювати людей?..

Світлана Карлова

Магістрантка спеціальності "Літературна творчість".

ЗОРОВА ПОЕЗІЯ

Я
ЯК
ЯКАСЬ
НОВОРІЧНА
ДИВНА ДИВИНА
ЧУДЕСНЕ – ПРЕЧУДЕСНЕ
СВЯТКОВЕ ЯСКРАВЕ ЯВИЩЕ
ЯК
ПРЕКРАСНО
СВЯТКОВО ВДЯГНЕНА
ЯСКРАВО ОФОРМЛЕНА ПРИКРАСАМИ
НАДУШЕНА СВОЇМИ ВЛАСНИМИ ПАРФУМАМИ
ВЗУТА В БІЛІСЕНЬКІ ТІСНІ ЧОБІТКИ З ПІСКОМ ЛЯЛЬКА
АЛЕ ЩЕ ЖИВА ТА ТРЕМЧУ СВОЇМИ РУКАМИ БО НАСПРАВДІ Я
ялинка

ПО
МЕНІ
ХОДЯТЬ
СТУКАЮТЬ
НОГАМИ ВСІ
ХТО ХОДИТЬ НА
ПІДБОРАХ І БЕЗ НИХ
БО Я ЛИШЕ ДРАБИНОЧКА
І ТИ ВЖЕ СПУСТИВСЯ МНОЮ

Нехай кохання не покине вас ніколи,
Нехай закохані Ярини та Миколи
Печалі не дізнаються повік,
Нехай кохає жінку чоловік.
Щоб радість людство не втомило,
А горе та нещастя загуло.

Молюся Богу... Вже коліна терпнуть,
А свічка так і гасне повсякчас.
Та розумію, що апостоли не стерплять,
Ті мордування, що стерпіли ми од Вас.
Застиглі очі, морок набігає,
Лукаві душі озиваються в п'їтьмі,
Як ми любили, душі роздягали
В чужій, холодній, нерозумній млі.
Та що там час, що ті перестороги,
Котрі жахали нас – все маячня.
Кістки застигли на моїм порозі,
Моя душа одна, бо – нічия.

КОТЯЧІ РОЗДУМИ

Доброго дня чи вечора! Я і сам не знаю, у який час доби Ви це будете читати, але привітаюсь. Я домашній кіт. Господарі звать мене пестливо Тося, але повне ім'я Тайсон. Чесно кажучи, я й сам не знаю, чому мені дали таку кличку, бо насправді я спокійний і лагідний. Але мова не про це. Я Вам хочу розповісти про свої думки щодо життя людей та їх поведінки, оскільки дечого я не розумію. Може Ви поясните...

Наприклад, чому Ви дивитесь у якусь коробку? Начебто вона називається телевізор, але його користі я не розумію. Ну бігає щось по поверхні, ну змінюється, ну белькоче, а користь де? Колись у дитинстві я намагався погратися ним, стрибнув із розбігу на цей, як його там... а згадав, ЕКРАН, вдарився так, що очі трохи не повилазили, а ще за такі пустощі отримав на горіхи – господар капця в мене жбурнув. Але я був спритний ☺, не влучив!!! Ось у мене така ж начебто коробка стоїть, але в ній пісок, господарі її "ГОРЩИКОМ" звать і пестять мене, коли я туди хожу, а не в горщики з квітами господині ;) ...

А ще я боюся ВЕЛИКОГО, БРИДКОГО предмета, ЩО ДУЖЕ ШУМИТЬ. Він наче слон своїм хоботом засмоктує в себе різні речі. От учора засмоктав мою улюблену обгортку з-під цукерки, я навіть образився і хотів його лапою вдарити, але він такий СТРАШНИЙ, що я не наважився...

Більш за все я не розумію ранкової метушні. Я поїв і хочу на руки до господині, погрітися, подякувати за сніданок, а вона мене скидає з колін і каже, що ніколи, що запізнюється на... як там її... А-а-а! Згадав, РОБОТУ! Що вони там роблять і чому тікають з квартири на весь день? Не розумію я цього! Мені так сумно самому і тяжко, ніхто не грається, нікому почухати мене, попестити ☹...

Можливо, я ще маленький і невдовзі зрозумію, що до чого. А тепер лише залишається сидіти на підвіконні і дивитися на людей, які здаються такими маленькими, наче миші, намагатися їх вловити лапою або ж грітися десь, наприклад, у такій штучці, яку господар надягає на голову, вона ще й з хутром, тепленька така ☺. Але коли він дізнається про це, сварить мене, ганяється по квартирі за мною з капцем, але ніколи не влучає ☺. Бо Я ще такий молодий, спритний, лагідний і м'якенький котик ;).

І ВСІ ТАКИ ВОНА ІСНУЄ! (присвячується невинним романтикам)

Вона була ще дівчиною, а він уже дорослим чоловіком. Час ішов, і вона повільно старіла, а він нічого не міг зробити. Дивився й мовчки мучився. Вона навіть не знала про це. Вони бачилися дуже рідко, говорили на різноманітні теми, пили чай або вино, сміялися, згадували молодість...

Цей вечір змінив дві долі...

День починався як звичайно: кожний бігав у своїх справах. Лілія бігала по корпусах, у пошуках літератури до науковій праці, Лекс виховував "дику" молодь. Весь день він міркував, як вони проведуть цей вечір й от його осяяло: "Посидимо в мене й по-людськи побалакаємо. От тільки як їй сказати?". У нашому світі вже не модно було запрошувати особисто, й він просто відправив електронкою лист із смішною мордочкою: "Давай сьогодні підемо до мене? Я в холодильник сховав пляшку вина!"...

Лілія стояла за кафедрою, зібрали перший курс. Аудиторія шуміла, група комп'ютерників репетувала голосніше всіх і діяла їй на нерви. Вона відчула вібрацію смарта в кишені, вибачилася перед аудиторією й вийшла. Про-

читавши листа, вона вирішила за старою звичкою відповісти Смс: "О п'ятій звільнюся. Забери мене швидше від цих монстрів, бо я з глузду з'їду. Зараз би горілки і я їм зроблю веселе життя!"...

Лекс ішов по коридору, мобілка пискнула й затихла. Він глянув на екран, це була вона. Внутрішньо він посміявся й пожалів її. І, розпланувавши день, вирішив, що треба тікати з роботи й швидше. Навколишня дійсність і люди починали дратувати...

О п'ятій вона стояла на сходах. Побачивши здалека машину, під серцем знову щось "ойкнуло", й Лілія пішла на зупинку. Він нарешті забрав її із цього пекла. Загортаючись у шубу й стукаючи підборами по змерзлому асфальту, вона летіла до нього назустріч.

– Сильно змерзла?

– Ні, я тільки вийшла. Як день пройшов?

– Жахливо! А в тебе?

– Не краще! Хлопчиська – вони й в Африці хлопчиська!

– Зрозуміло. Комп'ютерники чи програмісти?

– Вони ще квіточки, а от електрики були останньою краплею! У тебе цигарки є?

– Так, пошукай у бардачку. Звільняйся, тобі це не потрібно. Мені жаль тебе. Вони зведуть тебе в могилу!

– Ні, я міцніша, ніж здаюся!

Лекс широко посміхався й підкурив їй цигарку.

– Не смійся, – майже з образою сказала Лілія, – незабаром усе зміниться, вони заспокояться за декілька тижнів. Я впораюся з ними, у перший раз чи що?!

– Так, звичайно, але я не можу дивитися, як ти іноді страждаєш, плачеш уночі, і до того ж у тебе безсоння почалося, а тобі й тридцяти немає!

– Нічого, вийду заміж і буду відпочивати.

Він знав, що от уже п'ять років вона самотня й останній раз була на побаченні ще в інститутські роки, і то це був її старий знайомий, що пізно згадав про її існування. Вона провела з ним вечір і близьких стосунків заводити не стала. Так, він хотів запропонувати їй жити разом, але щось не давало йому цього зробити. Мабуть, страх почути у відповідь "Ні". Але сьогодні він зважився. Тепер усе буде інакше...

Вечір удався. Вони веселилися, реготали. Нарешті Лекс зібрався з думками. Рішення було прийняте й пізно було відступати.

– Ліліє, я хочу тобі дещо запропонувати.

Обличчя його стало серйозним, він зібрався з думками й продовжив.

– Ми довго знайомі, я пам'ятаю тебе зовсім дівчиськом – вітряною й веселою, тепер ти солідна жінка – науковий ступінь, кар'єра. Ти ніколи не хотіла створити сім'ю?

– Хотіла, так от тільки підходящих чоловіків не знаходила.

– Тоді я пропоную тобі все, що в мене є, ну й себе на додачу.

Тиша зависла в повітрі. У нього калатало серце від хвилювання, у неї – від несподіванки й такого повороту подій. Лілія давно бачила в ньому майбутнього чоловіка, ще з тих днів як тільки вони познайомилися, але надія повільно вмирала, а тепер... Почуття в ній скипіли, й вона кинулася йому на шию зі слізьми на очах.

– Я так зрозумів, що це "Так"?

Вона лише схлипувала й позитивно качала головою.

– Ну не плач. Ти чого?

Вона взяла його за щоки й стала дивитися в очі й отут почалося... В очах помутніло, Лілія ледве чутно ойкнула й почала падати. Лекс встиг її підхопити. Він здогадався, що дівчина знепритомніла. Аккуратно відніс її в спальню, по-

клав на ліжку й сів у плетене крісло. Спочатку він дивився на неї, потім зрозумівши, що все гаразд, вирішив попрацювати. Незабаром здавати нові розробки, а часу залишилося зовсім мало. Ноутбук беззвучно включився, й Лекс став тихо стукати по клавішах. Робота йшла добре, пройшло вже кілька годин, за вікном розвиднювалося. Він періодично поглядав на неї. Тепер він зрозумів, чому так хвилюється за неї й тільки тепер сам собі зізнався, що давно її кохає. Так дивно, скільки разів він бачив дівчину сплячою, а тепер вона немов була іншою, новою, прекрасною, такою, як раніше – веселою, легковажною й безтурботною. Він згадав, як приревнував її до молодого професора, коли вона з жаром про нього розповідала. Потрібно було поспати хоч трошки. Він узяв ковдру й вмовився поруч із нею. Лілія крізь сон щось промуркотала й, розвернувшись до нього обличчям, міцно пригорнулася.

– Змерзла, бідна, – ледве чутно вимовив Лекс й обійняв її, загорнувши своєю ковдрою.

Незабаром і він заснув із почуттям, що в його житті тепер усе буде інакше. Тепер у нього є вона, а в неї є він...

ЗАМАЛЬОВКИ З ЖИТТЯ

(цикл оповідань)

Замальовка № 1 РОЗЕТКА В НЕБІ

Починаючи читати назву Ви, Шановний читачу, можете зробити висновок, що автор – наркоман або вживає дуже багато алкоголю. Але, це не є правдивим. Я лише спостерігач за навколишнім середовищем і мрійник...

Розетку в небі я бачив і не один!

Ось у чому справа: в моєму університеті є аудиторія, досить звичайна, але з цікавою родзинкою. На стінці намальована хата, хутір, соняшники, сонце і лелеки в небі. Ось якраз між дахом хатини та крильцем птаха знаходиться розетка, а трошки далі перед "шедевром" пульт з кнопками постачання електрики. На мою думку, розетка вмотивована в небі, бо несе функцію підзарядки птахів, які стомилися за час довгої подорожі в нікуди, а той що найближче до "електричного харчу" злітає мабуть не перше десятиліття, втомився напевно дуже. І світло на хуторі потрібно, щоб функціонувало життя нормально. У наш час людина без електрики дичавіє, кидається на сусідів, може навіть бурмотати щось під ніс або впадати в стан тотальної депресії. Коротше кажучи, симптомів море! Ось і почнеться згодом війна між небом та землею за володарювання електрикою...

Ось і він володар струму – електрик! Прийшов, викрутив, замазав діру і пішов... замість струму лишилася пляма невідомого кольору та відомого походження. І все...

Розетка в небі так і лишиться міфом, незбагненою метафорою...

Замальовка № 2 **ЛАЙКИ В МОДІ ТА В ПРИГОДІ**

Ранковий затор, тиснява у маршрутці, голоси, запах поту, ойкання, чхання. Машина їде зі швидкістю 1 метр на 5 хвилин, водій постійно різко гальмує, від чого карбюратор чхає, мотор виє, гальма свистять, люди лаються. Натовп свариться, лайками громадяни один одному пропонують вийти і піти пішки, якщо такий стан речей не до вподоби, але пропозиція ніким не підтримується, усі стоїчно лаються і теплять. Нарешті водію вже набридає гамір у салоні і він звертається до пасажирів "чемною" водійською

мовою, з проханням "прикрутити звук у салоні". На що "чемні" пасажери кажуть, що потрібно робити водію і його права та обов'язки. У свою чергу, обурений до несамовитості водій пояснює, куди їм треба йти, а не їхати, як вони всі думали; кого там шукати і що з цим потім робити... Потім із почуттям виконаного боргу перед Вітчизною водій вилазить з автобусу, сідає на бампер, достає цигарки та починає палити. Пасажири, які сиділи, помічають, що НАШ ВОДІЙ не один!!! До нього підтягуються ще декілька водіїв з сусідніх маршруток. Сцена нагадує зустріч старих друзів: тиснява рук, цигарки, обійми, репліки типу "як там справи" чи "давненько не бачились", хоча бачились вчора в такій самій тисняві на дорозі. Пасажири чують розмірений стукіт коліс потяга і розуміють, це ще хвилин на 15-20, а взагалі вони вже стоять десь із півгодини. Уже й пасажери виходять, щоб зробити розминку та висмалити кілька цигарок. Але раптом довгий хвіст потяга закінчується, водії розбігаються по своїх автівках із криком "Усьо, по конях!!!". Пасажири швидко вбігають до салону, кожен займає своє місце й автобус вирушає далі...

Крістіана Носова

Студентка II курсу інституту культури і мистецтв, спеціальності "Кіно-телемистецтво". Вірші пише з чотирьох років. Друкувала статті та поезії на шпальтах районної, обласних газет. Член літературного спілки "Первоцвіт", літературної студії "Глагол". У 2007 році вишли збірки – "Весняні мрії", "Зустрічаю з тобою світанки", які містять вірші, написані українською, російською та англійською мовами.

СХОДИНКАМИ ІСТОРІЇ

Червона площа, саме тут знаходиться інститут культури і мистецтв Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Розташований він у чудовій архітектурній споруді. Підіймаємося гранітними сходами, тераси прикрашають троянди, зелені кущі, дерева, фонтан, музи. Яка краса...

Заирніть зі мною у далекий 1841 рік. Саме на цьому місці – вище вулиць Петербурзької та Казанської на кошти прихожан та пожертвування дрібного купецтва спорудили собор Святого Миколи Угодника, а площу біля нього називали Соборною. Священнослужителі проводили Богослужіння, вінчали молодят, хрестили немовлят... Увесь Луганськ збирався на площі в неділю, бо собор був прикрасою міста. Але в 1917 році революція змінила ставлення до віри, традицій: перейменували площу в Червону, заборонили у храмі проводити служби. У приміщенні храму формувалися робітничі загони та відправлялися до Гострої Могили на боротьбу з білою гвардією.

Саме тут у 1930 році планували відкрити музей революції, а в сквері встановити бюсти революціонерів, які за-

хищали Луганськ, проте коштів не вистачало. Після Великої Вітчизняної війни, у 1950 році, головний архітектор-художник О. Шеремет підготував проект будівництва та реконструкції Червоної площі. Планувалося побудувати оперний театр, а біля нього сквер, у якому передбачалося встановити пам'ятники революціонерам, які захищали місто в 1919 році. Фонтан, тераси зі сходинокми із граніту з півкруглими прорізами, декоративні кущі, квітники – усе це залишилося на папері, бо не вистачило коштів.

У 1951 році було прийнято рішення збудувати Будинок техніки для пропаганди нових наукових досягнень у вугільній галузі, підвищення кваліфікації вугільників. Харківські архітектори П. Фадєєчева та І. Дзбановський розробили проект, а втілило його в життя Міністерство вугільної промисловості СРСР. Будівельні роботи провела організація "Ворошиловград-вугілля" за 24 місяця. У 1953 році на свято Дня шахтаря об'єкт здали, але відкрили його в 1954 році наказом Міністерства вугільної промисловості СРСР №8/а від 12.01.1954 р.: "... Считать Дом техники введенным в эксплуатацию с 31 декабря 1953 года". На той час тут була розташована науково-технічна бібліотека, де зберігалося 52276 томів, відділи, сектори стандартних патентів займали площу 1600 кв.м.

Коли проводився конкурс кращих житлових та громадських споруд, Будинок техніки нагородили першою премією Управління зі справ архітектури Ради Міністрів України. Почесною грамотою нагороджено й архітектора О. С. Шеремета.

За сорок років у приміщенні розташовувалися крамниці, маленькі підприємства, різноманітні організації. Планувалося передати Будинок техніки молодіжному клубу, але не судилося. Сходинокми, що ведуть до цієї прекрасної будівлі почав свій шлях інститут культури і мистецтв Луганського національного університету імені Тара-

са Шевченка наказом Міністерства освіти та науки №51 від 18.03.2000 р.

У сквері встановлено бюст двічі Герою Радянського Союзу О. І. Молодчому – хороброму льотчику, командирі екіпажу бомбардувальника, автору книг "В пылающем небе", "Самолет уходит в ночь". Його ім'я носить український бомбардувальник Ту-22 МЗ.

У 2004 році встановлено скульптурну композицію "Свято муз". Її автор – старший викладач кафедри "Образотворче мистецтво" Андрій Вікторович Боровой. Шедеври цього талановитого майстра прикрашають Белгород, там встановлений пам'ятник "Дворнику", Московська область пишається його пам'ятниками "Мотоциклісту", "Первой учительнице", він автор пам'ятника Остапу Бендеру, який відкрився в жовтні 2008 року. Зараз Андрій Вікторович працює над своїми новими задумами.

Ми з гордістю підіймаємося гранітними сходами, музи надихають, окрилюють 776 талановитих студентів, які навчаються саме тут. Світлі аудиторії, концертна зала, класи хореографії ...

Сквер – улюблене місце відпочинку луганчан та гостей міста. Приходьте сюди у вихідні, та й побачите, як сюди приїжджають молодята, які щойно побралися, сфотографуватися, бо це місце – одне з найкрасивіших. Квіти, кущі, ялинки... Усе нагадує, що це – перша площа міста, це святе місце адже 168 років тому саме тут знаходився Свято-Нікольський собор.

Ми щиро вдячні на той час ректору, а сьогодні президенту університету професору Віталію Семеновичу Курилу за те, що саме ця велична архітектурна споруда, якій виповнюється 55 років, – наш Інститут культури і мистецтв.

ЛЮДИНА І ЛІС

Той, хто любить паростки кленові,
Хто діброви молоді ростить,
Сам гідний людської любові,
Бо живе й працює для століть.

Максим Рильський

Земля – наш будинок. Її прикрашають моря, річки, лани, птахи, звірі, квіти, луки й ліси. Ліс з давніх-давен відіграє величезну роль у житті людини. Він дає плоди для столу, деревину для будівництва, траву й сіно для худоби, він є місцем відпочинку. Із деревини виготовили цей папір, на якому я зараз пишу свій твір; цю парту, за якою я зараз сиджу. Усього неможливо перерахувати, що зроблено з нашого лісу. Він оберігає ґрунти від водної, вітрової ерозії, а річки – від висихання. Він – оздоба людського життя, цілюще середовище для здоров'я.

Ми вимовляємо: "Людина і ліс", і перед нашими очима постає картина: маленька людина, а ліс такий великий, який саме ця людина посадила й виростила, але ж вона може й знищити його. З'являються сльози на очах, коли бачиш ліс після пожежі: чорні стовбури обгорілих дерев, ніби дивляться на нас і дорікають нам: "Що ж ви, люди, зробили?"

Я була в сосновому лісі. Вічнозелені сосни... Йдеш між рівнесенькими рядками солдатів-велетнів, прислуховуючись, що там далі, які новини у мого лісу, може, гриб виліз з-під землі, може, дятел якийсь прилетів новенький, а, може, заблукали сірі вовки. Дуже приємно сховатися влітку від палючого сонця в затінку лісу, дихати прохолодним повітрям, милуватися зеленими шатами над головою. Ліс робить приємним відпочинок, дає наснагу, поліпшує настрій.. Скільки не блукаю я лісом – утоми, взага-

лі, не відчуваю. Така тиша стоїть, що чутно стукіт свого серця. Раптом, відкіля не візьмися, полився дощ із небес, напевно, якась хмаринка вирішила перевірити мене, чи я не цукерка? Швидко ховаюся під крону дерева, адже ліс – мій друг, і він укриє мене від дощу. Дмухне вітерець – а йому у відповідь крони дерев зашумлять, ніби розмовляють з вітром. А як співають птахи! Недарма ліс опоетизовано в щирих, задушевних піснях, чари лісу відбито в казках і віршах, безсмертних полотнах образотворчого мистецтва. Глибока шана звучить у словах Вергілія: "Уже як співають про ліси, то нехай спів той буде консула гідний". Овіяні чарами глибокої думки й високих почуттів слова про природу, ліси, можна знайти у творах Тараса Шевченка, Лесі Українки, Максима Рильського, Олесея Гончара та інших українських письменників.

Ліс завжди відіграв велику роль у житті українського народу. У далекому минулому на Україні було багато густих лісів, та протягом тисячоліть людина вирубувала їх, винищувала дику рослинність. Не меншої шкоди завдавали також руйнівні набіги завойовників. Із лісу українці брали не тільки деревину, а й мед, м'ясо і хутро диких тварин, ягоди, горіхи, сіно, солому, живицю, лікувальні трави.

Тож у XXI столітті людина й ліс повинні дружити, бо ліс – це легені нашої Землі. Якщо загине ліс, то загине й людство.

Олександр Подоляк

Студент III курсу спеціальності "Видавнича справа та редагування".

"КУРЦІ ПОМИРАЮТЬ РАНО"

Я замріяно прямую людною вулицею і саме збираюся запалити цигарку. Та ось до мене звертається дещо розгублена жінка із скляними очима та жовто-сірим зім'ятим обличчям. У руках вона тримає папірець (також жовто-сірий та зім'ятий), на якому міститься стислий опис всього її життя. "Що, вибачте? Так, будь ласка". Я кладу до брудної долоні кілька мідяків і простую далі вулицею, тікаючи від важкої нав'язливої вдячності.

Зробивши ще кілька кроків, я зітхаю і кладу незапалену цигарку назад до щойно розкритої пачки, бо моєї уваги вимагає запальне дівчисько у фірмовій куртці, яка на диво їй личить. Зробивши кілька спроб утекти, я розумію, що від прослуховування цікавої, а головне, корисної інформації про новий мобільний тариф мене врятує хіба що прийом карате. "Ясно. Дякую. Ні, мене це не цікавить. До чого тут мої родичі за кордоном? Ні, я не знаю, що таке мобільний зв'язок. Ніколи про таке не чув. Всього найкращого!".

"І вам добридень!" – кажу я дивного вигляду юнакові з химерною зачіскою. "Крішна? Так, так. Харі рама, харі-харі... Дуже цікаво. Так, узагалі палю, але збираюся поки-

нути. Ви вже покинули? О, це чудово. А, це подарунок? Мені? Дякую, почитаю на дозвіллі. Які гроші? Ні, грошей нема. Так, я теж волонтер. Тому і грошей немає. До побачення!"

Останні слова я кажу вже крізь зуби. Точніше, крізь сигаретний фільтр цигарки, яку я нарешті запалив, параноїдально вишукуючи очима наступного співрозмовника. Не знаю, навіщо я витягаю з кишені пачку з цигарками. Чорні літери врочать мені повільну смерть у жахливих муках. Може, справді покинути палити?

Діана Стешенко

Я ХОЧУ ЛЮБОВІ

Невпинний час. Чому ти не хочеш повернутися назад, коли все було добре, коли ми були щасливі, коли ... Безжальний, невже ти не бачиш, як я страждаю, як пручаюся, з останніх сил намагаюся вирватися з безодні, намагаюся... Та що тобі до того? Ти неблаганний, могутній, але мертвий, а я – живий. Так, я живий, і я так хочу жити, дихати, любити. Та чи маю я на це право? Чи маю?

Уночі було холодно, сьогодні має бути тепло (ранкова роса так рясно вкрила землю, що здавалося був дощ, але його не було). Цікаво. Кажуть, сонечко усміхається до всіх однаково, от і я зараз купаюся в його теплих променях, йому байдуже до того, який я? А може, воно просто не знає, що я... Звідки йому знати. Воно надто далеко. Воно бачить маленького хлопчика, хлопчика-хробачка з безвинними очима й навіть не уявляє, який звір за ними ховається...

Люди не повинні звинувачувати у своїх гріхах інших. Та хіба я винний, що вона така слабка, що вона зламалася і я разом із нею. Я злодій, а вона – скульптор, який виліпив цього злодія. Вона, яку я так сильно ненавиджу і так сильно люблю, вона, яку я маю називати священним іменем матері... Чи можна її так назвати? Я бачив справжню матір. Вона міцно тримала у своїх щелепах здобич – кусень ковбаси – і несла його своєму кошеняті. Щелепи кішки були зімкнені міцно, але вона його кликала! Боже мій, як вона його кликала. Здавалося, що той голос ішов із самої її середини, з самого серця. Такий глибокий, такий пронизливий... Це говорила материнська любов, любов, яка змусила цю маленьку тварину перетворитися на скажену тигрицю,

яка відвойовувала для своєї дитини право на життя. Кішка билася із собакою – любов перемогла голод...

Щасливе кошенятко, як я тобі заздрю! За своїм кошачим віком ти, мабуть, теж дев'ятирічний хлопчик, але ти чистий! А я злодій, злодій з янгольськими очима, який грабує в літніх жінок їх гаманці! Оці вже мені очі – криве дзеркало моєї душі! Вони ховають перевертня за своєю небесною блакиттю! Так, я вовк, я одинак, якого залишила його вірна згряя, – спочатку тато, потім Оленка. Учора я був щасливий, я їх бачив – усміхнену сестричку з ямочками на щічках, кумедного тата в окулярах. Добре їм. Вони чують, як дише стара верба, як говорять між собою кам'яні троянди. Вони разом. Такі рідні, такі близькі й такі далекі. Лише вона поряд, вона та її безжальний скляний Бог, ідол, на якого вона молиться щодня, який вимагає постійних жертв – сережки, каблучки, холодильник, піаніно, пальто, срібні виделки, мішок картоплі... Та йому все замало: "Дай, дай, дай"... Але ж де його взяти? Бідкаються сусідки – дитину треба рятувати. І чи не рятують?! Їм зовсім не потрібні старі крісла, шафа, яка вже давно не в моді. І тітці Ганні ніколи не подобалося мамине намисто з перлин. У них свої діти, до того ж мала зарплатня, але що робити? Хто допоможе, як не вони? Останні гроші – і за такий непотріб.

Учора вона розсердилася. Я не зміг нічого принести. Та хіба я винен, що ця дурна тітка підняла стільки галасу. Добре, що встиг сховатися. А чи треба було? Я втомився, втомився чекати на одне ласкаве слово, єдину усмішку. Хіба я хочу багато? Мені не потрібні найкращі іграшки у світі, я не хочу їсти "делікатесів", я хочу любові. ЛЮБОВІ!!! Я хочу, щоб про мене піклувалися, коли я хворію, увечері спати у своєму ліжку, а не бігти серед ночі в сусідський город і ховатися там від чергового "друга". Я хочу... Я хочу її, справжню, таку, якою вона була рік тому, до того... Боже мій, чому мене не було із ними в тому потязі?

Листя верби так приємно шелестить. Може, піти й добряче скупатися в ставку? Може, справді... Але ж вона чекає...

Сьогодні я принесу їй гроші. Будь там що, але я повинен їх дістати. Он скільки дідусів та бабусь їздять у трамваях. Чи подумують вони щось погане про "янгола"?!..

У кожної любові своя ціна. Янголи інколи теж роблять погано. Але якщо це погано принесе щось добре, чи таке вже воно погане?! Я не знаю. Я лише хочу любові...

Рекламний креатив

Ярослав Бакштаєв

Студент II курсу спеціальності "Реклама і зв'язки з громадськістю (у медіа-галузі)".

Вивчай з дитинства!

Катерина Волкова

*Студентка II курсу спеціальності "Реклама і зв'язки з громадськістю
(у медіа-галузі)".*

Марина Малікова

Студентка II курсу спеціальності "Реклама і зв'язки з громадськістю (у медіа-галузі)".

МОВА

Connecting People

Поліна Паніна

*Студентка II курсу спеціальності "Реклама і зв'язки з громадськістю
(у медіа-галузі)".*

З Україною у серці.

Олег Чернявський

Студент II курсу спеціальності "Реклама і зв'язки з громадськістю (у медіа-галузі)".

*"Читання – це для мене насамперед
робота"*

В. Єрофєєв

Світлана Романова

Студентка II курсу спеціальності "Видавнича справа та редагування".

Наше життя біжить у шаленому темпі. Здається, скоро ми не будемо помічати один одного, не те, щоб звертати увагу на якісь дрібниці. Але дуже часто такі повсякденні дрібниці можуть носити характер глобальної проблеми.

Нарис **Яни Гусак "ДАЙ-НО Я ТЕБЕ ПОЦІЛЮЮ"** не залишає байдужим. Історія про хлопчика та його дідуся, яку авторка спостерігала на власні очі, зачіпає за болюче – проблему стосунків між людьми, зокрема – рідними. І хоча ця ситуація відбувалася не з Яною особисто, проте дівчина пройнялася нею, як своєю власною. Але в цій ситуації авторка була безсила. Що вона могла зробити для покинутого дідуся? Проте, що може бути кращим, аніж заявити про актуальну проблему людської моральності широкому загалові, виплекавши свої думки у формі публіцистичного твору?

Розповідь викладена в логічній та часовій послідовності, що сприяє кращому сприйняттю тексту. Авторка дуже детально й вдало зобразила героїв та їх емоції. Кожне її слово підібране дуже влучно й проникає прямо в серце читача.

Яна залишалась осторонь цієї події, але її думки лишилися на тому ж місці, де й залишився стояти дідусь із поглядом, сумнішим від найпохмурішого ранку...

Наше життя біжить у шаленому темпі. Будьте обережними, щоб воно не пробігло повз вас!

Кожна людина в той чи інший момент свого життя переживає сильні, складні, суперечливі й часом не дуже радісні емоції. У такі моменти мені здається, що передати все це словами просто неможливо. Тому поезія **Катерини**

Горбань "СЛЬОЗИ ЯНГОЛА – ДОЩ" викликала в мене лише захоплення.

Цю історію не читаєш – нею живеш разом із авторкою. Надія, розпач, зневірення в житті й знову поштовх до життя. Ця внутрішня боротьба спонукає до глибоких, дещо філософських роздумів. Дуже вдало проведена паралель між емоціями й переживаннями дівчини та образами з природи, а саме – дощем. Цей елемент довершує картину та є останньою краплиною, що переповнює чашу читацьких емоцій.

Влучно підібрана й назва до поезії – "Сльози янгола – дощ". Цей вислів є багатозначним і глибоким. Уже він відбиває ту суперечність, яка розгорнеться в основному тексті. Сльози янгола й дощ – щось чисте, непорочне і, у той же час, з краплиною суму.

Поезія Катерини Горбань – не просто слова, то немов частинка душі автора, вразлива й чуттєва.

Юлія Радченко

Студентка III курсу спеціальності "Видавнича справа та редагування".

Увагу привернув вірш **Катерини Горбань "СЛЬОЗИ ЯНГОЛА – ДОЩ"**. Ви знаєте, що таке щастя материнства? Це – бачити янгольські очі, це – пригортати до себе земне й неземне створіння, водночас відчувати його серцебиття і не знати нічого кращого за це у всьому світі. Катерина Горбань змалювала нове життя, зароджене любов'ю. Останній та найкращий дарунок коханого, що вже ніколи не повернеться. Ніжність, що не згасла, а навпаки – тільки розгоряється добрим теплим світлом:

"...І любов моя ця вічна,
Добра, чесна, безгранична
Буде жити, не загине..."

У вірші немає ані болю, ані сумніву, ані найменшої печалі. Він пройнятий невимушеною теплотою, гармонією і спокоєм. Чи вдалося Катерині Горбань змалювати щастя материнства? Безсумнівно, вдалося.

Вразило оповідання **Анастасії Шeverдіної "ЗУ-СТРІЧ"**. Романтики можуть сумно зітхнути. Ми не побачимо тут ні добра, ні надії, ні добрих чудес. Жорстока реальність. Несправедливість. Підлість і зрада. Банально? Так. Обридло? Може. Але це – невід’ємний сегмент людського життя, нашої з вами спільної реальності. Можна скільки завгодно заперечувати всевладність людських пороків – від цього вони не стануть менш всевладними.

Даша – головна героїня – у щастя, щирість і любов вірити не може. Ця вразлива та завжди сумна душа була вихована в нездоровій атмосфері. Із самого дитинства в неї був лютий ворог – рідна тітка. Це суцільно негативна людина. Стовідсотково підла, зла та підступна. Вона отримує справжню насолоду, роблячи боляче близьким. Це недалеко від реальності – якщо трохи напружити пам’ять, кожен може пригадати зустріч із такою мерзенною людиною.

Масштаб зла, яке заподіяла тітка сім’ї племінниці, читачів просто обурює. У головній героїні постійно виникає бурхливе бажання позбутися цього ворога, але вона жодного разу не наважується спробувати (і тут ми бачимо всю її нерішучість і слабкість). Адже Даша – з тих людей, які в житті ніколи нічого не змінять. Вони сумно будуть спостерігати за руйнацією власної долі та зітхатимуть. Доволі поширений психотип. Мабуть, саме тому авторка не дає Даші останнього шансу для помсти.

Ксенія Панченко

Студентка II курсу спеціальності "Видавнича справа та редагування".

З третього випуску збірки "Соняшник" особливу увагу привернув вірш **Ірини Шевченко "НАДВОРІ ВЕРЕСЕНЬ ПАНУЄ..."**. Філософська лірика завжди бентежить душу читачів. Цей твір цікавий тим, що ліричний герой шукає відповіді на вічне питання: ким є людина на землі?

Молода поетеса дуже вразливо вимальовує складний внутрішній світ людини, яка не хоче йти за плином часу, не може підкорятися силам природи. Ірина для цього вдало використовує наскрізну метафору (горить тепло, душа закони не шанує, думки заплутались у хмарах...).

На мій погляд, кульмінаційним моментом вірша є фрагмент, коли душа ліричного героя майже вигукує: "Я час не зможу обійти". Складається враження, що ти чуєш дзвін, який лунає навколо тебе. Так майстерно поетеса передає напруженість ситуації.

У другій частині поезії спустошена душа ліричного героя підкреслюється метафоричними образами безнадії та безсилля, які примушують іти. І стає зрозумілим підтекст: безкрила людина віками рухається тільки замкнутим колом. А третя частина розкриває основну думку твору через риторичне питання: "Хто є людина? Вищий розум?" Відповідь знаходимо в останньому рядку: "А світ насправді не її...".

Мені здається, що авторка – надзвичайно талановита людина, яка так майстерно змальовує вічний пошук людини свого місця на Землі.

Ця поезія не може залишити байдужим кожного, хто вміє мислити та відчувати прекрасне!

Гортаючи сторінки збірки, звертаю увагу на твір **Діани Стешенко** з назвою "**МУДРІСТЬ**". Питаю себе, чому зупинилась на цій назві? Можливо, у наш швидкоплинний час, дійсно, у житті не вистачає мудрості? А що ж таке мудрість? На мій погляд, мудрість – це союз серця і розуму.

З такими міркуваннями непомітно починаю читати текст і з перших рядків стаю учасницею життєвих перепитій, змальованих автором.

Твір вражає глибоким психологізмом. Автор яскраво змальовує внутрішню драму головної героїні. Тут піднімається проблема милосердя. А якщо бути точнішою, то такий маленький за обсягом твір несе в собі цілу низку проблем: зрада, вибачення, відповідальність, любов до ближнього. Та найголовнішим, на мій погляд, постає питання вибору. І якщо людина товаришує зі своїм серцем і розумом, то вибір завжди буде правильним, тобто мудрим.

Особливо запам'ятався епізод зустрічі головної героїні (Софії) зі своїм маленьким братом-інвалідом (це є кульмінаційний момент твору). Яка трагедія, яке психологічне навантаження! Як правильно вчинити? Софія робить гідний вибір, очевидно, складний, але милосердний.

Можливо, я недосконало володію теорією літератури, але б визначила цей твір як новелу. І є щось у цій новелі, співзвучне із новелами В. Стефаніка. Ви здивовані?!

І хай це буде авансом автору цього прекрасного твору.

Тетяна Гетьманцева

Студентка II курсу спеціальності "Видавнича справа та редактування".

Публіцистичний твір Анастасії Полякової **"БЕЗ КИСНЮ"** – це справжній крик душі. Цей гучний заклик не може не змусити замислитися над такою глобальною і актуальною проблемою, як знищення дерев.

У творі, на мою думку, підіймається чи не найважливіше питання сучасного світу. Деревя – це, дійсно, наш вірний постачальник кисню, без якого ми, люди, не змогли б існувати. Дуже шкода, що цей неспростовний факт розуміють далеко не всі. Ще більш сумним є те, що навіть ті, хто це розуміє, нічого не робить для покращення загальної ситуації.

Анастасія Полякова вдало використовує порівняння людей з деревами, де більшу пошану й перемогу надає саме деревам, а фабрики й заводи називає "туберкульозними паличками".

Твір також цікавий тим, що авторка, говорячи про конкретну проблему, наводить безліч аргументів. Особливо запам'яталися її слова про те, що без кисню людина не проживе більше трьох хвилин. Крапкою в доказах став той самий "приклад наслідування" – верба, яку посадила сама студентка.

Окрім цього, твір містить не менш вагомні реальні факти, що залишають в історії людства свої трагічні сторінки. Це пожежі влітку 2008 року, які, до речі, не закінчували свої руйнування і в 2009-му. А ці казки про висадження нових дерев, кількість яких, насправді, ніколи не зможе перевищити число знищених "безцінних життів"!

Отже, твір Анастасії Полякової можна без сумніву назвати не просто корисним та актуальним, а життєво необхідним. Якби таких чудових публіцистичних творів було побільше, то, напевно, люди частіше б замислювалися над

тим, що роблять, до чого йдуть, і, можливо, навіть почали якось діяти, хоча б заради майбутнього своїх дітей.

Вірш **"СВАВІЛЬНА МУЗА"** Діани Стешенко – це той поетичний твір, у якому чи не кожна творча людина може побачити себе.

Авторка захоплююче описує свої почуття, які вона, напевно, переживає досить часто, бо творчий процес – це безкінечний заклик музи, її відсутність та неочікуваний приліт.

Особливу увагу привертає початок вірша, де описує той самий трагізм відсутності музи – майже ридання о першій годині ночі.

Муза, про яку пише авторка, є, дійсно, надзвичайно свавільною. Її неможливо покликати тоді, коли хочеш, вона не прийде "за замовленням". Чекати на музу – це справжні муки. Скільки нервів потрібно, щоб пережити те, що сьогодні вона, напевно, так і не прийде. Але, як відомо, усе найкраще трапляється зненацька. Так само й з приходом музи.

Отже, цей вірш можна сміливо вважати "іконою музи" для кожного з тих, хто хоч раз стикався з нею в безсонні ночі.

Юлія Діонісьєва

Студентка II курсу спеціальності "Видавнича справа та редагування".

Мою увагу привернув вірш **Катерини Горбань "ЗАПИТАННЯ БЕЗ ВІДПОВІДЕЙ"**.

Філософський вірш про те, чого люди ще не знають. Дуже часто ми ставимо запитання – "чи існує життя після смерті?", "чи є рай та пекло?", "чому світ має ще стільки загадок, які ми не можемо відгадати?"

А відповіді на них людина повинна знайти в собі, розібратися й прийти до висновків сама – "чому Я, чому Ми стали такими жадібними, жорстокими?", "коли Ми почнемо по справжньому любити та робити добро?", "коли Ми почнемо цінувати те, що вже в нас є?". Треба зробити вибір – залишатися такими чи змінюватися.

Мені сподобався цей вірш, він наштовхує на роздуми, пробуджує думки та порушить проблему: "Хто Я в цьому світі?", "що Я зробила в цьому житті?" і "що Я можу змінити?".

Нещодавно мені до рук потрапив дуже цікавий фейлетон **"РУБЕНС БИ ПЛАКАВ АБО ВИРОК ЗАЙВИМ КІЛОГРАМАМ"**. Написала його **Євгенія Сухарукова**.

Що спочатку кидається в очі – так це заголовок. Він мене, прямо кажучи, заінтригував. Одразу починає виникати низька запитань – Рубенс і зайві кілограми? Цікаво... І як вони пов'язуються? І з чого б це Рубенсу плакати? Отже, можна сміливо сказати, що заголовок свою функцію виконав – сколихнув бажання швидесенько прочитати цю статтю. Усе було б чудово, якби не одне "але"... до якого я повернуся трішки пізніше.

У публіцистичному творі з добрим гумором зображується така знайома всім нам, дівчатам, гонитва за ідеальною фігурою. Важкі дієти, спортзали, відмова від їжі – і все це заради улюблених міні. Стає, чесно кажучи, дуже-дуже смішно. А ідея із "суворим судом", взагалі, блискуча.

Проте, повернемося до аналізу заголовка. Прочитавши увесь текст, я знайшла згадку про Рубенса лише на самому початку в ліді, а потім – жодного слова. І це єдине, що мені не сподобалося. Хоча твір був настільки цікавим і по-новому написаним, що, можливо, згадка про художника в середині тексту виявилася б недоречною.

Цей фейлетон, як на мене, є яскравим прикладом того, чого саме не вистачає нашим газетам та журналам. Я поясню. Справа в тому, що коли читаєш пресу, то маєш на меті отримати якісну, нову, пізнавальну і ЛЕГКУ інформацію. У вихрі нашого життя ми постійно зіштовхуємося з негативом – то криза, то злочини, то вибори. Інформація на подібні теми майже повністю поглинула ЗМІ. А нам, звичайним людям, іноді так хочеться відділитися від усього цього, просто прочитати статтю, усміхнутися, тишком порівняти героїню із собою і ще раз усміхнутися. Тому я хочу подякувати авторці за її твір, тому що він несе позитив і легкість. Тобі не хочеться довго вникати в текст, перечитувати кілька разів незрозуміле, бо такого тут просто не знайдеш. Не потрібно думати: "А що ж це буде?" "А як же тепер?". Побільше б нам таких творів!!!

Дмитро Відоменко

Студент IV курсу спеціальності "Видавнича справа та редагування".

Твір Євгенії Сухарукової **"РУБЕНС БИ ПЛАКАВ АБО ВИРОК ЗАЙВИМ КІЛОГРАМАМ"**. Такого оригінального застосування фройдівської концепції ще не зустрічав. А припущення, що Будда помер від переїдання, не витримавши дієти – взагалі вищий пілотаж! Як на мене, то навіть найпалкіші прихильники буддизму не образяться на таке дотепне зауваження.

Тема "Як схуднути" актуальною не перестане бути ще довго.

Демченко Анастасія

Студентка II курсу спеціальності "Видавнича справа та редагування".

Вірш Катерини Горбань **"ЖИТТЯ ІДЕ ..."** викликає позитивні емоції. Авторка змогла підібрати такі художні об-

рази, що повністю насичують вірш емоціями. Складається враження, що дівчина зі свого досвіду знає, що таке важка життєва ситуація.

Валерія Коніщева

Студентка IV курсу спеціальності "Видавнича справа та редагування".

Вірші молодої поетеси **Катерини Горбань** сповнені філософських роздумів. З перших рядків видно, що Катерину хвилює її майбутнє та майбутнє тих, хто оточує дівчину.

У вірші "**СЛЬОЗИ ЯНГОЛА – ДОЩ**", напевно, Катерина передала цими словами якісь власні переживання.

Просто вразив вірш "**ЖИТТЯ ІДЕ ...**". Хоч він і не великий, та все ж чітко розкриває почуття поетеси, весь біль та спроби вирватись із пут спогадів минулого.

Ганна Єпіфанцева

Студентка II курсу спеціальності "Видавнича справа та редагування".

Читаючи вірш **Катерини Горбань "ЗАПИТАННЯ БЕЗ ВІДПОВІДЕЙ"**, я пройнялася проблемами життя, над якими розмірковувала письменниця. Прийом риторичного запитання дає змогу читачеві відчувати глибше всю їх невіршеність. Таким способом поетеса своїми запитаннями намагалася достукатись до сердець читачів і змусити їх замислитися над своїм життям. Вірш ніби аналізує дії людей, їх психологію, ставлення до навколишнього світу. Авторка закликає людей цінувати своє життя і робити щось на користь людства.

У творі **Світлани Карлової "КОТЯЧІ РОЗДУМИ"** зацікавлює, що автор викладає роздуми від імені kota, який не просто розмовляє, а ще й замислюється над поведінкою людей. Здивувало мене й те, що в тексті використані так звані "смайли", що допомагає краще зрозуміти не тільки почуття, але й побачити міміку. Цікавим також є те, що шриффт у тексті різниться, авторка акцентує на словах, передаючи їх буквами великого розміру. Щодо самого сюжету твору, то він мені сподобався, він легкий у сприйманні й розумінні читачем. Цей гумористичний твір підіймає настрій і викликає усмішку в усіх, хто небайдужий до наших чотирьохлапих, вусатих друзів людини.

Ольга Демченко

Студентка II курсу спеціальності "Видавнична справа та редагування".

Мені дуже сподобалось оповідання **Олександри Хандрамай "Я – НЕ СОБАКА"**. Дійсно, небагато творів після прочитання залишають якісь почуття в душі. Але це не стосується цього тексту, бо він із самого початку захоплює читача й не відпускає його: навіть після останніх речень я ще хвилин 10 сиділа й думала про те, як можна було б уникнути такого трагічного кінця.

Авторка змогла вмістити в такому короткому оповіданні всі основні людські почуття: любов і ненависть, справедливість і жагу помсти, вдячність і відданість, дружбу і самотність. А хіба не ці почуття й складають основу нашого життя? Тому неможливо залишитися байдужим до цього твору.

В оповіданні місце дії – ліс, а війна йде між вовками та людьми. Та все це тільки алегорія. Насправді там показана ворожнеча між людьми. Тому, що це насправді один клас – живих, а мовний бар'єр не заважає воювати між собою.

От і у творі описаний такий конфлікт: люди вбивають вовків, вовки – людей, і нічого, крім смерті та страждань, це не приносить. А в той же час показано, що може статися, якщо примиряться дві ворогуючі сторони. Може вийти справжня дружба, яку ніхто й ніщо не може зупинити.

Дуже багато авторів пишуть на такі теми. Одні це роблять краще, інші – гірше, але мета в усіх одна – достукатися до сердець людей і намагатися їм пояснити, що вороженча нікому не потрібна. І насамперед це треба усвідомити спочатку в собі й у своїй родині, бо якщо кожна людина це збагне і почне спочатку будувати мир у себе в душі, то мир настане й навколо. Отже, треба більше писати на такі теми. Можливо, це допоможе.

Авторка принаймні до мого серця достукалась і змусила мене замислитись над усім цим, а, отже, її мета була досягнута й вона творила не даремно. Я навіть зараз ще знаходжуся під естетичним впливом цього твору й мені хочеться своїми роздумами закінчити словами героя популярного мультфільму кота Леопольда: "Ребята, давайте жить дружно!"

"НЕОБХІДНО РУХАТИСЬ ВПЕРЕД" попри будь-які негаразди – це головна думка поезії **Діани Стешенко**. Я погоджуюся з таким оптимістичним настроєм вірша. Автор дуже вдало підбрала тему, бо сучасна людина не часто замислюється над проблемою – йти до своєї мети і при цьому *"людиною зостатись"*. Вірш закликає нас рухатись уперед, підійматись угору, як би важко це не було. Це є актуальним, бо, на мою думку, нинішні успішні люди досягли своїх цілей не дуже чесним шляхом. Діану це непокоїть, що змусило її викласти свої думки й переживання на папері так, щоб її зрозуміли читачі й зробили для себе висновки.

Цей твір нагадує мені вірш Лесі Українки "CONTRA SPERM SPERO". У поезії виразно звучить мотив досягнення своєї мети попри всі життєві перешкоди (як ми знаємо, це тяжка хвороба Лесі Українки).

Також є схожість із поезією Ліни Костенко "ЖИТТЯ ІДЕ І ВСЕ БЕЗ КОРЕКТУР", де вона наголошувала "людині бійся душу ошукать, бо в цьому схиби – то уже на віки", тобто необхідно залишатися справжньою людиною.

Отже, мета людського життя – реалізувати себе, ставити ціль і йти до неї впевнено, стрімко, жваво, енергійно й весело. А, головне, прожити його так, щоб не було соромно і можна було сказати: "Я всього досягнув сам і своїми зусиллями".

Ганна Очаровська

Студентка II курсу спеціальності "Видавнича справа та редагування".

Похмурий листопад навіює сум і тугу. Припинені заняття в університеті. Життя наче завмерло на одному місці. Однак має існувати щось таке, що розбудить, приведе до ладу й дасть надію на майбутнє. І ось переді мною "Соняшник". Швидко гортаю його сторінки й відчуваю, як стихає спрага від двотижневого застою. Моя душа, дійсно, потрапляє в полон слова.

Очі поволі зупиняються на кращих публіцистичних творах, надісланих на конкурс імені Олеся Гончара. **Яна Гусак**, студентка III курсу, подала на цей конкурс проблемний нарис "ДАЙ-НО Я ТЕБЕ ПОЦІЛЮЮ". Я читаю його й розумію, що цей твір справді може називатися кращим. Нескладний сюжет про вісімнадцятирічного юнака та його дідуся торкається найпотаємніших місць твоєї душі. Уся маршрутка спостерігала за сценою їхнього прощання: хтось із щемом у серці, а хтось із глузливим поглядом та іронією. Лише улюблений одук не гаяв часу на сентимен-

тальності, а, прийнявши від дідуся сумки, швидко забув про нього й занурився в балачки зі знайомим.

Майстерність Яни, автора нарису, розбуркати людську небайдужість, на мою думку, проявилась саме в кінцевих риторичних окликах, які вона проголошує "на весь світ": "Цінуйте один одного!", "Поважайте близьких своїх!", "Дорожіть хвилинами, які проводите разом із рідними!". Її бажання стати в такі хвилини всемогутньою, щоб наділити своєю любов'ю кожного, хто поряд, передаються і нам, читачам, і запалюють такий потужний струмінь добра й милосердя, що від нього стає тепліше на серці навіть у такий похмурий осінній вечір.

Вірш **Вікторії Івасенко** вміщено в рубриці "Дебют" Але, не дивлячись на несміливі починання автора, твір має претензії на глибоке розкриття проблеми, яку порушує.

Серед численних хвороб, якими страждає людство, синдром набутого імунodefіциту є однією з найтяжчих. Над планетою вирує пожежа під назвою "СНІД". Як можна згасити цю пожежу? Чи не згине цивілізація?

Авторка схвильована тим, що "земля вкривається чорною завісою", та ще більше тим, що "молодь не вчиться на своїх помилках, не боїться зі шприцом ходити по кутках". Як риторичне запитання звучить звертання до людей: "Що ж буде зі світом, люди, завтра?"

Вікторія Івасенко від імені молодих людей дає на нього відповідь словами:

"В тіні кошмару не бажаємо ми жити!
Ми СНІД повинні зупинити!
Заради нас і майбуття людей,
...Заради сонця й радості в очах.
Зупинимо ми СНІД! Зупинимо цей жах!"

Тож, не може не стискатися серце, коли читаєш ці рядки і знаєш, що людство знаходиться під знаком біди. Але впевненість авторки й категоричність її тверджень надають віри в перемозі над цією хворобою.

Наталія Твердохіб

Студентка II курсу спеціальності "Видавнича справа та редагування".

Оповідання **Юлії Стовпець "ЯБЛУКО ЗАБУТТЯ"** – це змалювання картини сьогоdnішнього способу життя людей, які мешкають у містах. Звичайно, не всіх, але все ж таки більшості.

Беземоційні обличчя, пусті очі, воскові губи, живі мерці в сірому вбранні, однаковісінькі із себе, без жодної риси індивідуальності – такими бачить Надія людей на планеті Земля. Вона прибула врятувати їхні долі, повернути сенс життя, розкрити очі на обман імператора З.

Власне, у мене імператор З. (напрошуються слова "зло", "злий") асоціюється з "гарантами" світлого майбутнього України – політиками. Здається, що вони теж знають про нас усе для того, щоб впливати на людський розум і підсвідомість.

З-поміж усього натовпу Надія чує лише один голос, що кличе на допомогу – зелений паросток. Він символізує справжнє життя: з емоціями, почуттями, усмішками, сльозами, коханням. Його ніхто не чує, окрім Надії, бо вона, на відміну від інших, людина, а не робот. Дівчина не має минулого, а майбутнє їй невідоме. Навіть імператор З., який спокушав залишитися в їхньому світі, не здатен просканувати її долю. Для цього потрібно лише з'їсти гранатове зернятко (нагадує епізод з художнього фільму "Матриця", де Морфей пропонує Нео червону пігулку, якщо той захоче побачити світ матриці), і тоді Надія отримає дар зчитування і передавання думок, прогнозування майбутнього.

Виходить так, що живемо ми за розкладом і слухняно виконуємо правила для існування. Існування, а не заради справжнього життя.

Недаремно Юлія взяла епіграфом до свого твору уривок із Старого Заповіту. Змій – імператор З., Адам і Єва – люди, які піддаються впливу всевидячого ока.

Єдине в людини, на що ніхто й ніколи не може досягнути, – віра. Віра в себе, у завтрашній день, у Бога. Саме її не зміг зруйнувати імператор, не дивлячись на всі спроби зруйнувати церкву, у якій кожної ночі хтось чи щось запалювало світло. Скоріше за все світло запалювала Віра. Церква жила своїм справжнім життям – чи не єдиним у тій країні. Віра допомогла Надії врятувати Віктора, маленького хлопчика, а молитва давала сили вистояти проти імператора З.

Якщо, за біблійною розповіддю, Адам і Єва були покарані за те, що покуштували яблуко, то тут люди забували про свою долю, пам'ятали тільки минуле й раділи невідомому майбутньому.

Людина, яка живе у великому місті, частково втрачає душевність. Сірі стіни, високі споруди, шум автостради, великий натовп – усе це пригнічує. Та людина є частиною природи, і чим ближче до зелених дерев, блакитного неба, теплої сонця, тим краще.

Головна думка твору – показати, що людина – коваль свого щастя. Лише від неї залежить, який життєвий шлях обрати. Знаючи своє майбутнє – страшно жити. Не пізнавши сум, не пізнаєш радість.

Твір закінчується оптимістично, тому що Добро перемагає Зло. А це значить, що життя продовжується, треба йти вперед, досягати тих висот і перемог, на які здатна лише справжня людина.

Ольга Шеняк

Студентка IV курсу спеціальності "Видавнича справа та редагування".

Починаючи з назви твору **"КОЛЕКЦІОНЕР" Анастасії Шевердіної**, відразу розумієш, що мова буде йти про колекціонування якихось речей, предметів. Але потім стає зрозуміло, що герой колекціонує вечори.

Задум дуже вдалий. Написано чудово. Особливо мені подобаються порівняльні звороти. Автор застосовує дивовижні кольори: "сіро-бузковий", "гірчично-рожевий", "примарно-блідий". Дуже гарно описані якості вечорів: "спокійно-сумовиті", "просякнуті гіркуватого-кислими".

Коли читаєш твір, то здається, що ти знаходишся десь поруч і все це відчуваєш. Твір мені дуже сподобався, і я б хотіла прочитати інші твори цієї авторки.

Юлія Жигачова

Студентка II курсу спеціальності "Видавнича справа та редагування".

Прочитавши твір **"Я – НЕ СОБАКА" Олександрі Хандрамай**, я була вражена стилем його написання, яка нагадує манеру класиків XIX століття.

Мені дуже сподобався опис зимового лісу. Авторка змогла підібрати багато гарних та вдалих художніх засобів, що не тільки передали настрій твору, але й змусили мене пережити разом із героями їх почуття.

Читаючи цей твір, я наче опинилася в іншому світі, світі природи та тварин, де немає місця людині.

Літературно-публіцистичне видання

Літературно-публіцистичний альманах

Випуск 3

Технічні редактори – Нестеренко Ю. В.,
Полякова І. О.,
Рєвунова І. С.
Художній редактор – Стовпець Ю. В.

*У художньому оформленні використані
картини Марії Приймаченко.
2009 рік оголошено ЮНЕСКО роком Марії Приймаченко.*

Здано до склад. 23.10.2009 р. Підп. до друку 24.11.2009 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офсет. Гарнітура Times New Roman.
Друк ризографічний. Ум. друк. арк. 15,5.
Наклад 100 прим. Зам. № 12.

Видавець і виготовлювач
Видавництво Державного закладу
"Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка"
вул. Оборонна, 2, м. Луганськ, 91011. Тел. /факс: (0642) 58-03-20
e-mail: alma-mater@list.ru
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3459 від 09.04.2009 р.

